

Návrh rozpočtového výhledu obce Dolní Lhota

Bc. Pavla Jurčíková

Diplomová práce
2014

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2013/2014

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Pavla Jurčíková**
Osobní číslo: **M12705**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Návrh rozpočtového výhledu obce Dolní Lhota**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Na základě literární rešerše popište základní charakteristiky hospodaření obcí v podmínkách ČR a způsoby sestavení rozpočtového výhledu.

II. Praktická část

- Charakterizujte obec a zpracujte analýzu hospodaření v letech 2010–2013.
- V návaznosti na zpracovanou analýzu a priority obce sestavte rozpočtový výhled na roky 2015–2016.
- Kriticky zhodnoťte stávající způsob sestavování rozpočtového výhledu a navrhněte možná zlepšení.

Závěr

Rozsah diplomové práce: cca 70
Rozsah příloh:
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

LORENC, Jiří a Jana KAŠPÁRKOVÁ. Rozpočtová skladba a účetnictví 2012 pro územní samosprávné celky. 4. vyd. Polešovice: M LORDY, 2012, 400 s. ISBN 978-80-260-2148-3.
PEKOVÁ, Jitka. Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011, 587 s. ISBN 978-80-7357-614-1.
ROSEN, Harvey, S. a Ted GAYER. Public Finance. 9. vyd. New York: McGraw-Hill Higher Education, 2010, 595 s. ISBN 978-0-07-351135-1.
RUBIN, Irene. Public Budgeting: Policy, Process, and Politics. Armonk: M.E. Sharpe, 2008, 515 s. ISBN 978-0-7656-1690-6.
ŠTEFANKOVÁ, Blanka. Průvodce veřejnými rozpočty. 1. vyd. Praha: Český institut interních auditorů, 2012, 72 s. ISBN 978-80-86689-37-1.

Vedoucí diplomové práce: Ing. Eliška Pastuszková, Ph.D.
Ústav financí a účetnictví
Datum zadání diplomové práce: 17. února 2014
Termín odevzdání diplomové práce: 2. května 2014

Ve Zlíně dne 17. února 2014

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

doc. RNDr. Oldřich Hájek, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- odevzdáním bakalářské/diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹;
- bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému,
- na mou bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²;
- podle § 60³ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

¹ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

- (1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.
- (2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.
- (3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

² zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

- (3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

³ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

- podle § 60⁴ odst. 2 a 3 mohou užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že:

- jsem bakalářskou/diplomovou práci zpracoval/a samostatně a použité informační zdroje jsem citoval/a;
- odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 2.5.2014

Jurčíková

⁴ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.
- (3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídí k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Tato diplomová práce je zaměřena na problematiku sestavování rozpočtového výhledu na úrovni obce. Teoretická část práce popisuje hospodaření obcí v České republice, rozpočet a rozpočtový proces. Tato část je doplněna vyjádřením Ministerstva financí k zadluženosti obcí v České republice v letech 2010 až 2012. Dále práce definuje rozpočtový výhled, popisuje postup pro jeho sestavení a zdůrazňuje jeho význam ve finančním plánování obce. Navazující praktická část obsahuje analýzu hospodaření obce Dolní Lhota v letech 2010 až 2013, která je následně podkladem pro sestavení rozpočtového výhledu. Rozpočtový výhled je sestaven na roky 2015 a 2016 ve 2 variantách. V závěru práce je zhodnocen stávající způsob sestavování rozpočtového výhledu a jsou předloženy návrhy na jeho zlepšení.

Klíčová slova: rozpočtový výhled, rozpočet, rozpočtový proces, finanční analýza obce, finanční kontrola, rozpočtové určení daní

ABSTRACT

This diploma thesis is focused on drawing up the budget outlook on the municipal level. The theoretical part of the thesis presents the financial management of municipalities in the Czech Republic, the budget and the budget process. This part is supplemented by the statements of the Ministry of Finance to indebtedness of all municipalities in the Czech Republic in years 2010 to 2012. The thesis also defines the budget outlook, describes the process of its compilation and underlines its importance in the financial planning of the municipality. The practical part of the thesis contains financial analysis of the municipality Dolní Lhota in years 2010 to 2013 which is subsequently basis for compilation of the budget outlook of the municipality. The budget outlook is drawn up for years 2015 to 2016 in 2 options. In the conclusion of the thesis there is assessed the existing method of drawing up the budget outlook and are presented proposals to its improvement.

Keywords: budget outlook, budget, budget process, financial analysis of the municipality, financial control, budgetary tax determination

Ráda bych poděkovala paní Ing. Elišce Pastuszkové, Ph.D. za odborné vedení mé diplomové práce, cenné rady, ochotu a čas, který mi věnovala v průběhu realizace práce. Mé poděkování dále patří paní Zdence Vojtěškové za zodpovězení mých dotazů a spolupráci při poskytování potřebných materiálů.

Také bych chtěla poděkovat mé rodině za vytrvalou podporu a povzbuzení v průběhu celého mého studia.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 HOSPODAŘENÍ OBCÍ V PODMÍNKÁCH ČR	13
1.1 OBEC – JEJÍ POSTAVENÍ A PŮSOBNOST	13
1.1.1 Samostatná a přenesená působnost	14
1.2 HOSPODAŘENÍ OBCE.....	14
1.2.1 Rozpočtová skladba	15
1.2.2 Běžný a kapitálový rozpočet	16
1.2.3 Finanční analýza.....	18
1.2.4 Sestavení rozpočtu	18
1.2.4.1 Zásady	19
1.2.4.2 Metody	21
1.2.5 Obsah rozpočtu obce	22
1.2.6 Rozpočtový proces	23
1.2.7 Finanční kontrola u obcí.....	25
1.3 MONITORING HOSPODAŘENÍ OBCÍ	27
1.3.1 Hospodaření obcí v ČR v letech 2010 až 2012	28
1.4 PREDIKCE HOSPODAŘENÍ OBCÍ V ROCE 2014	29
2 ROZPOČTOVÝ VÝHLED	32
2.1 SESTAVENÍ	33
2.1.1 Postup.....	33
2.1.2 Principy	34
2.2 VÝZNAM	35
2.3 SKUTEČNÉ VYUŽITÍ NA ÚROVNI OBCÍ	37
II PRAKTICKÁ ČÁST	38
3 CHARAKTERISTIKA OBCE	39
3.1 SPECIFIKA OBCE DOLNÍ LHOTA	39
3.2 VÝZNAMNÉ INVESTICE	40
4 ANALÝZA HOSPODAŘENÍ V LETECH 2010-2013	41
4.1 ANALÝZA ROZPOČTU OBCE	41
4.1.1 Struktura příjmů	45
4.1.1.1 Třída 1 – Daňové příjmy.....	45
4.1.1.2 Třída 2 – Nedaňové příjmy	48
4.1.1.3 Třída 3 – Kapitálové příjmy.....	49
4.1.1.4 Třída 4 – Přijaté transfery	49
4.1.1.5 Běžné a kapitálové příjmy	51
4.1.2 Plnění příjmů	52
4.1.3 Struktura výdajů	52
4.1.3.1 Třída 5 – Běžné výdaje	53
4.1.3.2 Třída 6 – Kapitálové výdaje.....	53
4.1.3.3 Výdaje dle odvětvového třídění.....	54
4.1.4 Plnění výdajů.....	56

4.2	FINANČNÍ ANALÝZA OBCE	56
4.2.1	Majetková struktura	57
4.2.2	Finanční struktura.....	58
4.2.3	Ukazatelé likvidity	59
4.2.4	Ukazatel dluhové služby	60
4.2.5	Monitorující ukazatelé	60
4.2.6	Provozní přebytek	61
4.3	REKAPITULACE HOSPODAŘENÍ V LETECH 2010-2013.....	62
4.4	SCHVÁLENÝ ROZPOČET NA ROK 2014	63
5	ZHODNOCENÍ STÁVAJÍCÍHO ZPŮSOBU SESTAVOVÁNÍ ROZPOČTOVÉHO VÝHLEDU A STANOVOVÁNÍ PRIORITY OBCE.....	65
5.1	PRIORITY OBCE.....	65
6	ROZPOČTOVÝ VÝHLED OBCE DOLNÍ LHOTA 2015-2016.....	67
6.1	VARIANTA A	67
6.1.1	Nahodilé příjmy a výdaje	68
6.1.2	Příjmy.....	69
6.1.3	Výdaje	71
6.1.4	Provozní přebytek	72
6.1.5	Ukazatel dluhové služby	73
6.1.6	Volné finanční prostředky.....	73
6.1.7	Rozpočtový výhled varianta A.....	74
6.2	VARIANTA B	76
6.2.1	Příjmy a výdaje	76
6.2.2	Dluhová služba.....	77
6.2.3	Provozní přebytek	77
6.2.4	Ukazatel dluhové služby	78
6.2.5	Volné finanční prostředky.....	79
6.2.6	Rozpočtový výhled varianta B	79
6.3	SHRNUTÍ A DOPORUČENÍ	81
6.4	KOMPARACE STÁVAJÍCÍHO ZPŮSOBU SESTAVOVÁNÍ ROZPOČTOVÉHO VÝHLEDU A NÁVRHU ROZPOČTOVÉHO VÝHLEDU.....	83
6.4.1	Možnosti zlepšení postupu při sestavování rozpočtového výhledu	84
	ZÁVĚR	86
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	88
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	93
	SEZNAM OBRÁZKŮ	94
	SEZNAM TABULEK.....	95
	SEZNAM PŘÍLOH.....	97

ÚVOD

Hospodaření obcí v podmínkách České republiky je upraveno zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, který vymezuje dva nástroje finančního hospodaření obce, a to roční rozpočet a rozpočtový výhled. Jejich provázanost je dána povinnostmi obce vycházet při sestavování ročního rozpočtu z rozpočtového výhledu. Rozpočet je finanční plán, podle kterého se řídí financování činnosti obce v daném roce. Nicméně k dosažení dlouhodobějších cílů nestačí sestavovat pouze roční rozpočet, ale i *rozpočtový výhled*, který je odrazem budoucího hospodaření.

Výhled je zákonem definován jako „*pomocný nástroj pro střednědobé finanční plánování rozvoje hospodářství obce*“. Jeho funkce se ale často podceňuje. Sestavování rozpočtového výhledu vede ke zlepšení strategického plánování obce, napomáhá také k efektivnějšímu plánování cílené potřeby, zdrojů financování investičních projektů a řízení dlouhodobých závazků. Pokud je výhled dostatečně kvalitně zpracován, přináší úsporu času při sestavování ročního rozpočtu. Nutno dodat, že nezbytným podkladem pro sestavení výhledu je analýza minulého hospodaření obce. Navíc z pohledu bank je výhled jedním z nejdůležitějších indikátorů budoucího ekonomického vývoje obce a slouží rovněž jako podklad pro vypracování žádosti o úvěr nebo dotaci. Naproti tomu ale existuje mnoho faktorů, které kvalitu a přesnost rozpočtového výhledu snižují. Zásadním problémem při jeho sestavování je odhad budoucích příjmů a výdajů. Nestálost politického a ekonomického prostředí přispívá k tomu, že obce nejsou schopné přesněji odhadnout příjmy a výdaje na horizont 2 až 5 let dopředu. Proto je vhodné rozpočtový výhled pravidelně aktualizovat. Další problém, který se zpravidla vyskytuje u menších obcí, je nedostatek odborných znalostí a zkušeností jejich představitelů. Pak často nastává situace, kdy je výhled zpracován jen formálně. Proto v diplomové práci navrhuji rozpočtový výhled obce Dolní Lhota.

Teoretická část práce je věnována problematice hospodaření obcí v podmínkách České republiky. První kapitola charakterizuje rozpočet, strukturu rozpočtové skladby, zásady a metody sestavení rozpočtu a současně vymezuje hlavní oblasti finanční analýzy na úrovni obce. Práce také popisuje systém finanční kontroly u obcí, který je nezbytným předpokladem pro hospodárné, efektivní a účelné nakládání s veřejnými prostředky. V rámci této kapitoly je uvedeno i vyjádření Ministerstva financí k zadluženosti obcí v České republice v letech 2010 až 2012. V druhé kapitole je charakterizován rozpočtový

výhled a vymezen postup pro jeho sestavení. Přínosy tohoto finančního nástroje, ale i problémy s ním spojené, uzavírají teoretickou část. Praktická část v úvodu představuje obec Dolní Lhota. Následně je provedena analýza rozpočtu, finanční analýza a analýza schváleného rozpočtu. Smyslem analýzy rozpočtu je zhodnotit strukturu příjmů a výdajů obce, jejich vývoj v letech 2010 až 2013 a identifikovat jejich významné meziroční odchylky. Finanční analýza se zaměřuje na majetkovou a finanční strukturu, tedy s jakým majetkem obec hospodaří a jaké finanční zdroje využívá. Pomocí vybraných ukazatelů finanční analýzy je posouzeno, zda obec dobře hospodařila. Třetí část analýzy je zaměřena na analýzu schváleného rozpočtu obce na rok 2014, který je porovnán se schválenými rozpočty z předchozích let.

Na základě provedené analýzy hospodaření a priorit obce je sestaven rozpočtový výhled na roky 2015 a 2016. V poslední kapitole je zhodnocen stávající způsob sestavování rozpočtového výhledu a jsou předloženy návrhy k jeho zlepšení.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 HOSPODAŘENÍ OBCÍ V PODMÍNKÁCH ČR

V České republice je uplatňován kombinovaný model fiskálního federalismu. Federální systém je složen z různých úrovní státní správy, které poskytují veřejné statky a služby a mají prostor pro rozhodování (Rosen a Gayer, 2010, s. 507). V kombinovaném modelu fiskálního federalismu jsou obsaženy jak centralizační prvky, tak decentralizační. Model centralizuje některé veřejné příjmy do státního rozpočtu a některé decentralizuje do rozpočtů jednotlivých stupňů územní samosprávy. Také se zde uplatňuje přerozdělování, které se uskutečňuje prostřednictvím daňového určení a dotací. Daňové určení ovlivňuje zejména míru finanční soběstačnosti rozpočtu územní samosprávy, na druhé straně dotacemi pomáhá stát zmírňovat rozdíly ve fiskální kapacitě a nerovný daňový výnos územních samospráv. (Peková, 2011a, s. 150 a s. 152; Provazníková, 2009, s. 43). Zvláště dotace označují autoři Rosen a Gayer (2010, s. 527) jako velmi důležitý zdroj příjmů územní samospráv, kterou vymezují jako „*metodu pro změnu fiskálních zdrojů v rámci federálního systému*“.

1.1 Obec – její postavení a působnost

Obec je základní **územní samosprávnou jednotkou** v České republice. Její postavení, působnost, orgány a hospodaření vymezuje zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. Podrobněji je hospodaření obcí upraveno zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů (rozpočtová pravidla). Další legislativa týkající se hospodaření obcí:

- zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů,
- vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky,
- zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní),
- zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole,
- zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření ÚSC a DSO.

V právním smyslu je obec chápána jako **veřejnoprávní korporace**, popř. subjekt. Označení, že se jedná o veřejnoprávní korporaci, znamená, že obec vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost, která vyplývá z těchto vztahů. K tomu, aby

obec mohla naplnit funkci samosprávné jednotky, musí mít vlastní majetek, se kterým bude hospodařit a který je prostředkem pro zabezpečení všestranného rozvoje území a zajištění potřeb občanů. (Česko, 2000a, s. 1737). Podle Totha (Macháček, Toth a Wokoun, 2011, s. 91) je vlastnictví majetku jednou ze základních podmínek samosprávy a jeho využívání je významným ekonomickým nástrojem obecní samosprávy. Právo vlastnit majetek přiznává obci Ústava. Obec má právo majetek držet, užívat a nakládat s ním jako právnická osoba. O způsobu využívání majetku ve vlastnictví obce rozhodují jeho orgány.

1.1.1 Samostatná a přenesená působnost

Obec je charakterizována třemi základními znaky – územím, občany a působností. Působnost, kterou obec vykonává je rozlišována jako samostatná a přenesená. Do **samostatné působnosti** patří záležitosti, které jsou obci svěřeny zákonem. Dále jsou to záležitosti, které jsou v zájmu obce, pokud nejsou zákonem svěřeny krajům. (Česko, 2000a, s. 1743). V rámci samostatné působnosti obec pečuje o všestranný sociálně-ekonomický rozvoj svého území a o potřeby občanů, zabezpečuje veřejné statky a služby, schvaluje územní plán, reprezentuje veřejný zájem, může vstupovat do smluvních vztahů, může vlastnit majetek a nakládat s ním. (Peková, 2011a, s. 346-349). Zákon dovoluje obcím mimo jiné zřizovat nebo zakládat vlastní organizační složky, příspěvkové organizace nebo obchodní společnosti. **Přenesená působnost** je sice vymezena zákonem o obcích, ten ale odkazuje spíše na zvláštní právní úpravu. V zásadě rozlišuje výkon přenesené působnosti v základním rozsahu svěřeném obci svěřenou tímto nebo jiným, v rozsahu pověřeného obecního úřadu nebo v rozsahu obecního úřadu s rozšířenou působností. Obecní úřad vykonává přenesenou působnost ve správním obvodu obce a na svou činnost obdrží příspěvek ze státního rozpočtu ke splnění úkolů. (Česko, 2000a, s. 1747). Rozsah přenesené působnosti je u obcí v České republice různý. U většiny obcí jde alespoň o zajištění evidence občanů a vedení matriky, dále sem patří například vydávání stavebního povolení, vydávání občanských průkazů, vydávání cestovních pasů apod. (Peková, 2011a, s. 349)

1.2 Hospodaření obce

Plnění jednotlivých úkolů vyplývajících ze samostatné a přenesené působnosti vyžaduje finanční prostředky (Kadeřábková a Peková, 2012, s. 231). Finanční systém obce tvoří

rozpočet a mimorozpočtové fondy. **Rozpočet** územního samosprávného celku, jak jej definuje zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, je možné chápat jako finanční plán, jímž se řídí jeho hospodaření. Lze také říci, že tento plán je zpracován na základě „politického“ zadání a je vždy sestavován na jedno rozpočtové období, které je shodné s kalendářním rokem. Rozpočet je **základním pilířem hospodaření územních samosprávných celků**. (Lorenc a Kašpárková, 2012, s. 8).

Peková (2011a, s. 408-418) označuje rozpočet obce jako:

- *Peněžní fond*, který ukazuje na plánovaný objem finančních prostředků v rozpočtu v daném rozpočtovém období. Zároveň je důležité naplánovat, jak se rozpočet z pohledu účetní bilance vyrovná, tzn., kam se převede přebytek rozpočtu nebo jak se uhradí schodek rozpočtu.
- *Bilance*. Z účetního hlediska je bilancí příjmů a výdajů.
- *Finanční plán*. Neboli plán příjmů a výdajů, podle kterého obec hospodáří.
- *Nástroj prosazování cílů komunální politiky obce*. Rozpočet obce je nástrojem realizace koncepce udržitelného sociálně-ekonomického rozvoje daného území, nástrojem prosazování poslání územní samosprávy a nástrojem prosazování lokálních zájmů a preferencí obyvatelstva, které žije na daném území. Zjednodušeně řečeno, jde o nástroj, který pomáhá zajišťovat veřejné statky a služby pro obyvatelstvo.

1.2.1 Rozpočtová skladba

Peněžní operace, resp. příjmy a výdaje, které souvisejí s plněním úkolů obce, jsou členěny rozpočtovou skladbou. Jak také vyplývá z legislativy, je povinností orgánů obce projednat rozpočet při jeho schvalování v třídění podle rozpočtové skladby a to i v takové míře, aby schválený rozpočet vyjadřoval závazné ukazatele pro výkonné orgány obce, pro právnické osoby zřízené nebo založené v působnosti obce, pro další osoby, které mají být příjemci dotací nebo příspěvků z rozpočtu obce. (Česko, 2000c, s. 3560). Rozpočtová skladba mimo jiné umožňuje obci zabezpečit jednotnost a přehlednost jejího rozpočtu, analyzovat a sumarizovat příjmy a výdaje a zajistit potřebné informace v rozpočtové politice (Peková, 2011a, s. 409).

Současná legislativní úprava rozpočtové skladby je dána vyhláškou č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů, včetně vyhlášky č. 464/2013 Sb., kterou se mění vyhláška č. 323/2002 Sb. Tato změnová vyhláška je platná a účinná od 1. ledna 2014. Na úrovni obcí se uplatňuje druhové a odvětvové třídění rozpočtové

skladby. Z hlediska druhového se třídí všechny příjmy i výdaje, tj. podle příjmových a výdajových druhů. Z hlediska odvětvového se třídí všechny výdaje, příjmy pouze nedaňové a kapitálové. Vzájemnou souvislost mezi druhovým a odvětvovým tříděním ukazuje následující tabulka.

Tabulka 1: Druhové a odvětvové třídění rozpočtové skladby u obcí

Druhové třídění	Odvětvové třídění
Třída 1 – Daňové příjmy	Skupina 1 – Zemědělství a lesní hospodářství
Třída 2 – Nedaňové příjmy	Skupina 2 – Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství
Třída 3 – Kapitálové příjmy	Skupina 3 – Služby pro obyvatelstvo
Třída 4 – Přijaté transfery	Skupina 4 – Sociální věci a politika zaměstnanosti
Třída 5 – Běžné výdaje	Skupina 5 – Bezpečnost státu a právní ochrana
Třída 6 – Kapitálové výdaje	Skupina 6 – Všeobecná veřejná správa a služby
Třída 8 – Financování	

* dříve označení Zemědělství, lesní hospodářství a rybářství

Zdroj: Štefanková, 2012, s. 35 (vlastní zpracování)

1.2.2 Běžný a kapitálový rozpočet

Jak uvádí Provazníková (2009, s. 67 a s. 73), rozpočet obce se zpravidla sestavuje ve dvojím průřezu – jako běžný a kapitálový rozpočet. Oddělením běžného a investičního hospodaření umožňuje přehledně analyzovat, na co jsou vynakládány daňové a nedaňové příjmy, umožňuje analyzovat nutnost využívání návratných příjmů na financování investic a únosnou výši dluhové služby.

Běžný rozpočet je bilancí běžných příjmů a výdajů, z nichž se většina každoročně opakuje. Nicméně jsou i běžné příjmy a výdaje, které jsou nahodilého charakteru, a tak nelze bohužel říci, že jsou pravidelné. Běžnými příjmy se financují neinvestiční potřeby prostřednictvím běžných výdajů. Běžné příjmy tvoří daňové příjmy (třída 1 RS), nedaňové příjmy (třída 2 RS) a neinvestiční přijaté transfery (část třídy 4 RS). Běžné výdaje (třída 5 RS) zahrnují například mzdy a platy, energie, nájem, neinvestiční příspěvky příspěvkovým organizacím ad.

Běžná část rozpočtu by měla být sestavována jako vyrovnaná, resp. přebytková. Rozpočtové příjmy, zejména nenávratného charakteru, jsou zdrojem financování rozpočtových výdajů. Měly by být proto tzv. rozpočtovým omezením pro objem rozpočtových výdajů. Dlouhodobě schodková běžná část rozpočtu je nežádoucí. Proto je také nezbytná důkladná analýza příčin schodkovosti této části rozpočtu. Naopak dlouhodobě přebytková běžná část rozpočtu je zárukou snadnějšího financování

nákladných investic v budoucnu, tzn., je i předpokladem plánovaného vyrovnání schodku kapitálové části rozpočtu návratnými příjmy. (Kadeřábková a Peková, 2012, s. 241; Peková, 2011a, s. 506)

Naopak příjmy a výdaje, které se vztahují k financování investiční potřeb, se zachycují v **kapitálovém rozpočtu**. Odděleně od běžných příjmů a výdajů by tedy obec měla plánovat investiční příjmy a výdaje. Ty jsou zpravidla jednorázové, popř. neopakovatelné. (Provazníková, 2009, s. 68 a 73). Kapitálové příjmy (třída 3 RS) představují příjmy z prodeje majetku, z prodeje akcií, majetkových podílů, dluhopisů, investiční přijaté transfery. Kapitálové výdaje (třída 6 RS) jsou výdaje na pořízení movitého a nemovitého dlouhodobého majetku, nákup akcií a majetkových podílů, dále poskytnuté investiční transfery příspěvkovým organizacím a jiným organizacím ad. (Peková, 2011a, s. 428)

Kapitálový rozpočet umožňuje obci stanovit, zda je objem finančních prostředků dostatečný na realizaci jednotlivých investičních projektů. Kapitálový rozpočet je buď vyrovnaný, schodkový nebo přebytkový. V praxi většinou chybí příjmy na financování investic, a proto se výdaje kapitálového rozpočtu doplňují zejména návratnými příjmy (např. investiční úvěr). Je třeba si uvědomit, že výdaje spojené s investičními projekty zpravidla zatěžují rozpočet na dobu delší než jeden rok a jejich realizace představuje pro obec nejen jednorázové kapitálové výdaje, ale i běžné provozní výdaje. (Provazníková, 2009, s. 68-69 a 73).

Jestliže obec odděleně hospodaří v rámci běžného a kapitálového rozpočtu, může být přebytek běžného rozpočtu převeden do kapitálového rozpočtu a naopak schodek běžného rozpočtu může být kryt převodem z kapitálového rozpočtu. Situace je jiná, pokud schodek běžného rozpočtu nemůže být krytý z finančních prostředků kapitálového rozpočtu. Tehdy by obec měla přistoupit k prodeji majetku, aby získala potřebné finanční prostředky, případně využít úvěru. Tyto příjmy jsou příjmem kapitálového rozpočtu a běžný rozpočet je vyrovnán z těchto získaných prostředků. (Peková, 2004, s. 205)

V České republice nejsou územní samosprávné celky povinny sestavovat odděleně běžný a kapitálový rozpočet. Běžné i kapitálové příjmy a výdaje se uvádí v jednom rozpočtu v třídění dle rozpočtové skladby, která je sama sleduje odděleně. (Provazníková, 2009, s. 73).

1.2.3 Finanční analýza

Předtím než je rozpočet sestaven, je dle Provozníkové (2009, s. 70) nezbytná analýza minulého hospodaření. Finanční analýza přispívá ke zkvalitnění finančního rozhodování na úrovni územní samosprávy a je důležitým nástrojem řízení. Jde navíc o nástroj, který pomáhá odhalit pozitivní a negativní faktory, které ovlivnily hospodaření (Otrusínová a Kubíčková, 2011, s. 85). Kvalitně zpracovaná finanční analýza by měla vyústit v doporučení finanční strategie v budoucím období. Z tohoto pohledu lze říci, že je nezbytná i pro sestavení rozpočtového výhledu.

Hlavní oblasti finanční analýzy obce jsou (Peková, 2011a, s. 232):

- Běžná část rozpočtu – soustřeďuje se na analýzu hospodaření běžné části rozpočtu dle jednotlivých běžně se opakujících příjmů a výdajů, včetně analýzy obligatorních výdajů, zaměřuje se dále na analýzu nahodilých běžných příjmů a výdajů, analýzu druhů příjmů a výdajů, které může obec svým rozhodnutím ovlivnit (např. svěřené daně), analýzu finanční nezávislosti, salda běžného rozpočtu, dosahované úspory, efektivnost výdajů, zajišťování a financování oprav a údržby.
- Kapitálová část rozpočtu – se zaměřuje na analýzu struktury příjmů a výdajů, resp. investiční činnost a její financování.
- Využívání návratných příjmů – přesněji analýza dluhů, jejich struktury z věcného i časového hlediska.
- Hospodaření s majetkem a způsob jeho využívání.

Hospodaření obce je zachyceno v účetních výkazech – v rozvaze, výkazu zisku a ztráty, případně v přehledu o peněžních tocích a v přehledu o změnách vlastního kapitálu; příjmy a výdaje obce jsou zahrnuty v rozpočtu. Kvalitní finanční analýza je také důležitým předpokladem účinné kontroly (viz. kapitola 1.2.7 Finanční kontrola u obcí).

1.2.4 Sestavení rozpočtu

Rozpočet se sestavuje zpravidla jako vyrovnaný, ale může být schválen jako přebytkový. Ten je možné schválit pouze tehdy, jestliže některé příjmy daného roku jsou určeny k využití v následujících letech nebo jsou-li tyto příjmy určeny ke splácení jistiny úvěrů. Rozpočet však může být schválen i jako schodkový, ale jen v případě, že schodek bude možné uhradit finančními prostředky z minulých let nebo smluvně zabezpečenou půjčkou, úvěrem, návratnou finanční výpomocí nebo výnosem z prodeje komunálních dluhopisů

obce (Otrusinová a Kubíčková, 2011, s. 13). Jak uvádí autoři Lorenc a Kašpárková (2012, s. 18) je schválení schodkového rozpočtu možné dále tehdy, pokud schodek bude možné uhradit prodejem finančních aktiv, vázaných v jiné formě než jsou peněžní prostředky na bankovním účtu (například dlužné nebo majetkové cenné papíry).

Základní rovnice sestavení rozpočtu:

$$\text{PŘÍJMY} - \text{VÝDAJE} + - \text{FINANCOVÁNÍ} = 0$$

Přebytek rozpočtového hospodaření vzniká tehdy, jestliže v daném roce příjmy převýší výdaje. Pak je saldo rozpočtu, resp. bilance příjmů a výdajů, kladná. Pokud ale výdaje překročí příjmy, hovoříme o deficitu, a saldo rozpočtu je záporné. V této souvislosti je potřeba rozlišovat označení deficit a dluh. „*Dluh je chápán jako suma všech minulých rozpočtových deficitů.*“ (Rosen a Gayer, 2010, s. 461). Nejde však jen o kumulativní součet schodků rozpočtu, ale i přebytků. Je-li výsledná hodnota záporná, jde o dluh.

1.2.4.1 Zásady

V rozpočtovém hospodaření se obecně uplatňuje mnoho zásad. Nejdůležitější zásadou při sestavování ročního rozpočtu je povinnost vycházet z rozpočtového výhledu. (Česko, 2000c, s. 3557). Tuto povinnost ukládá obcím přímo zákon o rozpočtových pravidlech. Podle Pekové (2011b, s. 118-119) se obecně v rozpočtovém hospodaření nejčastěji uplatňují tyto rozpočtové zásady:

☞ *Zásada každoročního sestavování a schvalování rozpočtu* odkazuje na legislativní úpravu, tzn., že rozpočet je sestavován na období jednoho roku. Platí to i na úrovni obce. Pokud by obec neschválila rozpočet do začátku nového rozpočtového období, tzn. před 1. lednem rozpočtového roku, řídí se jeho rozpočtové hospodaření pravidly rozpočtového provizoria. Jak zdůrazňují autoři Lorenc a Kašpárková (2012, s. 28), jedná se o mimořádné řešení. Princip ročního rozpočtu napomáhá efektivní kontrole peněžních toků, na druhé straně ale může roční cyklus sestavování vést ke zkreslování. Často se totiž stává, že na konci rozpočtového roku dochází k čerpání nevyužitých prostředků neefektivním způsobem. (Štefanková, 2012, s. 18)

☞ *Zásada reálnosti a pravdivosti rozpočtu* je chápána jako požadavek na reálné a pravdivé určení položek v rozpočtu. Reálnost však závisí na schopnosti odhadu rozpočtových příjmů a výdajů, na kvalitní analýze hospodářských procesů, na kvalitě prognóz hospodářského vývoje i na profesionální zdatnosti obce, resp. jejích orgánů.

☞ *Zásada úplnosti, jednotnosti a průhlednosti rozpočtu.* Tuto zásadu je nutné dodržet proto, aby bylo možné kontrolovat, analyzovat a srovnávat rozpočtované příjmy a výdaje. Organizace dat v rozpočtu je důležitá. V první řadě určuje, kolik finančních prostředků je vyčleněno pro jaké účely. V druhé řadě ukazuje na velikost, resp. objem rozpočtu. (Rubin, 2008, s. 261)

☞ *Zásada publicity rozpočtu.* O návrhu rozpočtu, jeho průběžném i následném plnění by měla být informována veřejnost, tedy občané. Souvisí mimo jiné se zásadou průhlednosti.

☞ *Zásada dlouhodobé vyrovnanosti rozpočtu* je uplatňována z dlouhodobého hlediska. Z krátkodobého hlediska může být rozpočet deficitní. (Lorenc a Kašpárková, 2012, s. 19)

☞ *Zásada hospodárnosti, účelnosti a efektivnosti rozpočtu.*¹ Jde o zásadu, která se dotýká použití rozpočtových prostředků. Hospodárnost znamená co nejnižší vynaložení prostředků při dodržení odpovídající kvality. Účelnost rozpočtových prostředků se uplatňuje zejména při hospodaření se státními, popř. krajskými účelovými dotacemi. Účelovost se určuje individuálně ve vztahu ke konkrétnímu úkolu, odvětvově ve vztahu k potřebám daného odvětví nebo územně ve vztahu k potřebám vymezeného území či místa (Česko, 2000c, s. 3561). V praxi bývají tyto tři způsoby vzájemně kombinovány. Nakonec efektivnost představuje míru dosahování výsledků. (Otrusínová a Kubíčková, 2011, s. 8; Lorenc a Kašpárková, 2012, s. 41)

☞ *Zásada publicity rozpočtu.* Obec zveřejní návrh rozpočtu po dobu nejméně 15 dnů přede dnem jeho projednávání na zasedání zastupitelstva obce na své úřední desce a také způsobem umožňující dálkový přístup. Občané mohou podat připomínky k jeho návrhu. (Česko, 2000c, s. 3560)

☞ Rozpočet by měl být sestaven tak, aby dokázal v průběhu rozpočtového roku reagovat na změny. Nemalý důraz by tedy měl být kladen i na *pružnost* rozpočtu. Změny ekonomického a politického prostředí mohou ovlivnit strukturu a výši jednotlivých položek rozpočtu. Je třeba si dát ale pozor na zásadu hospodárnosti, účelnosti a efektivnosti, aby úpravami rozpočtu nedošlo k jejich porušení. (Rubin, 2008, s. 314 a 317)

¹ Princip tzv. 3E, tj. Economy (hospodárnost), Effectiveness (účelnost), Efficiency (efektivita).

☞ Zásady sestavení rozpočtu se netýkají pouze rozpočtu jako takového. I aktéři, kteří jsou součástí rozpočtového procesu, by měli dodržovat určité *etické zásady* a přistupovat k dané činnosti s odpovědností. Tato zásada však není přímo viditelná, dokud se neprojeví její absence. (Rubin, 2008, s. 421)

1.2.4.2 Metody

Rozpočet je sestavován různými metodami. Provazníková (2009, s. 59-65) uvádí tyto metody sestavení ročního rozpočtu:

☞ **Přírůstkový způsob.** Jedná se o tradiční způsob sestavování rozpočtu. Obec při plánování svých výdajů zpravidla vychází z existující lokální politiky a standardů poskytovaných statků a služeb. Základem je odhad a stanovení meziročních změn, o které se přizpůsobí současný rozpočet, který je považován za základ rozpočtu budoucího. Je třeba vzít v úvahu celoroční dopady, jednorázové změny, inflaci a demografické trendy.

☞ **Fixně limitovaný rozpočet.** Tato metoda je také poměrně běžně využívána, ale spíše na úrovni ústřední vlády a ministerstev. Na této úrovni se uplatňuje především kvůli snaze ovlivňovat výdaje municipalit prostřednictvím systému dotací. Na úrovni obce lze tento způsob využít v případě, že obec zajišťuje poskytování veřejných statků a služeb prostřednictvím jiných organizací.

Alternativním přístupem k těmto základním metodám jsou formy tzv. výkonnostního rozpočtování. Jedná se o metody:

☞ **Přístup nulové základny.** Tento způsob sestavení rozpočtu je velmi časově náročný, protože podrobuje každou položku rozpočtu vyčerpávajícímu zkoumání ve vztahu k cílům a možným postupům, jak jich dosáhnout.

☞ **Rozpočtování zaměřené na výsledek** (Performance Budgeting). Metoda je zaměřena na porovnání toho, zda využití veřejných zdrojů bylo efektivní a hospodárné, a také zda bylo dosaženo žádoucích účinků a cílů. Položky rozpočtu a informace o něm jsou strukturovány spíše podle jednotlivých typů činností.

☞ **Programové rozpočtování** (Planned Programmed Budgeting System PPBS). Podle této metody je rozpočet sestaven ve struktuře, která uspořádá navrhované výdaje podle jejich výsledků, anebo podle míry, v jaké přispívají k dosažení celkových záměrů obce.

1.2.5 Obsah rozpočtu obce

Rozpočet jako *finanční plán*, obsahuje příjmy, výdaje a ostatní peněžní operace včetně tvorby a použití peněžních fondů. Mimo rozpočet se uskutečňují peněžní operace, které se týkají cizích prostředků a sdružených prostředků.

Příjmy rozpočtu obce tvoří zejména:

- příjmy z vlastního majetku a majetkových práv,
- příjmy z výsledků vlastní činnosti,
- příjmy z hospodářské činnosti právnických osob, pokud jsou podle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů nebo jiného zákona příjmem obce, která organizaci zřídila či založila,
- příjmy z vlastní správní činnosti včetně příjmů z výkonů státní správy, k nimž je obec pověřena podle zvláštních zákonů zejména ze správních poplatků z této činnosti, příjmy z vybraných pokut a odvodů uložených v pravomoci obce dle zákona č. 250/2000 Sb. nebo zvláštních zákonů, pokud není dále stanoveno jinak,
- příjmy z místních poplatků podle zvláštního zákona²,
- výnosy nebo podíly na nich podle zvláštního zákona³,
- dotace ze státního rozpočtu, ze státních fondů, z rozpočtu kraje,
- prostředky získané správní činností ostatních orgánů státní správy,
- přijaté peněžité dary a příspěvky a jiné příjmy, které podle zvláštních zákonů patří do příjmů obce. (Česko, 2000c, s. 3558)

Výdaje obce jsou determinovány příjmy a jejich výše je do značné míry určována státem, především v oblasti daňovým příjmů. Proto potřeby obce nemusí ve skutečnosti odpovídat jeho výdajovým možnostem. (Macháček, Toth a Wokoun, 2011, s. 139)

Výdaje rozpočtu obce tvoří zejména:

- závazky vyplývající pro obec z plnění povinností uložených obci zákony,
- výdaje na vlastní činnost obce v její samostatné působnosti, zejména výdaje spojené s péčí o vlastní majetek a jeho rozvoj,

² Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

³ Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní ÚSC a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní).

- výdaje spojené s výkonem státní správy, ke které je obec pověřena zákonem,
- závazky vyplývající pro obec z uzavřených smluvních vztahů v jejím hospodaření a ze smluvních vztahů vlastních organizací, jestliže k nim přistoupila,
- závazky přijaté v rámci spolupráce s jinými obcemi nebo s dalšími subjekty,
- úhrada úroků z přijatých půjček a úvěrů, včetně příspěvků na společnou činnost,
- výdaje na emise vlastních dluhopisů a na úhradu výnosů z nich náležejících jejich vlastníkům,
- výdaje na podporu subjektů provádějících veřejně prospěšné činnosti a na podporu soukromého podnikání prospěšného pro obec,
- jiné výdaje uskutečněné v rámci působnosti obce, včetně darů a příspěvků na sociální nebo jiné humanitární účely. (Česko, 2000c, s. 3559)

Peněžními operacemi se rozumí přijetí finančních prostředků návratné povahy ve formě půjček, úvěrů a jejich následné splátky. Jde o operace, které zabezpečují **financování** schodku hospodaření nebo naopak využití přebytku hospodaření. (Peková, 2011a, s. 412-413 a 428).

1.2.6 Rozpočtový proces

Každý rozpočtový proces zahrnuje strategické **plánování, řízení a kontrolu**. Strategické plánování je proces rozhodování o cílech obce, o jejich změnách, o zdrojích k dosažení cílů a celkově o strategii, jak dosáhnout vytyčených cílů. Plánování je nejvíce spojováno s přípravou rozpočtu, tj. sestavení rozpočtu jako finančního plánu. Smyslem řízení je zajistit, aby prostředky byly vynaloženy efektivně a účelně. Řízení tedy souvisí především se zásadami sestavení rozpočtu a také s následným hospodařením dle schváleného rozpočtu. Zpětnou vazbou v procesu je kontrola, která je prováděna odpovědnými osobami na základě schváleného rozpočtu a rozpočtové politiky. Základním podkladem pro plánování, řízení a kontrolu je dostatečné množství relevantních informací. (Rubin, 2008, s. 27-29).

Rozpočtové období sice trvá kalendářní rok, ale rozpočtový proces je delší. Zpracování návrhu rozpočtu na další rok začíná zpravidla v září, tzn., rozpočtový proces trvá asi 1,5 roku. Pod rozpočtovým procesem rozumíme souhrn činností, které jsou nezbytné k řízení hospodaření územního samosprávného celku v daném rozpočtovém období.

Rozpočtový proces zahrnuje tyto fáze (Peková, 2011a, s. 407; Provažníková, 2009, s. 70-72):

1. Sestavení návrhu rozpočtu zpravidla provádí výkonný orgán obce, většinou finanční odbor. Podkladem pro návrh je rozpis platného státního rozpočtu a rozpočtový výhled. Návrh by měl mimo jiné odrážet i vazby na jiné rozpočty, např. krajské.
2. Projednání návrhu rozpočtu finančním výborem a radou obce.
3. Projednání a schválení rozpočtu zastupitelstvem obce.
4. Hospodaření v průběhu rozpočtového roku v souladu s rozpočtovými pravidly a schváleným rozpočtem. Za hospodaření zodpovídá zastupitelstvo, radě obce je ale vyhrazeno zabezpečovat hospodaření obce podle schváleného rozpočtu a provádět rozpočtová opatření v rozsahu stanovené zastupitelstvem (Česko, 2000a, s. 1754).
5. Průběžná a následná kontrola plnění rozpočtu. Finanční výbor provádí kontrolu hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce, kontrolní výbor kontroluje plnění usnesení zastupitelstva obce a rady obce a dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním úřadem v rámci samostatné působnosti. (Česko, 2000a, s. 1757).
6. Sestavení závěrečného účtu. Po skončení kalendářního roku se údaje o ročním hospodaření obce souhrnně zpracují do závěrečného účtu. Závěrečný účet obsahuje údaje o plnění rozpočtu příjmů, výdajů, hospodaření s majetkem a další finanční operace, včetně tvorby a použití peněžních fondů. Nedílnou součástí je i vyúčtování finančních vztahů ke státnímu rozpočtu, rozpočtu krajů, obcí a státním fondům. Přehled o skutečném plnění rozpočtu a vypracování závěrečného účtu jsou záležitostmi finančního výboru. Jelikož má obec povinnost dát si přezkoumat své hospodaření za uplynulý kalendářní rok, je součástí závěrečného účtu obce i zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření. Rada obce a finanční výbor projednají závěrečný účet, ale schválení závěrečného účtu je v pravomoci zastupitelstva. (Česko, 2000c, s. 3561)

Po schválení rozpočtu však dochází ke změnám, které nejsou výjimečné. Rozpočet může být změněn z důvodů:

- organizačních – např. zřízení nové příspěvkové organizace,
- metodických – např. změna sazby DPH, změna RUD,

- a věcných změn – např. nižší plnění daňových příjmů, neuskutečnění investice, zvýšení dodavatelských cen, zejména energií).

Změna rozpočtu se provádí **rozpočtovým opatřením**. Jedná se o přesun rozpočtových prostředků, použití nových, rozpočtem nepředvídaných příjmů k úhradě nových, rozpočtem nezajištěných výdajů nebo o vázání rozpočtových výdajů. Rozpočtové opatření se uskuteční povinně, pokud jde o změny ve finančních vztazích k jinému rozpočtu, o změny závazných ukazatelů vůči jiným osobám nebo hrozí nebezpečí vzniku rozpočtového schodku. Navíc je vhodné provést změnu rozpočtu, pokud nastává možnost efektivnějšího využití vlastních příjmů v porovnání se schváleným rozpočtem, nebo má dojít k jinému přerozdělení rozpočtových výdajů. (Lorenc a Kašpárková, 2012, s. 35, Štefanková, 2012, s. 38-39)

Ne vždy obec hospodaří dle rozpočtových pravidel. Taková situace je označována jako **porušení rozpočtové kázně**. Zákon vysvětluje porušení rozpočtové kázně jako každé neoprávněné použití nebo zadržení peněžních prostředků z veřejného rozpočtu. Za neoprávněné použití lze považovat takový výdaj, kdy byla porušena povinnost stanovená smlouvou nebo právním předpisem nebo pravidly poskytovatele o poskytnutí dotace – tzn. nedodržení stanovené účelovosti nebo doby použitelnosti dotace. Zadržení je chápáno jako porušení povinnosti vrácení finančních prostředků. (Česko, 2000c, s. 3560-3561; Lorenc a Kašpárková, 2012, s. 35 a 42)

1.2.7 Finanční kontrola u obcí

Zákon o rozpočtových pravidlech ukládá obcím povinnost vykonávat kontrolu svého hospodaření. Tuto kontrolu vykonává podle zvláštního právního předpisu, který upravuje finanční kontrolu ve veřejné správě a jde o **zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole**. (Česko, 2000c, s. 3560). Finanční kontrola prověřuje, zda byly dodrženy právní předpisy při hospodaření s veřejnými prostředky, zda byla zajištěna ochrana veřejných prostředků proti nehospodárnému, neúčelnému a neefektivnímu nakládání s nimi, zda byly včasné a spolehlivě informovány vedoucí orgány veřejné správy o nakládání s veřejnými prostředky a zda je výkon veřejné správy hospodárný, efektivní a účelný. (Česko, 2001, s. 7265-7266)

Obce jsou povinny vytvořit systém finanční kontroly, kterým zajistí kontrolu jak svého hospodaření, tak i zřízených příspěvkových organizací. Obec vykonává *veřejnosprávní kontrolu*, tzn., kontroluje hospodaření s veřejnými prostředky u svých příspěvkových

organizací, dále provádí kontrolu u žadatelů o veřejnou finanční podporu nebo u příjemců veřejné finanční podpory, kterou poskytuje. Obec je také povinna vytvořit systém finanční kontroly. (Česko, 2001, s. 7267). *Vnitřní kontrolní systém* zahrnuje řídicí kontrolu a interní audit. Řídicí kontrola je zajišťována odpovědnými vedoucími zaměstnanci jako součást vnitřního řízení a hodnotí dosažené výsledky a správnost hospodaření. Stejně jako veřejnosprávní kontrola, je řídicí kontrola rozdělena na předběžnou, průběžnou a následnou kontrolu. V rámci vnitřního kontrolního systému funguje také interní audit, který představuje organizačně oddělené a funkčně nezávislé přezkoumání a vyhodnocování přiměřenosti a účinnosti řídicí kontroly. (Česko, 2001, s. 7265). Interní audit by měl pomoci k efektivnímu plnění úkolů pracovníků ve výkonných orgánech obce.

Naproti tomu se uplatňuje i externí audit, který je pro obce povinný ze zákona. Externí audit představuje vnější kontrolu hospodaření obce. Vykonává ji auditor, který je nezávislý na účetní jednotce, čímž by měla být zaručena objektivnost a nestrannost kontroly. Přezkum se uskutečňuje na základě zákona č. 420/2004 Sb., o přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí. (Peková, 2011a, s. 440-441). Předmětem přezkumu jsou údaje o ročním hospodaření územního celku, konkrétně se soustřeďuje na plnění příjmů a výdajů rozpočtu, včetně peněžních operací, na tvorbu a použití peněžních fondů, na náklady a výnosy podnikatelské činnosti obce, na vyúčtování a vypořádání finančních vztahů ke státnímu rozpočtu, k rozpočtům krajů, obcí a dalším rozpočtům, na nakládání a hospodaření s majetkem ve vlastnictví obce, na zadávání veřejných zakázek, stav pohledávek a závazků a nakládání s nimi a další⁴. Přezkoumáním se ověřuje (Česko, 2004, s. 8078-8079):

- zda byly dodrženy povinnosti stanovené zákonem o rozpočtových pravidlech, zákonem o obcích, zákonem o účetnictví a nařízením vlády o platových výměrech zaměstnanců orgánů státní správy,
- zda je hospodaření s finančními prostředky v souladu s rozpočtem,
- zda byl dodržen účel poskytnutých dotací nebo návratných finančních výpomocí,
- věcná a formální správnost dokladů o přezkoumávaných operacích.

⁴ Zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, § 2.

1.3 Monitoring hospodaření obcí

Posouzení hospodaření obcí se provádí na úrovni státu prostřednictvím tzv. monitoringu hospodaření, který provádí Ministerstvo financí. Usnesením Vlády ČR v roce 2004 o regulaci zadluženosti obcí byl schválen a zaveden ukazatel dluhové služby, jehož limit byl stanoven na 30 %. Na základě usnesení byly také upraveny pravidla pro poskytování účelových dotací, půjček a návratných finančních výpomocí ze státního rozpočtu ČR a ze státních fondů obcím a krajům. Při posuzování žádostí se již muselo přihlížet k tomu, zda obce (popř. kraje) nepřekračují právě ukazatel dluhové služby. (Ministerstvo financí, 2004)

V roce 2008 bylo toto usnesení zrušeno a byl zaveden tzv. monitoring hospodaření obcí, který je založen na výpočtu soustavy ukazatelů. Soustava je tvořena celkem 18 ukazateli, které se rozdělují dle charakteru na informativní a monitorující. Tvoří tedy soustavu informativních a monitorujících ukazatelů – zkráceně SIMU. (Ministerstvo financí ČR, 2004). Výpočet ukazatelů SIMU upravuje metodika určená Ministerstvem financí. Zdrojem informací⁵ jsou výkazy obce, a to rozvaha, výkaz zisku a ztrát, výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu. Soustavu informativních a monitorujících ukazatelů tvoří:

- **Informativní ukazatelé** – počet obyvatel, příjem celkem (po konsolidaci), úroky, uhrazené splátky dluhopisů a půjčených prostředků, dluhová služba celkem, ukazatel dluhové služby v %, aktiva celkem, cizí zdroje, stav na bankovních účtech celkem, úvěry a komunální dluhopisy, přijaté návratné finanční výpomoci a ostatní dluhy, zadluženost celkem, podíl zadluženosti na cizích zdrojích v %, 8leté saldo, oběžná aktiva, krátkodobé závazky,
- **Monitorující ukazatelé** – podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům v % a celková (běžná) likvidita.

Důležitými ukazateli, kteří sledují zadluženost obcí, jsou podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům a celková likvidita. Ukazatel celkové likvidity v intervalu <0;1> a zároveň podíl

⁵ V prosinci 2013 byl spuštěn specializovaný informační portál Ministerstva financí nazvaný MONITOR, který v březnu 2014 nahradil databázi ÚFIS. MONITOR umožňuje veřejnosti volný přístup k rozpočtovým a účetním informacím ze všech úrovní státní správy i samosprávy. Data, která jsou zde uvedena, pocházejí ze systému Státní pokladny a Centrálního systému účetních informací, a jsou čtvrtletně aktualizována. (Špačková, 2013; Ministerstvo financí ČR, © 2013a)

cizích zdrojů k celkovým aktivům vyšší než 25 % včetně, značí hospodaření s vysokou mírou rizika. (Ministerstvo financí ČR, © 2005-2013b)

1.3.1 Hospodaření obcí v ČR v letech 2010 až 2012

Hodnocení hospodaření obcí v jednotlivých letech provedlo Ministerstvo financí v rámci monitoringu.

Pro hodnocení hospodaření obcí bylo **za rok 2010** zahrnuto celkem 6 243 obcí. Do kategorie obcí s rizikovým hospodařením (tzn. obce, jejichž ukazatel celkové likvidity je v intervalu $<0;1>$) bylo zařazeno 648 obcí. Obcí s vysokou mírou rizika hospodaření bylo celkem 62 obcí, u kterých hodnoty obou monitorujících ukazatelů dosáhly kritických hodnot. Je však nutno zohlednit změnu, která se dotkla struktury rozvahy a způsobu účtování, která nabyla účinnosti dne 1. 1. 2010. Proto nelze považovat tento značný nárůst počtu obcí, které dosáhly kritických hodnot, za srovnatelný s předchozími roky. Ministerstvo financí uvedlo ve své zprávě o monitoringu hospodaření obcí za rok 2010, že i přes slabý růst daňových příjmů v roce 2010 a komplikace při čerpání dotací, lze považovat hospodářský stav obcí za stabilní a přístup vedení obcí za velmi odpovědný.

Pro hodnocení hospodářské situace obcí **za rok 2011** bylo zahrnuto 6 243 obcí (kromě 3 obcí, které nepředaly v termínu svou řádnou účetní závěrku), ze kterých bylo do kategorie obcí s rizikovým hospodařením zařazeno celkem 559 obcí, z toho 84 obcí spadalo do kategorie, jejíž monitorující ukazatele dosahovaly kritických hodnot. Jako jeden z hlavních důvodů horší hospodářské situace obcí bylo nedodržení dotačních podmínek projektů podpořených z fondů Evropské unie, popř. z národních programů. Mohlo se jednat jednak o pochybení v přípravné či realizační fázi, anebo o udržitelnost projektu, které vyžaduje každoroční vynakládání provozních výdajů z vlastních prostředků obce. Celkem 59 obcí bylo zařazeno do kategorie obcí s vyšší mírou rizika hospodaření, u kterých byl problém předfinancování projektu. Přesto však Ministerstvo financí uvedlo, že většina obcí zařazených do této kategorie by se neměla dostat do vážných problémů se svou platební schopností, protože se u nich identifikované riziko ukázalo pouze jako dočasné. Vysoké riziko platební neschopnosti bylo pouze u 3 obcí.

Za rok 2012 bylo pro posouzení hospodářské situace obcí zahrnuto 6 244 obcí (2 obce nepředaly v termínu svou řádnou účetní závěrku). Celkem 495 obcí bylo zařazeno do kategorie s obcí s rizikovým hospodařením, z toho 47 obcí do kategorie obcí s vyšší mírou rizika. Meziročně jde o pokles o 37 obcí u této kategorie. Pokles však není zcela

srovnatelný s rokem 2011, jelikož došlo ke změně výpočtu monitorujícího ukazatele Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (použití položky Aktiva celkem v Brutto hodnotě). Jako důvody horší hospodářské situace obcí byla skutečnost, že těmto obcím byl nařízen odvod za porušení rozpočtové kázně nebo učinily chybné investiční rozhodnutí. Dalšími důvody byly stávající problémy, které vyplynuly z nedodržení dotačních podmínek projektů financované z fondů Evropské unie, popř. z národních dotačních programů, s čímž souviselo i již zmíněné předfinancování samotného projektu. (Ministerstvo financí ČR, © 2005-2013d)

Zpráva o hospodaření obcí **za rok 2013**, kterou zpracovává Ministerstvo financí, bude pravděpodobně zveřejněna až ke konci roku 2014.

1.4 Predikce hospodaření obcí v roce 2014

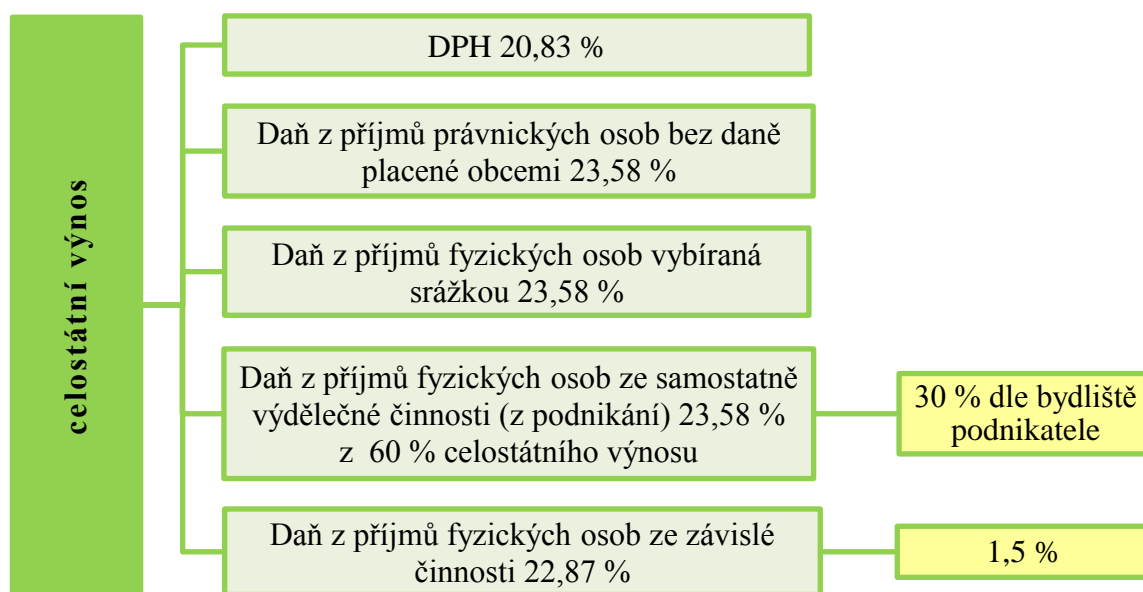
Hospodaření obcí je ovlivněno řadou faktorů a je téměř nemožné je všechny vystihnout. I přesto, lze obecně vymežit hlavní oblasti, které mohou mít vliv na hospodaření obce:

- **vývoj ekonomiky** – především míra nezaměstnanosti, míra inflace, růst produktu apod. Tyto informace lze získat z makroekonomické predikce Ministerstva financí, kde je uvedeno, že v letošním roce by mohl HDP vzrůst o 1,4 %, v roce 2015 by se růst HDP mohl zrychlit na 2 %. Predikovaná míra inflace je stanovena na 1 % pro rok 2014, v dalším roce na 2,4 %. Míra nezaměstnanosti by se v letech 2014 a 2015 měla pohybovat okolo 7 %. (Ministerstvo financí ČR, © 2005-2013a)
- **fondy EU**, které jsou jedním z možných zdrojů financování investičních i neinvestičních projektů na úrovni obce. V minulém programovém období patřily obce z hlediska množství podpořených projektů k těm nejpilnějším. Na programové období 2014-2020 je pro Českou republiku s Evropskou komisí předjednáno asi 21,5 mld. Eur. Obce budou moci čerpat především z Integrovaného operačního programu, Operačního programu Životní prostředí i dalších. Dotační podmínky se však zpřísní. Objem finančních prostředků sice menší, ale vzhledem k nevyčerpaným prostředkům bude mít Česká republika v podstatě stejně jako v předchozím období 2007-2013. (Moderní obec, 2014, č. 2, s. 24; Ministerstvo pro místní rozvoj ČR; Obec & finance, 2014, č. 1, s. 7)
- **změny legislativy** – týkající se zejména **rozpočtového určení daní (RUD)**. Současná platná legislativní úprava je dána zákonem č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení

výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní) a vyhláškou č. 264/2013 Sb., o podílu jednotlivých obcí na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů. Rozpočtové určení výnosů některých daní je stanoveno pro léta 2013 až 2015.

RUD rozlišuje daně svěřené a sdílené. Svěřené jsou ty, jejichž výnos plyne ze 100 % do rozpočtu obce. Jedná se o daň z příjmů právnických osob z daně placené obcemi a daň z nemovitých věcí. Naopak sdílené daně jsou ty, jejichž procentní podíl na celostátním výnosu musí být pro obec individuálně přepočítán. (Ministerstvo financí ČR, © 2005-2013c)

Následující schéma zobrazuje procentní podíl obcí na výnosu sdílených daní.

- Daňové příjmy jsou rozdělovány na základě 4 kritérií.
- Daňové příjmy jsou rozdělovány na základě počtu zaměstnanců s místem výkonu práce v obci.

Zdroj: Ministerstvo financí ČR, © 2005-2013c (vlastní zpracování)

Obrázek 1: Schéma RUD pro obce v letech 2013-2015

Procento, kterým se obec podílí na vymezené procentní části celostátního hrubého výnosu daní, je určeno:

1. poměrem započtené výměry katastrálního území obce k celkové započtené výměře katastrálních území všech obcí, který je vyjádřený v % a násobený koeficientem 0,03,
2. poměrem počtu obyvatel obce k počtu obyvatel všech obcí, který je vyjádřený v % a násobený koeficientem 0,10,
3. poměrem počtu dětí a žáků navštěvujících školu zřizovanou obcí k počtu těchto dětí a žáků za všechny obce, který je vyjádřený v % a násobený koeficientem 0,07,
4. poměrem násobku postupných přechodů, vypočteného pro obec pomocí koeficientů postupných přechodů, k součtu násobků postupných přechodů vypočtených za ostatní obce, který je vyjádřený v % a násobený koeficientem 0,08 a dále násobeného celkovým procentem, kterým se na části celostátního hrubého výnosu daní podílejí ostatní obce. (Ministerstvo financí ČR, © 2005-2013c)

2 ROZPOČTOVÝ VÝHLED

Jak uvádí Provazníková (2009, s. 73) do roku 2000 územní samosprávné celky v České republice nebyly povinné sestavovat střednědobou ani dlouhodobou rozpočtovou prognózu. Zásadní změna nastala zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, který obcím uložil od roku 2001 povinnost sestavovat mimo roční rozpočet i **rozpočtový výhled**. Jde o „*pomocný nástroj územního samosprávného celku, který slouží pro střednědobé finanční plánování rozvoje jeho hospodářství. Rozpočtový výhled obsahuje souhrnné základní údaje o příjmech a výdajích, zejména o dlouhodobých závazcích a pohledávkách, o finančních zdrojích a potřebách dlouhodobě realizovaných záměrů. Při zpracování ročního rozpočtu se vychází z rozpočtového výhledu.*“ (Česko, 2000, s. 3557). Zákon upřesňuje, že u dlouhodobých závazků se uvedou jejich dopady na hospodaření územního samosprávného celku po celou dobu trvání závazku. Jak vysvětlují autoři Lorenc a Kašpárková (2012, s. 14), je důležité zahrnout do sestaveného rozpočtového výhledu splátky dlouhodobého závazku, který bude obec v daném období hradit. Není ale nutné sestavovat rozpočtový výhled na celou dobu, kdy bude dlouhodobý závazek splácen, např. na 8 let.

Zákon dále nestanovuje, kdy má být rozpočtový výhled schválen, ani přímo neříká, kdo ho schvaluje. Jak uvádějí autoři Lorenc a Kašpárková (2012, s. 14) je rozpočtový výhled „*spojnicí mezi hospodářskou politikou subjektu (prezentovanou zastupiteli) a rozpočtem*“. Z toho pak dovozují, že schválení rozpočtového výhledu je záležitostí zastupitelstva⁶. Zastupitelstvo však může schválit roční rozpočet odlišný od údajů rozpočtového výhledu. Důležité je, aby jejich vzájemné odlišnosti byly opodstatněné a zdůvodněné. Současně je to i příležitost k úpravě dříve schváleného rozpočtového výhledu. (Provazníková, 2009, s. 74)

Rozpočtový výhled je důležitý především v souvislosti:

- s pořízením dlouhodobého majetku, popř. rozsáhlými opravami nemovitostí, které jsou zpravidla finančně náročné a jsou rozloženy v několika obdobích,
- s financování organizace ve střednědobém popř. dlouhodobém časovém horizontu. Jinak řečeno, jde o financování aktivit obce půjčkami a úvěry, následné splácení jistin a úroků. (Lorenc a Kašpárková, 2012, s. 14-15)

⁶ Tuto domněnku lze podložit zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), § 84 odst. 2 písm. b).

2.1 Sestavení

„Rozpočtový výhled se sestavuje zpravidla na 2 až 5 let následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet.“ (Česko, 2000c, s. 3557). Samotný proces sestavení rozpočtového výhledu není zákonem blíže specifikován. Výhled nemusí být sestaven v podrobném členění, což mimo jiné vyplývá z jeho definice v zákonu. Účelem rozpočtového výhledu není totiž detailní členění, ale rámcový pohled na budoucí hospodaření. Proto je také doporučeno seskupení dat. Například údaje o budoucích příjmech je vhodné seskupit do tříd položek a výdaje do skupin paragrafů v členění na provozní a investiční výdaje, jak doporučují autoři Lorenc a Kašpárková (2012, s. 15-16). Nezpracování rozpočtového výhledu je posuzováno jako správní delikt s pokutou do výše 1 mil. Kč. (Peková, 2011a, s. 417)

2.1.1 Postup

Aby byl rozpočtový výhled co nejpřesnější, je vhodné podle Provazníkové (2009, s. 73-74) postupovat dle následujících kroků:

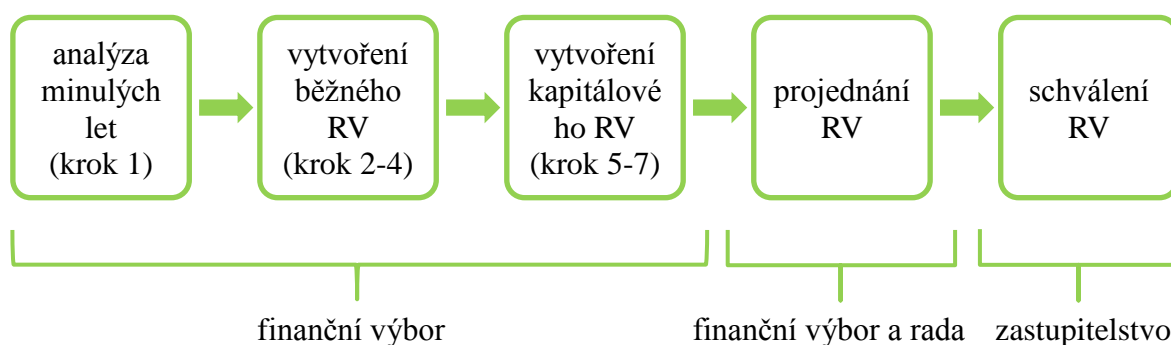
1. Zpracování analýzy hospodaření územního samosprávného celku za uplynulé minimálně 2 až 3 roky.
2. Rozdělení analyzovaných dat na běžné a kapitálové příjmy a výdaje, běžné položky dále členit na nahodilé a opakující se.
3. Přiřazení hodnot do rozpočtového výhledu na základě střednědobého výhledu státu, např. u sdílených daní.
4. Z analýzy běžných příjmů a výdajů vysledovat určité závislosti, na jejichž základě lze k jednotlivým položkám přiřadit dle vývoje koeficienty pro další léta.

Tyto kroky směřují k vytvoření běžného rozpočtového výhledu. V další fázi je nutné začlenit do rozpočtového výhledu kapitálové a nahodilé položky, a to:

5. odhad plnění nahodilých položek v budoucnosti, např. přijaté dary, neinvestiční půjčky obyvatelstvu ad.,
6. pokud má obec zpracovaný plán investic popř. program rozvoje, mohou být tyto představy rovněž začleněny do rozpočtového výhledu,
7. zahrnutí dluhové služby podle úvěrových smluv.

Pro zajištění reálnosti rozpočtového výhledu platí zásada, že nelze nadhodnocovat příjmy a podhodnocovat výdaje budoucích let. U **příjmů** je důležité odhadnout vývoj zejména daňových příjmů a vývoj vlastních nedaňových příjmů, plynoucích z poskytování služeb, z pronájmu majetku apod. Poměrně značný problém může způsobit určení daňových příjmů, jejichž procentní hodnota je u některých druhů daní dána zákonem č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní) ve znění pozdějších předpisů. Do příjmů rozpočtového výhledu může obec začlenit i dotace, u kterých je reálné, že je získá. U **výdajů** je nutné nejprve zabezpečit veřejné statky a služby (např. veřejné osvětlení, svoz odpadů), výkon státní správy a další povinnosti vyplývající z obecně závazných předpisů. Nelze také pominout i příspěvky na provoz zřizovaných nebo založených organizací, závazky z uzavřených smluv, splátky jistin a úroků z úvěrů a půjček, výdaje spojené s péčí o vlastní majetek, výdaje na investice, které byly započaty v minulých letech, a výdaje na nové investice. (Lorenc a Kašpárková, 2012, s. 15).

Následující schéma znázorňuje proces sestavení rozpočtového výhledu a zároveň zapojení orgánů obce do tohoto procesu:

Zdroj: vlastní zpracování dle Provazníkové (2009, s. 73) a zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

Obrázek 2: Proces sestavení rozpočtového výhledu

2.1.2 Principy

Pro dosažení stability rozpočtu i rozpočtového výhledu se uplatňují principy:

✎ **Tvorba zdrojů.** Jedním z nejdůležitějších faktorů je udržení dostatečného přebytku běžného rozpočtu, který je hlavním zdrojem pro splácení dlouhodobých úvěrů obce.

☒ **Míra zadluženosti.** Schopnost obce splácet dluhovou službu lze spočítat pomocí upraveného ukazatele dluhové služby, který představuje podíl přebytku běžného rozpočtu k dluhové službě. Za optimum lze považovat hodnotu 1,4 u menších obcí.

☒ **Schopnost generovat úspory.** Obec by měla být schopna v každém okamžiku řídit své výdaje – běžné i kapitálové. S ohledem na dlouhodobé investiční akce je nutné zajistit řízení úrokových nákladů.

☒ **Finanční rezerva rozpočtu.** Budování rozumné úrovně finančních rezerv je nutností. Rezervy tvoří jeden z nejdůležitějších pilířů stability obce, protože jsou použity v případě nepříznivého vývoje příjmů, popř. na nečekané výdaje. Finanční rezervy by měly tvořit asi 8 % součtu daňových příjmů a neinvestičních dotací. (Obec & finance, 2013, č. 3, s. 18)

2.2 Význam

Obec sice hospodaří na základě ročního rozpočtu, ale je nezbytné uvážit i budoucí události, které přesahují toto rozpočtové období (Štefanková, 2012, s. 20). Význam rozpočtového výhledu lze dovodit přímo ze zákona, kde je označen jako „*pomocný nástroj sloužící pro střednědobé finanční plánování*“. Tento nástroj je využit pro:

- Zlepšení strategického a dlouhodobého plánování, protože zastupitelé a vedoucí zaměstnanci úřadu jsou nuceni rozhodovat o realizovaných výdajích a očekávaných příjmech i v dlouhodobějším horizontu a stanovit priority rozvoje. Nově zvolení zastupitelé budou moci jednoduše navázat na započatou práci jejich předchůdců. S tím také souvisí i úspora času věnovaného při přípravě ročního rozpočtu.
- Plánování cílené potřeby, tzn. kvantitativní a kvality veřejných statků a služeb.
- Plánování zdrojů financování střednědobých a dlouhodobých investičních projektů a plánování opakujících se výdajů.
- Efektivnější řízení svých dlouhodobých závazků.
- Zohlednění vlivu jednorázových příjmů (např. příjmy z prodeje majetku) a krátkodobých dotací, kdy v rámci rozpočtového výhledu je patrná jejich krátkodobost.
- Efektivnější kontrolu nad budoucím hospodařením. Výhled upozorňuje na rizika budoucího hospodaření a případného neplánovaného zadlužení. (Lorenc a Kašpárková, 2012, s. 16-17; Peková, 2011a, s. 417)

Jistým **negativem**, který může ovlivnit kvalitu rozpočtového výhledu je:

- Schopnost odpovědných zástupců střednědobého odhadu příjmů, výdajů a jejich meziročního vývoje (Provazníková, 2009, s. 74). Zpracování rozpočtového výhledu je založeno na kvalitní analýze jak minulého, tak budoucího vývoje hospodaření obce. Tento problém by mohl nastat u menších obcí, kde existuje určitá skepse v odborné kompetenci zástupců obce.
- Zavedení potřebných mechanismů k zajištění sběru informací, které jsou rozhodné pro další úpravy rozpočtového výhledu. S tím souvisí také i intenzivní spolupráce mezi orgány obce.
- Aktualizace rozpočtového výhledu. Je třeba vzít v úvahu, že je nutné aktualizovat rozpočtový výhled na další rozpočtová období a přizpůsobit jej skutečnému vývoji hospodaření.
- Nedostatek flexibility při rozhodování o budoucích záměrech, např. při změně podmínek realizace určitých projektů.
- Nejistota a nestálost ekonomického, politického a hospodářského prostředí (např. aktuální situace ekonomiky, změna rozpočtového určení daní apod.).

V prvé řadě je třeba si uvědomit, že vývoj příjmů obcí závisí na vývoji ekonomických ukazatelů, a to míry nezaměstnanosti, růstu produktu a míry inflace, jak uvádí Provazníková (2009, s. 74). Nejen aktuální situace ekonomiky ovlivňuje rozpočet obce, ale obtížný je i odhad budoucího vývoje ekonomických ukazatelů a jejich zohlednění v rozpočtovém výhledu. Také časté novely a změny v legislativě znesnadňují možnost plánovat daňové příjmy v dlouhodobějším horizontu (Deník veřejné správy, © 2014).

- Nedostatečná podpůrná legislativní (případně jiná) úprava. Zákon o rozpočtových pravidlech minimálně upravuje problematiku sestavení rozpočtového výhledu. (Lorenc a Kašpárková, 2012, s. 17)

Jelikož rozpočtový výhled ovlivňuje řada negativních faktorů, proto se obvykle zpracovává v několika variantách – optimistická, realistická a pesimistická, a to zejména z důvodu vyloučení nejistoty budoucího vývoje. (Strachotová, 2008, s. 20 cit. podle Hrabalová, 2004, s. 86)

Obecně vzato je rozpočtový výhled předpokladem úspěšného plnění rozvojových projektů v území a plnění záměrů dlouhodobého sociálně-ekonomického rozvoje. Zabezpečování veřejných statků a služeb obcí z dlouhodobého hlediska by mělo být založeno na respektování preferencí občanů, které se týkají struktury, objemu a kvality veřejných statků a služeb. Kvalitně zpracovaný rozpočtový výhled pomáhá snadněji odhalit i případné nedostatky v hospodaření obce. Aby bylo střednědobé finanční plánování obce opravdu efektivní, je třeba pravidelně vyhodnocovat plnění schváleného rozpočtového výhledu. Z pohledu bank je rozpočtový výhled jedním z nejdůležitějších indikátorů budoucího ekonomického vývoje obce. Do rozpočtového výhledu se promítají nejen plánované aktivity, ale také důsledky současných kroků, které ovlivní ekonomiku obce v následujících letech, např. splátky úvěrů. (Obec & finance, 2013, č. 3, s. 18)

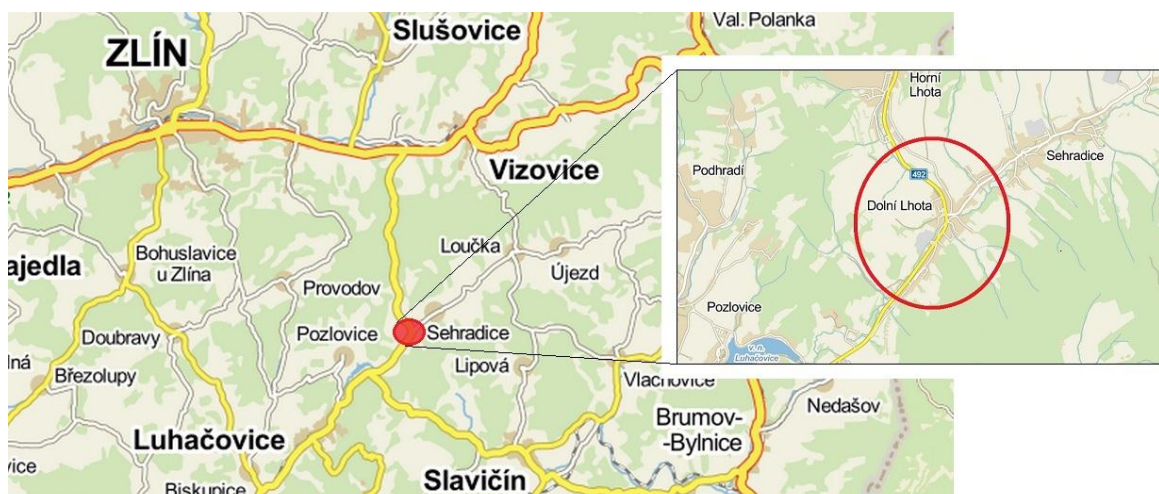
2.3 Skutečné využití na úrovni obcí

Jak obce skutečně přistupují k sestavování rozpočtového výhledu? Mnoho obcí, které si uvědomuje možnosti finančního postihu při nesestavení rozpočtového výhledu, sice sestavuje rozpočtový výhled, ale nejde o reálné částky. Rozpočtují totiž příjmy a výdaje ve stejném objemu po celou dobu rozpočtového výhledu. Menší obce většinou namítají, že jejich představitelé nemají ekonomické vzdělání, aby mohli sestavovat složitý rozpočtový výhled. Pro obce by ale nemělo být problém plánovat větší investiční akce, jestliže mají k dispozici účetní software, který obsahuje cenné informace pro sestavení rozpočtového výhledu. Důležitou funkcí rozpočtového výhledu je srovnatelnost, tzn., výhled by měl sloužit nejen jako podklad pro tvorbu rozpočtu, ale i pro jeho kontrolu. (Klíma, © 1996-2014)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3 CHARAKTERISTIKA OBCE

Obec Dolní Lhota se nachází ve Zlínském kraji, její katastrální výměra je 500 ha a žije zde 611 obyvatel (ČSÚ, 2014). Orgány obce jsou starosta, místostarosta, zastupitelstvo, finanční výbor a kontrolní výbor, obecní úřad. Zastupitelstvo má celkem 7 členů včetně starosty a místostarosty. Finanční výbor je složen z předsedy a 2 členů, kontrolní výbor taktéž. Funkci rady plní starosta. Obecní úřad není pověřeným obecním úřadem ani nevykonává rozšířenou působnost. Obec zřizuje jednu příspěvkovou organizaci (základní školu včetně mateřské školy) a je součástí Svazku obcí aglomerace Dolní Lhota, spolu s přilehlými obcemi Horní Lhota, Sehradice a Slopné. Na mapě je zobrazena poloha obce Dolní Lhota (Obrázek 3).

Zdroj: Seznam.cz, a. s., © 1996-2014 (vlastní zpracování)

Obrázek 3: Poloha obce Dolní Lhota

3.1 Specifika obce Dolní Lhota

Obec je díky své poloze velmi významnou dopravní spojkou mezi Zlínem, Luhačovicemi a Valašskými Klobouky. I přesto, že se jedná o malou obec, můžeme zde najít základní školu s 1. stupněm, sportovní halu, fotbalové hřiště, tenisový kurt, kulturní dům, poštu, obchod s potravinami a kostel Panny Marie Karmelské, který bude po dokončení tvořit dominantu návsi obce Dolní Lhota.

V obci se také nachází výrobní závod firmy Podravka – Lagris, a.s., která patří v současné době mezi nejvýznamnější potravinářské společnosti v České republice. Služby, například autoservis, kamenosochařství, stolařství, truhlářství, zámečnictví a další řemeslné služby, poskytují místní podnikatelé.

3.2 Významné investice

Za významné investice obce Dolní Lhota v posledních letech lze považovat:

- Spoluúčast v Projektu odkanalizování Svazku obcí aglomerace Dolní Lhota, výdaje celkem cca 286 mil. Kč, z toho dotace EU 215 mil. Kč, Zlínský kraj 29 mil. Kč, z rozpočtu Státního fondu životního prostředí 13 mil. Kč, vlastní zdroje dobrovolného svazku obcí 29 mil. Kč.
- Projekt Revitalizace centra obce Dolní Lhota, výdaje projektu cca 3 337 tis. Kč, z toho dotace ROP Střední Morava 2 669 tis. Kč.
- Vybudování sportovní haly (tělocvičny), která je v provozu již od roku 2009 a slouží nejen místní základní škole, ale také široké veřejnosti. Projekt byl dokončován v letech 2010 a 2011.
- Rekonstrukce veřejného osvětlení, realizovaná celkem ve 3 etapách.

4 ANALÝZA HOSPODAŘENÍ V LETECH 2010-2013

Nezbytným krokem před sestavením rozpočtového výhledu obce je posouzení jejího předešlého hospodaření. Proto se tato kapitola zaměřuje na analýzu hospodaření obce Dolní Lhota v letech 2010 až 2013. Hospodaření v roce 2014 nastíní schválený rozpočet. Základními zdroji dat analýzy jsou výkazy obce – rozvaha, výkaz zisku a ztrát, výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu a závěrečný účet. Uvedená data jsou uvedena v tisících Kč a dle potřeby zaokrouhlena. Pro účely této analýzy abstrahuji od skutečnosti, že obec zřizuje příspěvkovou organizaci, a proto pracuji jen s údaji za obec.

Analýza se skládá z 3 částí:

- **analýzy rozpočtu** obce (resp. závěrečného účtu) v letech 2010 až 2013, která se zaměřuje především na příjmy, výdaje a způsob financování schodku rozpočtu, popř. použití přebytku. Příjmy jsou členěny podle druhového třídění podle rozpočtové skladby. Pro potřeby sestavení rozpočtového výhledu jsou příjmy také rozděleny na běžné a kapitálové. Výdaje jsou členěny podle druhového třídění, podrobněji podle odvětvového třídění rozpočtové skladby.
- **finanční analýzy** obce, která zahrnuje analýzu struktury majetku a finančních zdrojů (vertikální analýzu) a hodnocení hospodaření obce dle vybraných ukazatelů.
- **analýzu současného hospodaření obce**, tzn. analýzu schváleného rozpočtu obce na rok 2014.

4.1 Analýza rozpočtu obce

Základní informace o hospodaření obce v letech 2010 až 2013 jsem utřídila do Tabulky 2, která zahrnuje položky příjmů, výdajů a financování. Příjmy i výdaje byly rozděleny dle druhového třídění rozpočtové skladby. Z rozdílu příjmů a výdajů zjišťuji, že obec v roce 2010 až 2012 hospodařila se schodkem, v roce 2013 s přebytkem. S největším schodkem hospodařila obec v roce 2011, kdy dosáhl cca 1 302 tis. Kč. Naproti tomu v roce 2013 obec hospodařila s přebytkem cca 413 tis. Kč.

Abych zjistila, jakým způsobem došlo ke krytí schodku rozpočtu, popř. jak byl využit přebytek rozpočtu, zaměřila jsem se na položku **Financování**. Obec sestavuje rozpočet jako vyrovnaný s využitím třídy 8 – Financování. Schodek rozpočtu byl v letech 2010 až 2013 kryt dlouhodobými přijatými půjčenými prostředky (dále „DPPP“) nebo z finančních

prostředků na bankovním účtu. Změna stavu bankovního účtu označuje buď úbytek peněz (-), anebo přírůstek peněz (+). Obec hradila ve všech letech splátky dlouhodobých přijatých půjčených prostředků.

Bilance příjmů a výdajů obce za rok 2010 vykazovala záporné saldo ve výši **596 tis. Kč**. Ke krytí schodku obec využila DPPP ve výši 669 tis. Kč, ze kterých také částečně uhradila splátku DPPP ve výši 132 tis. Kč. Zbývajících 59 tis. Kč bylo uhrazeno z bankovního účtu. V dalším roce výdaje překročily příjmy o **874 tis. Kč** a obec opět hospodařila se schodkem. Schodek, resp. nerozpočtované výdaje byly financovány prostřednictvím DPPP ve výši 2 669 tis. Kč, ze kterých obec uhradila i splátku DPPP ve výši 108 tis. Kč. Zbývajících 1 687 tis. Kč představoval příjem na bankovním účtu. V roce 2012 bilance příjmů a výdajů vykazovala záporné saldo ve výši **1 302 tis. Kč**. Schodek rozpočtu byl financován prostřednictvím DPPP ve výši 1 858 tis. Kč. Z těchto DPPP obec také částečně uhradila splátky DPPP a zbylých 2 591 tis. Kč uhradila z bankovního účtu. V roce 2013 obec hospodařila s přebytkem, příjmy převýšily výdaje o **413 tis. Kč**. Z těchto prostředků byla uhrazena splátka DPPP ve výši 380 tis. Kč a dalších 33 tis. Kč vykazovala obec jako příjem na bankovním účtu.

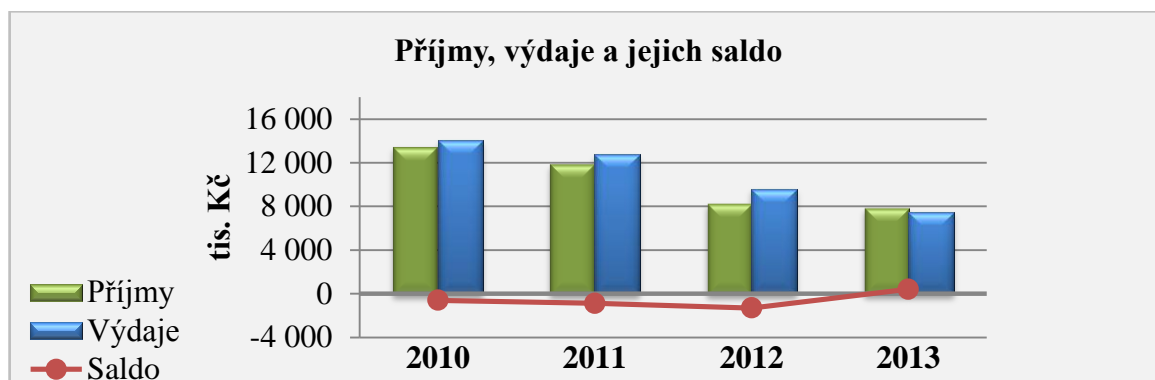
Tabulka 2: Vývoj hospodaření obce v letech 2010-2013 v tis. Kč

Položka	2010	2011	2012	2013
Daňové příjmy	5 563,38	5 709,93	4 988,79	5 979,46
Nedaňové příjmy	896,90	1 878,27	1 578,41	1 094,99
Kapitálové příjmy	6 505,17	1 200,00	4,65	40,75
Přijaté transfery	487,73	3 088,01	1 731,34	790,34
Příjmy celkem	13 453,18	11 876,21	8 303,19	7 905,54
Běžné výdaje	8 092,81	8 086,80	8 424,71	6 376,81
Kapitálové výdaje	5 956,13	4 663,54	1 180,63	1 115,75
Výdaje celkem	14 048,94	12 750,34	9 605,34	7 492,56
Saldo příjmů a výdajů	-595,76	-874,13	-1 302,15	+412,98
Změna stavu bankovního účtu	-59,03	+1 686,86	-2 590,85	+33,45
Dl. přijaté půjčené prostředky (DPPP)	668,98	2 669,45	1 857,92	0
Uhrazené splátky DPPP	132,25	108,46	3 146,62	379,53
Financování	595,76	874,13	1 302,15	-412,98

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu obce Dolní Lhota za roky 2010-2013 (vlastní zpracování)

Příjmy, výdaje a jejich saldo jsem pro přehlednost znázornila do přiloženého grafu. Na základě něj mohu konstatovat, že objem rozpočtu obce se v analyzovaných letech postupně snižoval. Konkrétně příjmy klesly o cca 5 548 tis. Kč, výdaje o cca 6 556 tis. Kč. Saldo

rozpočtu naznačuje, jestli obec v daném roce hospodařila s přebytkem nebo se schodkem. V letech 2010 až 2011 hospodařila obec se schodkem, naopak v roce 2013 s přebytkem.

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu obce Dolní Lhota za roky 2010-2013 (vlastní zpracování)

Obrázek 4: Vývoj příjmů, výdajů a salda rozpočtu v letech 2010-2013 v tis. Kč

Sledovala jsem i strukturu rozpočtu obce Dolní Lhota v jednotlivých letech. Jak potvrdily výpočty, daňové příjmy jsou nejdůležitější složkou příjmů obce a jejich podíl na celkových příjmech je v analyzovaných letech rostoucí. Pohybuje se od 41 % do 76 %. To však neplatí o ostatních příjmech obce, které označuji víceméně za nestabilní, jelikož jejich podíl na celkových příjmech velmi kolísá. Tuto skutečnost potvrzuje přiložený graf (Obrázek 5). Naopak běžné výdaje (Obrázek 6) ve všech analyzovaných letech tvořily podstatnou část celkových výdajů, jejich podíl se pohybuje na úrovni 58 % až 88 %.

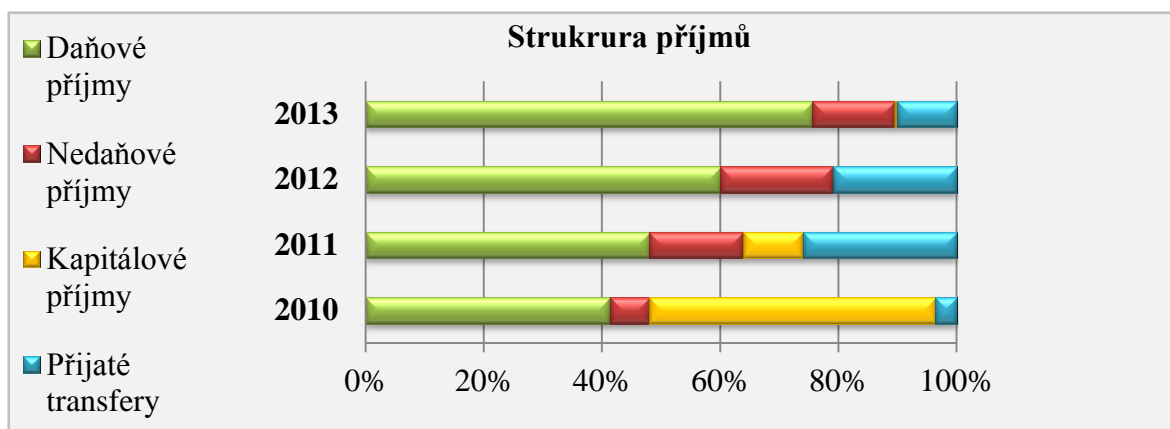
V roce 2010 lze celkové příjmy obce charakterizovat neobvykle vysokým podílem kapitálových příjmů, cca 48 %, na druhou stranu nízkým podílem přijatých transferů, cca 4 %. Kapitálové příjmy převýšily daňové příjmy o cca 942 tis. Kč, které tvoří tradičně stěžejní příjem obce. Významný podíl na celkových výdajích měly kapitálové výdaje, které tvořily cca 42 % výdajů, což bylo zároveň nejvíce v analyzovaném období.

V dalším roce se podíl nedaňových příjmů na celkových příjmech zvětšil takřka dvojnásobně a dosáhl cca 16 %. Naopak kapitálové příjmy zaznamenaly razantní pokles, což se projevilo i v jejich podílu na celkových příjmech, který v roce 2011 činil 10 %. Podíl přijatých transferů se mezitím zvýšil na 26 %, což bylo nejvíce v analyzovaných letech. Podíl kapitálových výdajů se nepatrně snížil oproti předchozímu roku.

Rok 2012 znovu přinesl změny zejména ve struktuře příjmů. Daňové příjmy tvořily více než polovinu příjmů obce, tj. jejich podíl na celkových příjmech činil 60 %. Podíl

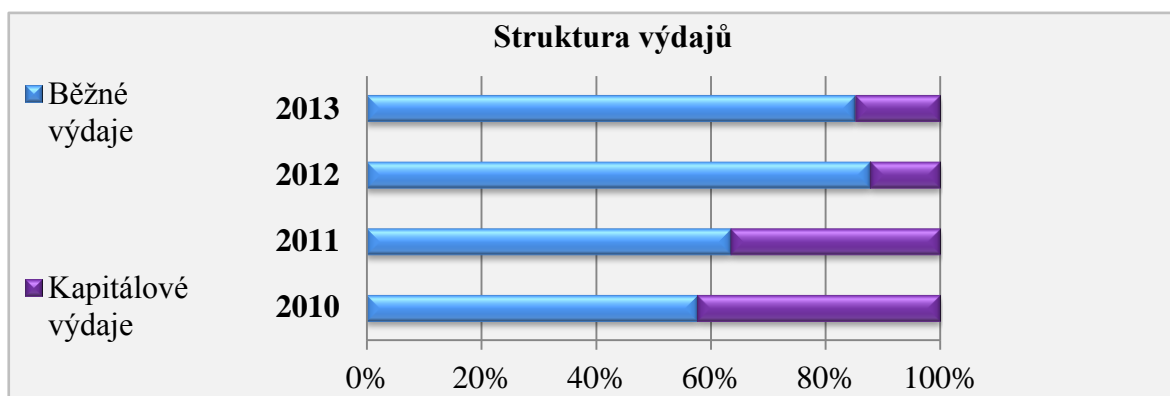
nedaňových příjmů a přijatých transferů na celkových příjmech byl téměř stejný jako v předchozím roce. Naopak kapitálové příjmy se podílely na celkových příjmech pouze z 0,06 %. V tomto roce se zvýšil podíl běžných výdajů na celkových výdajích obce, na cca 88 %.

V roce 2013 daňové příjmy zaujímaly podstatnou část příjmů obce (cca 76 %), v analyzovaném období tak dosáhly svého maximálního podílu. Nedaňové příjmy a přijaté transfery ve srovnání s předchozím rokem nezaujímaly tak vysoký podíl, tvořily cca 14 % a 10 % celkových příjmů. Pozitivní změnou u celkových výdajů byl jejich meziroční pokles cca o 2 049 tis. Kč, přesto ale tvořily 85 % všech výdajů.

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu obce Dolní Lhota za roky 2010-2013 (vlastní zpracování)

Obrázek 5: Podíl jednotlivých příjmů na celkových příjmech obce v letech 2010-2013

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu obce Dolní Lhota za roky 2010-2013 (vlastní zpracování)

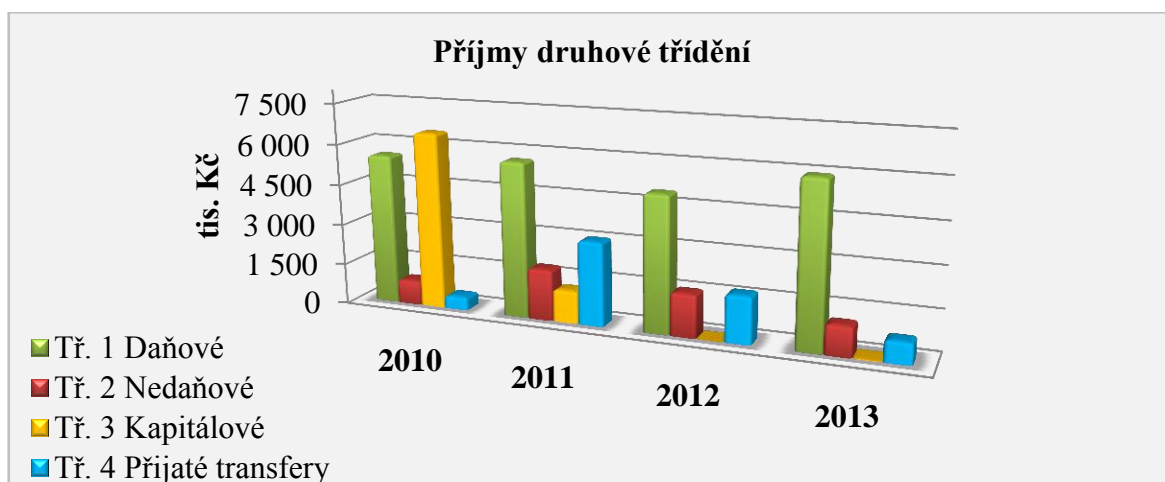
Obrázek 6: Podíl běžných a kapitálových výdajů na celkových výdajích v letech 2010-2013

V následujících dvou částech podkapitoly jsem se podrobněji zaměřila na příjmy a výdaje obce v letech 2010 až 2013. Hlavním cílem tohoto rozboru je identifikovat položky, které tvoří významnou část jednotlivých příjmů nebo výdajů, případně zjistit příčiny výkyvů v jejich výši. Uvedená data byla zaokrouhlována matematicky na celá čísla.

4.1.1 Struktura příjmů

Příjmy obce jsou rozděleny do 4 tříd dle druhového třídění rozpočtové skladby – třída 1 daňové příjmy, třída 2 nedaňové příjmy, třída 3 kapitálové příjmy a třída 4 přijaté transfery. Příjmy jsou také roztrženy do dvou skupin na příjmy běžné a kapitálové.

Nejprve se zaměřím na příjmy obce z hlediska druhového třídění. Graf (Obrázek 7) zachycuje vývoj příjmů podle druhového třídění. Z něj zjišťuji, že daňové příjmy byly v analyzovaném období poměrně stabilní, jelikož nedošlo k razantním výkyvům v jejich výši. Tyto příjmy tvoří značnou část všech příjmů obce (průměrně 56 %) a pohybují se na úrovni 4 990 tis. Kč až 5 980 tis. Kč. Jak dokazuje graf, nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery byly v tomto období nestálé. Jejich výše se v analyzovaných letech měnila. Kapitálové příjmy zaznamenaly razantní pokles, celkem o 6 464 tis. Kč. Nedaňové příjmy a přijaté transfery mají od roku 2011 klesající charakter.

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu obce Dolní Lhota za roky 2010-2013 (vlastní zpracování)

Obrázek 7: Vývoj příjmů obce v letech 2010-2013 v tis. Kč

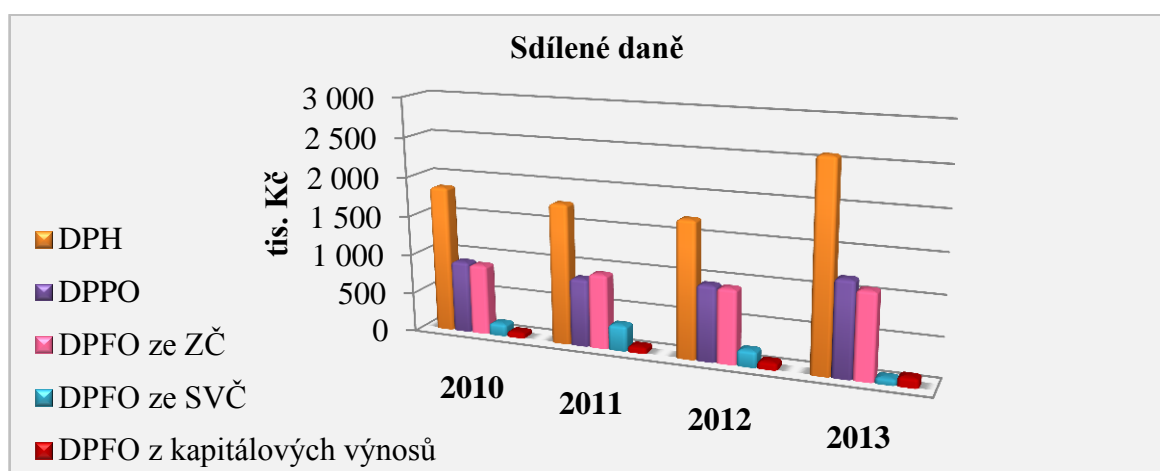
4.1.1.1 Třída 1 – Daňové příjmy

Daňové příjmy tvoří průměrně polovinu všech příjmů obce a zahrnují sdílené daně, svěřené daně, poplatky a odvody. Poplatky a odvody, lépe řečeno příjmy daňového

charakteru, jsem označila jako ostatní. Jednotlivé položky daňových příjmů s ohledem na jejich rozdělení jsem shrnula do Tabulky 3.

Sdílené daně jsou významným zdrojem daňových příjmů, jejichž vývoj znázorňuje graf (Obrázek 8). Rokem 2013 došlo k posílení procentního podílu u obcí na celostátním výnosu těchto daní. Výjimka se týkala pouze daně z přidané hodnoty, jejíž procentní podíl byl snížen z 21,7 % na 20,83 % celostátního výnosu pro obce. Paradoxně byl výnos daně z přidané hodnoty u obce Dolní Lhota ve srovnání s předchozími roky asi o 1 000 tis. Kč vyšší a činil cca 2 590 tis. Kč. Daň z přidané hodnoty tvoří dlouhodobě významnou část sdílených daní.

Rok 2013 přinesl i další pozitiva ve třídě daňových příjmů. Došlo totiž ke zvýšení výnosu daně z příjmů právnických osob bez daně placené obcí, v analyzovaném období překročil výnos hranici 1 000 tis. Kč. Výnos daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti měl převážně rostoucí charakter a navíc v roce 2013 dosáhl svého maxima, tj. 1 089 tis. Kč. Výnos daně z příjmů fyzických osob ze samostatně výdělečné činnosti byl nejvyšší v roce 2011, kdy činil cca 327 tis. Kč. Nicméně od tohoto roku rapidně poklesl a v roce 2013 jeho výše byla necelých 80 tis. Kč, což bylo nejméně v analyzovaných letech. Jak dokazuje graf, daň z příjmů fyzických osob ze samostatně výdělečné činnosti a daň z příjmů z kapitálových výnosů tvoří velmi malou část celkových sdílených daní.

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu obce Dolní Lhota za roky 2010-2013 (vlastní zpracování)

Obrázek 8: Vývoj sdílených daní v letech 2010-2013 v tis. Kč

Daňové příjmy obce tvoří také **svěřené daně**. Jedná se o daň z příjmů právnických osob za obec a daň z nemovitostí. Vývoj jednotlivých svěřených daní byl velmi proměnlivý. Výnos

daně z příjmů právnických osob placená obcí se pohyboval v roce 2010 a 2011 přes 1 000 tis. Kč, v dalších dvou letech byl jen ve výši 470 tis. Kč a 250 tis. Kč. Výnos daně z nemovitosti v analyzovaných letech rostl a v posledních dvou letech se pohyboval na úrovni 350 tis. Kč.

Mezi **ostatní daně** jsem zařadila poplatek za komunální odpad, poplatek ze psů a správní poplatky, dále odvody za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu, odvody z loterií a podobných her a odvod z výherních hracích přístrojů. Příjem z poplatků a odvodů se zásadně neměnil. Odvody za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu jsou nahodilého charakteru. Za povšimnutí také stojí odvody z loterií a podobných her a z výherních hracích přístrojů, které jsou nově od roku 2012 příjmem obce. Pro přehlednost jsem jednotlivé položky sdílených, svěřených a ostatních daní shrnula do následující tabulky.

Tabulka 3: Shrnutí sdílených, svěřených a ostatních daní v letech 2010-2013 v tis. Kč

Položka	2010	2011	2012	2013
DPH	1 862	1 780	1 724	2 589
DPPO bez daně placené obcí	918	861	953	1 195
DPFO z kapitálových výnosů	75	82	97	124
DPFO ze SVČ	159	327	209	80
DPFO ze ZČ	897	941	938	1 089
Celkem sdílené daně	3 911	3 991	3 921	5 077
Daň z nemovitosti	294	300	349	348
DPPO za obec	1 081	1 207	472	251
Celkem svěřené daně	1 375	1 507	821	599
Poplatek za komunální odpad	244	194	194	255
Poplatek ze psů	11	11	12	12
Správní poplatky	7	7	10	9
Odvody za odnětí půdy ze ZPF	13	0	0	1
Odvody z loterií a podobných her	0	0	13	26
Odvody z výherních hracích přístrojů	0	0	17	3
Celkem ostatní daně	275	212	246	306
Celkem daňové příjmy	5 561	5 710	4 988	5 982

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu obce Dolní Lhota za roky 2010-2013 (vlastní zpracování)

Na základě těchto údajů mohu konstatovat, že sdílené daně zaujímají více než polovinu daňových příjmů obce. Mezi lety 2012 a 2013 vzrostly dokonce o 1 156 tis. Kč. Významný podíl na růstu těchto daňových příjmů měla daň z přidané hodnoty, jejíž výnos byl v roce 2013 o 865 tis. Kč vyšší než v předchozím roce. Nicméně i ostatní svěřené daně v letech 2012 a 2013 meziročně vzrostly. Svěřené daně, které tvoří také podstatnou část daňových

příjmů, se snižují od roku 2011. Příčinou je především snižující se daň z příjmů právnických osob placená obcí. Ostatní daně se v analyzovaných letech pohybovaly mezi 212 tis. Kč až 306 tis. Kč.

4.1.1.2 Třída 2 – Nedaňové příjmy

Podíl nedaňových příjmů na celkových příjmech obce Dolní Lhota je průměrně 14 %. Pro přehlednost jsem nedaňové příjmy shrnula do Tabulky 4, pomocí níž jsem porovnála jednotlivé položky.

Velkou část nedaňových příjmů tvoří příjmy z poskytování služeb a výrobků a příjmy z pronájmu ostatních nemovitostí a jejich částí. Příjmy z poskytování služeb zahrnují převážně příjmy z provozu rozhlasu a televize, příjmy plynoucí se sběru a svozu komunálního odpadu. Jejich průměrná výše v analyzovaném období byla asi 618 tis. Kč. Příjmy z pronájmu tvoří především pronájem sálu kulturního domu a místní tělocvičny. V roce 2010, 2012 a 2013 se tyto příjmy pohybovaly na úrovni 377 tis. Kč až 479 tis. Kč, ale v roce 2011 byly více než dvojnásobné. Důvodem byl příjem z pronájmu pozemku ve výši 670 tis. Kč, na který byl umístěn reklamní poutač společnosti Podravka – Lagris, a. s. Celkovou výši nedaňových příjmů v roce 2012 ovlivnily přijaté pojistné náhrady, které obec obdržela v důsledku povodní a které činily 492 tis. Kč. Výše ostatních položek byla téměř neměnná.

Tabulka 4: Nedaňové příjmy obce v letech 2010-2013 v tis. Kč

Položka	2010	2011	2012	2013
Příjmy z poskytování služeb a výrobků	497	737	601	635
Příjmy z pronájmu ost. nemovitostí a jejich částí	377	1 049	479	454
Příjmy z úroků (část)	15	8	2	1
Přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady	8	57	0	6
Přijaté pojistné náhrady	0	28	492	0
Ostatní nedaňové příjmy jinde nezařazené	0	0	3	0
Celkem nedaňové příjmy	897	1 879	1 577	1 096

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu obce Dolní Lhota za roky 2010-2013 (vlastní zpracování)

Ve srovnání s daňovými příjmy zaznamenaly nedaňové příjmy výraznější výkyvy. Mezi lety 2010 a 2011 vzrostly takřka dvojnásobně, od roku 2011 ale klesaly. Pokud vyloučím nahodilé příjmy, které významně ovlivnily celkovou výši nedaňových příjmů, tak se tyto příjmy pohybovaly mezi 897 tis. Kč až 1 209 tis. Kč.

4.1.1.3 Třída 3 – Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy sice tvoří průměrně 15 % příjmů obce, nicméně jejich podíl na celkových příjmech byl v jednotlivých letech velmi odlišný, a to konkrétně 48 %, 10 %, 0,06 % a 0,52 %. Proto jejich celkový průměrný podíl považují pouze za orientační, nikoli za vypovídající.

Kapitálové příjmy představovaly v analyzovaných letech příjmy z prodeje pozemků a z prodeje ostatního dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku (DHM a DNHM). V roce 2010 byl zastupitelstvem obce schválen prodej pozemků o výměře cca 42 300 m², příjem z prodeje činil 6 500 tis. Kč. V dalším roce byly příjmy z prodeje dlouhodobého nehmotného majetku, resp. projektu Rekultivace skládky obce, ve výši 1 200 tis. Kč. V roce 2012 a 2013 se jednalo o prodej pozemků malé výměry.

Tabulka 5: Kapitálové příjmy obce v letech 2010-2013 v tis. Kč

Položka	2010	2011	2012	2013
Příjmy z prodeje pozemků	6 500	0	5	41
Příjmy z prodeje ost. DHM	5	0	0	0
Příjmy z prodeje DNHM	0	1 200	0	0
Celkem kapitálové příjmy*	6 505	1 200	5	41

* RS třída 3

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu obce Dolní Lhota za roky 2010-2013 (vlastní zpracování)

Jak lze vyčíst z uvedené tabulky, kapitálové příjmy obce jsou nahodilé a jejich plnění je ovlivněno záměry obce. Důkazem je srovnání let 2010-2011 a 2012-2013. V roce 2010 kapitálové příjmy dokonce převýšily daňové příjmy a pohybovaly na úrovni 6 505 tis. Kč, v dalším roce na úrovni 1 200 tis. Kč. Naopak v letech 2012 a 2013 byly tyto příjmy jen na úrovni tisíců korun.

4.1.1.4 Třída 4 – Přijaté transfery

Podíl přijatých transferů na celkových příjmech obce byl v analyzovaných letech 4 %, 21 %, 10 % a 26 %. Průměrně přijaté transfery tvoří asi 15 % příjmů obce.

Rozpočtová skladba rozlišuje přijaté transfery na investiční a neinvestiční, následně je pak sumarizuje do třídy 4. Neinvestiční transfery jsou určeny na financování provozních (běžných) potřeb obce, kdežto investiční (kapitálové) na financování investic, resp. nákup investičního majetku. Přehled o přijatých transferech obce podává příložená tabulka (Tabulka 6).

Neinvestiční transfery byly v analyzovaných letech poskytovány převážně ze státního rozpočtu, popř. z krajského rozpočtu. V roce 2012 byla obci poskytnuta neinvestiční dotace z Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF), resp. ze státního rozpočtu, a Státního fondu životního prostředí, která byla určena na projekt Revitalizace centra obce. Celkem ze státního rozpočtu obec obdržela cca 716 tis. Kč (resp. z ERDF) a 51 tis. Kč ze Státního fondu životního prostředí. Tato dotace byla určena konkrétně na realizaci sadových úprav, technický dozor a propagaci akce.

Neinvestiční transfery poskytované ze státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního vztahu, z všeobecné pokladní správy státního rozpočtu a od krajů jsou poměrně stabilní složkou přijatých transferů obce. Převod z rozpočtových účtů je chápán jako příjem základního běžného účtu obce. Tato položka se poté objevuje i v běžných výdajích. Investiční transfery byly obci poskytnuty buď z rozpočtu regionální rady, anebo z krajského rozpočtu. V roce 2011 obec získala investiční dotaci na projekt Revitalizace centra obce ve výši 2 669 tis. Kč z ROP Střední Morava, v dalším roce zase na nákup zásahového dopravního automobilu ve výši 350 tis. Kč z rozpočtu Zlínského kraje. V analyzovaných letech neobdržela obec žádné další investiční dotace.

Tabulka 6: Přijaté transfery obce v letech 2010-2013 v tis. Kč

Přijaté transfery	2010	2011	2012	2013
Ze SR v rámci souhr. dotačního vztahu	272	233	239	109
Ostatní ze SR	155	132	1 049	332
Z všeobecné pokladní správy SR	50	18	34	54
Od krajů	11	35	8	8
Ze státních fondů	0	0	51	0
Převody z rozpočtových účtů	0	0	0	286
Celkem neinvestiční transfery	488	418	1 381	789
Od regionálních rad	0	2 669	0	0
Od krajů	0	0	350	0
Celkem investiční transfery	0	2 669	350	0
Celkem přijaté transfery	488	3 087	1 731	789

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu obce Dolní Lhota za roky 2010-2013 (vlastní zpracování)

Přijaté transfery ze státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního vztahu, ostatní transfery ze státního rozpočtu a transfery z všeobecné pokladní správy jsou pravidelným příjmem rozpočtu obce.

4.1.1.5 Běžné a kapitálové příjmy

Jak již bylo řečeno, dlouhodobě přebytková běžná část rozpočtu je zárukou snadnějšího financování nákladných investic v budoucnu, a proto jsem také příjmy obce rozdělila do dvou skupin – na běžné a kapitálové. Cílem tohoto rozdělení je zohlednění jejich účelu. Z běžných příjmů by měly být financovány běžné výdaje, naopak z kapitálových příjmů investice. Běžné příjmy jsou svým charakterem pravidelné, ale kapitálové (investiční) příjmy jsou zpravidla jednorázové.

Běžné a kapitálové příjmy obce jsou shrnuty v příložené tabulce. Dle druhového třídění rozpočtové skladby zahrnují běžné příjmy daňové příjmy (třída 1 RS), nedaňové příjmy (třída 2 RS) a přijaté neinvestiční transfery (část třídy 4 RS). Příjmy kapitálové tvoří kapitálové příjmy (třída 3 RS) a přijaté investiční transfery (část třídy 4 RS).

V roce 2010 byly jak příjmy běžné, tak i příjmy kapitálové, téměř ve srovnatelné výši na úrovni cca 6 950 tis. Kč a 6 505 tis. Kč. Příjmy běžné byly nejvyšší v roce 2011, kdy dosáhly 8 006 tis. Kč. V roce 2012 se tyto příjmy meziročně snížily i přesto, že se objem nedaňových příjmů a neinvestičních přijatých transferů meziročně zvýšil. Meziroční pokles příjmů běžných pokračoval i v roce 2013. Příjmy kapitálové se od roku 2010 snižují, v roce 2011 činily 3 869 tis. Kč, v roce 2012 jen 355 tis. Kč a v posledním roce 41 tis. Kč.

Tabulka 7: Běžné a kapitálové příjmy obce v letech 2010-2013 v tis. Kč

Položka	2010	2011	2012	2013
Daňové příjmy	5 563	5 710	4 989	5 979
Nedaňové příjmy	897	1 878	1 578	1 095
Neinvestiční přijaté transfery	488	418	1 381	789
Příjmy běžné	6 948	8 006	7 948	7 863
Kapitálové příjmy*	6 505	1 200	5	41
Investiční přijaté transfery	0	2 669	350	0
Příjmy kapitálové**	6 505	3 869	355	41

* RS třída 3 Kapitálové příjmy

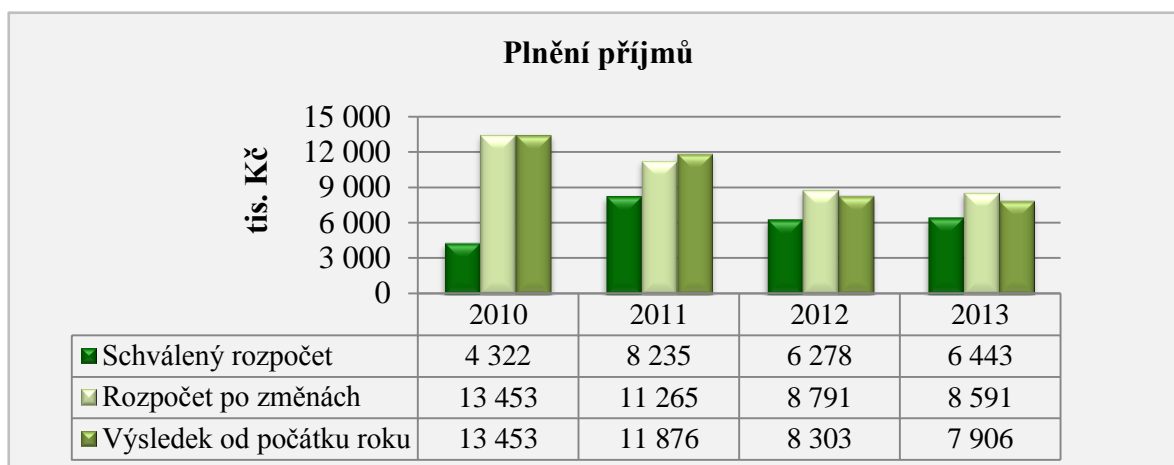
**součet položky Kapitálové příjmy a Investiční dotace

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu obce Dolní Lhota za roky 2010-2013 (vlastní zpracování)

Jak se potvrdilo, příjmy běžné jsou pravidelné, jejich výše se v letech 2010 až 2013 pohybovala od 6 948 tis. Kč (2010) do 8 006 tis. Kč (2011). Naopak příjmy kapitálové jsou nahodilého charakteru a jejich plnění je ovlivněno záměry obce.

4.1.2 Plnění příjmů

Plnění příjmů znázorňuje přiložený graf (Obrázek 9), v jehož legendě jsou uvedeny příjmy ve schváleném rozpočtu, příjmy v rozpočtu po změnách a skutečné plnění příjmů (výsledek od počátku roku). Jak lze vidět, celkové příjmy ve schváleném rozpočtu jsou podstatně menší než jejich následné skutečné plnění. Lepší vypovídací schopnost o plnění příjmů obce podá srovnání rozpočtu po změnách a výsledku od počátku roku. Na základě tohoto srovnání pak mohou říci, že celkové příjmy byly v roce 2010 plněny v 100% výši. V dalším roce byly plněny dokonce z 105,42 %. Výjimkou jsou příjmy v roce 2012 a 2013, jejichž plnění bylo pouze 94,45% a 92,02%.

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu obce Dolní Lhota za roky 2010-2013 (vlastní zpracování)

Obrázek 9: Plnění příjmů obce v letech 2010-2013 v tis. Kč

4.1.3 Struktura výdajů

Výdaje jsou nejprve rozděleny do 2 tříd dle druhového třídění rozpočtové skladby – třídy 5 běžné výdaje a třídy 6 kapitálové výdaje. Rozpočtová skladba rovněž člení výdaje podle odvětví, a proto jsem se zaměřila i na toto třídění, které rozděluje výdaje do celkem 6 odvětví. Na základě něj určím, na jaké konkrétní účely směřují výdaje obce.

Běžné výdaje, tzn. výdaje na zajištění chodu obce, tvoří průměrně 73 % celkových výdajů. Zbylou část výdajů tvoří kapitálové výdaje, které jsou vynakládány na nákup investičního majetku. Výdaje (běžné i kapitálové) se v letech 2010 až 2012 snižovaly. V roce 2013 zaznamenaly meziroční pokles o cca 2 049 tis. Kč. Výraznější pokles nastal rovněž u kapitálových výdajů, a to ve všech analyzovaných letech. Celkově poklesly z cca 5 960 tis. Kč (2010) na 1 116 tis. Kč (2013).

4.1.3.1 Třída 5 – Běžné výdaje

Běžné výdaje obce Dolní Lhota zahrnují výdaje na platy, odměny, pojistné, dále neinvestiční nákupy a neinvestiční transfery. Seskupení položek běžných výdajů jsou uvedena v tabulce (viz. Tabulka 8).

Jak jsem zjistila z výkazů obce, významnou položkou běžných výdajů jsou neinvestiční nákupy (jejich podíl na běžných výdajích je cca 56 %), tj. nákup drobného hmotného majetku, spotřeba elektrické energie, plynu, pohonných hmot, telekomunikační služby, opravy a udržování, nákup různých služeb apod. V analyzovaném období se tyto výdaje pohybovaly od cca 3 360 tis. Kč v roce 2013 do 5 550 tis. Kč v roce 2012. Podstatnou část běžných výdajů tvoří také platy, odměny a pojistné, jejichž výše se pohybovala v rozmezí 1 520 až 1 880 tis. Kč. Neinvestiční transfery představují transfery obcím, krajům, veřejným rozpočtům územní úrovně (resp. rozpočtům DSO) a příspěvky zřízeným příspěvkovým organizacím. Platbami se rozumí platby daní a poplatků státnímu rozpočtu. Výše těchto neinvestičních transferů a dalších plateb byla v rozmezí od 1 811 tis. Kč v roce 2010 do 1 220 tis. Kč v roce 2013.

Tabulka 8: Běžné výdaje obce v letech 2010-2013 v tis. Kč

Položka	2010	2011	2012	2013
Platy, odměny, pojistné	1 877	1 763	1 524	1 634
Neinvestiční nákupy	4 196	4 398	5 551	3 358
Neinv. transfery podnik. subj. a nezisk.org.	140	163	103	110
Neinvestiční transfery a další platby	1 811	1 727	1 217	1 220
Neinvestiční transfery obyvatelstvu	69	36	31	55
Celkem běžné výdaje	8 093	8 087	8 426	6 377

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu obce Dolní Lhota za roky 2010-2013 (vlastní zpracování)

Celkové běžné výdaje v letech 2010 až 2012 rostly. V roce 2013 se však běžné výdaje snížily meziročně o cca 2 049 tis. Kč. Příčinu poklesu lze vysledovat u neinvestičních nákupů, u kterých došlo v roce 2013 k poklesu meziročně o cca 2 190 tis. Kč.

4.1.3.2 Třída 6 – Kapitálové výdaje

Na rozdíl od běžných výdajů, **kapitálové výdaje** představují výdaje na investice. U obce Dolní Lhota představují kapitálové výdaje investičními nákupy a poskytnuté investiční transfery (viz. Tabulka 9).

Kapitálové výdaje obce tvoří asi ze 2/3 investiční nákupy, zbylou část zaujímají investiční transfery. Investiční nákupy zahrnují výdaje na pořízení budov, hal a staveb, dopravních prostředků a ostatní nákupy dlouhodobého nehmotného majetku. Investiční transfery byly pravidelně poskytovány DSO, výjimečně neziskovým organizacím a ostatním obcím.

V analyzovaném období byly investiční nákupy v prvních dvou letech trojnásobně vyšší než v dalších dvou letech. Jelikož v roce 2010 proběhla dostavba místní sportovní haly a v roce 2011 obec realizovala projekt Revitalizace centra obce, promítly se tyto výdaje v celkových investičních nákupech. Jednalo se o výdaje ve výši cca 3 497 tis. Kč v roce 2010, v dalším roce 3 540 tis. Kč. Další složkou kapitálových výdajů jsou investiční transfery, které se pohybovaly mezi 53 tis. Kč a 535 tis. Kč. Transfery, poskytované Svazku obcí aglomerace Dolní Lhota, jehož je obec součástí, jsou pravidelné. Ostatní investiční transfery byly poskytnuty výjimečně.

Tabulka 9: Kapitálové výdaje obce v letech 2010-2013 v tis. Kč

Položka	2010	2011	2012	2013
Ostatní nákupy DNHM	380	29	19	50
Budovy, haly a stavby	4 187	4 418	52	684
Stroje, přístroje a zařízení	0	73	0	0
Dopravní prostředky	836	0	753	148
Pozemky	0	0	0	2
Celkem inv. nákupy a související výdaje	5 403	4 520	824	884
Investiční transfery nezisk. a podob. org.	18	0	0	0
Investiční dotace obcím	0	0	0	178
Investiční dotace DSO	535	143	356	53
Celkem investiční transfery	553	143	356	231
Celkem kapitálové výdaje	5 956	4 663	1 180	1 115

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu obce Dolní Lhota za roky 2010-2013 (vlastní zpracování)

4.1.3.3 Výdaje dle odvětvového třídění

Protože rozpočtová skladba rozděluje výdaje nejen podle druhu, ale také podle odvětví, setřídila jsem výdaje obce také do jednotlivých odvětví (viz. Tabulka 10).

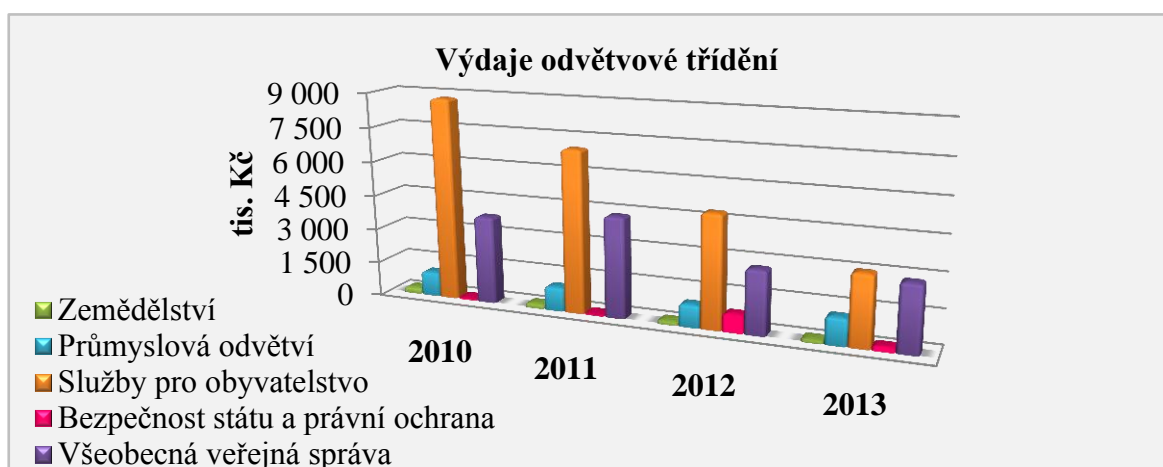
Výdaje obce směřují zejména do odvětví průmyslová a ostatní odvětví a hospodářství, dále služby pro obyvatelstvo a také všeobecná veřejná správa. Největší objem finančních prostředků vynakládá obec na služby obyvatelstvu, průměrně 54 %. Jedná se o služby, které souvisejí s provozem a údržbou veřejného osvětlení, sběrem a čištěním odpadních vod a nakládání s kaly, sběrem a svozem komunálního odpadu, energie, plyn, voda a další

výdaje na provoz základní školy, provoz a údržba rozhlasu a televize, energie, plyn a další výdaje (služby) spojené s provozem tělocvičny, výdaje spojené s kulturou. Tyto výdaje se pohybovaly od 8 822 tis. Kč v roce 2010 do 3 071 tis. Kč v roce 2013, tzn., klesly o téměř 5 750 tis. Kč. Druhou nejvýznamnější část výdajů tvoří výdaje vynaložené na všeobecnou veřejnou správu. Jejich výše v analyzovaných letech kolísala mezi cca 2 770 tis. Kč do 4 380 tis. Kč. Jde především o platy zaměstnanců včetně pojistného na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění, odměny členům zastupitelstva, nákup služeb, energie, plyn, voda, spotřeba pohonných hmot a další. Třetí nejvýznamnější část výdajů tvoří výdaje směřující do průmyslových odvětví a hospodářství – zejména výdaje na opravy a údržbu silnic a odvod a čištění odpadních vod. Obec nevynakládá finanční prostředky v odvětví Sociální věci a politika zaměstnanosti, proto je následující graf (Obrázek 10) neobsahuje.

Tabulka 10: Výdaje obce dle odvětvového třídění v letech 2010-2013 v tis. Kč

Položka	2010	2011	2012	2013
Zemědělství, lesní hospodářství a rybářství	252	199	163	141
Průmyslová a ostatní odvětví a hospodářství	1 077	1 056	983	1 187
Služby pro obyvatelstvo	8 822	7 048	4 894	3 071
Sociální věci a politika zaměstnanosti	0	0	0	0
Bezpečnost státu a právní ochrana	71	66	798	209
Všeobecná veřejná správa	3 827	4 381	2 767	2 885
Celkem	14 049	12 750	9 605	7 493

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu obce Dolní Lhota za roky 2010-2013 (vlastní zpracování)

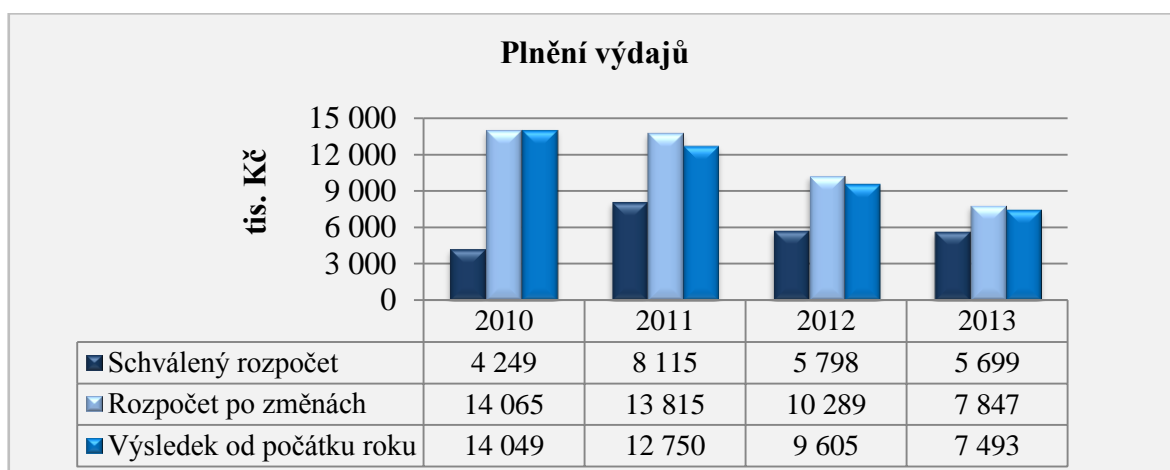

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu obce Dolní Lhota za roky 2010-2013 (vlastní zpracování)

Obrázek 10: Vývoj výdajů obce dle odvětvového třídění v letech 2010-2013 v tis. Kč

4.1.4 Plnění výdajů

Plnění výdajů dokládá následující graf. Stejně tak jak u příjmů, jsou i výdaje ve schváleném rozpočtu menší než jejich následné skutečné plnění. Jejich skutečné plnění jsem hodnotila srovnáním jejich výše v rozpočtu po změnách a na základě výsledku od počátku roku. Výdaje obce byly v analyzovaných letech plněny z 93,35 % až 99,89 %. Na rozdíl od příjmů, lze nižší plnění výdajů označit jako pozitivum, tzn., skutečné výdaje byly nižší než rozpočtované.

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu obce Dolní Lhota za roky 2010-2013 (vlastní zpracování)

Obrázek 11: Plnění výdajů obce v letech 2010-2013 v tis. Kč

4.2 Finanční analýza obce

Nezbytnou součástí analýzy hospodaření obce Dolní Lhota je také finanční analýza, jejímž podkladem jsou data v účetních výkazech obce. Jejím cílem je posouzení majetkové a finanční struktury obce, resp. prozkoumá, s jakým majetkem obec hospodaří a jaké zdroje financování využívá. Podkladem pro tuto analýzu je rozvaha obce vždy k 31. 12. roku 2010, 2011, 2012 a 2013. Dále zhodnotím hospodaření obce dle vybraných ukazatelů finanční analýzy. Podkladem bude mimo uvedenou rozvahu i výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu obce. Vybrala jsem 5 ukazatelů – ukazatel likvidity, ukazatel dluhové služby, dva monitorující ukazatele a provozní přebytek. Ukazatelé soustavy SIMU obce v letech 2010 až 2013 jsou uvedeny v Příloze I (s. 98 a 99).

Uvedená hodnota jednotlivých složek majetku byla zaokrouhlena matematicky na celá čísla, procentuální hodnoty pro přesnost na 1 desetinné místo, hodnoty ukazatelů na 2 desetinná místa.

4.2.1 Majetková struktura

V prvé řadě jsem se zaměřila na majetek obce (aktiva), který jsem rozčlenila dle rozvahy na dlouhodobý a krátkodobý. Největší část majetku obce tvoří ve všech analyzovaných letech dlouhodobý hmotný majetek (DHM), konkrétně pozemky, stavby a samostatné movité věci a soubory movitých věcí. Od 1. 1. 2011 má obec ze zákona povinnost majetek odepisovat, což se projevilo právě v hodnotě dlouhodobého majetku. Hodnota dlouhodobého nehmotného majetku (DNHM) se v analyzovaných letech značně snížila, a to o 1 355 tis. Kč. Dlouhodobý finanční majetek (DFM) vykazoval ve všech letech stejnou hodnotu. Oběžný (krátkodobý) majetek obce tvoří pouze pohledávky a krátkodobý finanční majetek. Obec neevidovala v analyzovaných letech žádné zásoby. Pohledávky v období let 2010 až 2012 měly spíše klesající charakter, v posledním roce meziročně vzrostly o 179 tis. Kč. Krátkodobý finanční majetek (KFM) představuje pouze základní běžný účet, jehož výše se v jednotlivých letech značně měnila. Výrazný rozdíl vidíme mezi roky 2011 a 2012, kdy došlo k poklesu meziročně o 2 591 tis. Kč. V tomto případě se jednalo o jednorázové splacení úvěru na financování způsobilých výdajů projektu Revitalizace centra obce. Tato skutečnost měla také vliv i na likviditu (viz. Tabulka 13).

Tabulka 11: Vertikální analýza aktiv v letech 2010-2013

Položka v tis. Kč	2010	%	2011	%	2012	%	2013	%
Celkem DM	79 030	100	71 895	100	72 143	100	71 174	100
DNHM	1 404	1,8	352	0,5	159	0,2	49	0,1
DHM	75 953	96,1	69 870	97,2	70 311	97,5	69 452	97,6
DFM	1 673	2,1	1 673	2,3	1 673	2,3	1 673	2,3
Celkem OM	1 522	100	2 972	100	295	100	507	100
Zásoby	0	0	0	0	0	0	0	0
Pohledávky	613	40,3	376	12,7	290	98,3	469	92,5
KFM	909	59,7	2 596	87,3	5	1,7	38	7,5
Celkem Aktiva	80 552	x	74 867	x	72 438	x	71 681	x

Pozn.: Uvedené hodnoty jsou Netto.

Zdroj: Rozvaha obce k 31. 12. 2010, 2011, 2012, 2013 (vlastní zpracování)

Na základě údajů v tabulce, jsem provedla vertikální analýzu aktiv (majetku) obce, jejíž výsledné hodnoty jsou uvedeny v %. Jak potvrdily výpočty, významnou složkou dlouhodobého majetku je hmotný majetek, který zaujímá téměř 96-98 % tohoto majetku. Naopak podíl jednotlivých složek oběžného majetku se v analyzovaných letech měnil. Pohledávky tvořily v roce 2010 a 2011 cca 40 % a 13 % oběžného majetku, v následujících dvou letech již cca 92 % a 98 %. Krátkodobý finanční majetek obce zaujímal v letech 2010

a 2011 podstatně větší část oběžného majetku, než v letech 2012 a 2013, kdy se jeho podíl pohyboval na úrovni cca 2% a 8 %.

4.2.2 Finanční struktura

Finanční struktura obce, resp. zdroje financování majetku (pasiva) rozděluje rozvaha na vlastní a cizí. U obce Dolní Lhota představují vlastní zdroje zejména jmění účetní jednotky a transfery na pořízení dlouhodobého majetku, které jsou součástí položky pasiv *Jmění ÚJ*. Také výsledek hospodaření tvoří vlastní zdroj financování. Rezervy a závazky společně představují cizí zdroje financování. Obec v analyzovaných letech nezřizovala žádné fondy ani netvořila rezervy.

Nejvýznamnější složkou vlastních zdrojů je *Jmění ÚJ*, jehož hodnota v analyzovaných letech klesla ze 75 785 tis. Kč na 66 186 tis. Kč. V rámci Projektu odkanalizování Svazku obcí aglomerace Dolní Lhota, obec přijala investiční transfer ve výši 25 000 tis. Kč. Cizí zdroje financování zahrnují dlouhodobé a krátkodobé závazky. V analyzovaných letech převažovaly závazky dlouhodobého charakteru, které zaujímaly asi 1/2 nebo dokonce až 3/4 cizích zdrojů. Jednalo se o dlouhodobé úvěry. Jak dokazují údaje v Tabulce 12, výše dlouhodobých závazků značně kolísala. Mezi roky 2010 a 2011 vzrostly o 2 433 tis. Kč, naopak mezi roky 2011 a 2012 poklesly o 1 288 tis. Kč. V roce 2013 se dlouhodobé závazky snížily o 380 tis. Kč a jednalo se o splátku úvěru.

Tabulka 12: Vertikální analýza pasiv v letech 2010-2013

Položka v tis. Kč	2010	%	2011	%	2012	%	2013	%
Celkem VK	79 238	100	70 848	100	69 070	100	69 574	100
Jmění ÚJ	75 785	95,6	66 671	94,1	66 460	96,2	66 186	95,1
Fondy	0	0	0	0	0	0	0	0
VH	3 453	4,4	4 177	5,9	2 610	3,8	3 388	4,9
Celkem CZ	1 314	100	4 019	100	3 367	100	2 107	100
Rezervy	0	0	0	0	0	0	0	0
Dl. závazky	741	56,4	3 174	79,0	1 886	56,0	1 506	71,5
Kr. závazky	573	43,6	845	21,0	1 482	44,0	601	28,5
Celkem Pasiva	80 552	x	74 867	x	72 438	x	71 681	x

Zdroj: Rozvaha obce k 31. 12. 2010, 2011, 2012, 2013 (vlastní zpracování)

Abych zhodnotila strukturu zdrojů financování, provedla jsem vertikální analýzu pasiv. Nejvýznamnější složkou vlastních zdrojů obce je jednoznačně *Jmění ÚJ*, jehož podíl je cca 94-96 %. Výsledek hospodaření tvoří jejich zbylou část, cca 4-6 %. Naproti tomu cizí

zdroje obce tvoří víceméně dlouhodobé závazky, jejichž podíl na cizích zdrojích byl v analyzovaných letech 56-79 %.

4.2.3 Ukazatelé likvidity⁷

Likvidita je důležitý poměrový ukazatel finanční analýzy obce, jelikož vyjadřuje její schopnost přeměnit krátkodobý majetek na prostředky, které je možno použít na úhradu krátkodobých závazků. U likvidity se sledují tři stupně, resp. běžná (celková), pohotová a peněžní (okamžitá) likvidita.

$$\text{Likvidita běžná (celková)} = \text{Oběžná aktiva} / \text{Kr. závazky} \quad (1)$$

$$\text{Likvidita pohotová} = \text{Pohledávky a Krátkodobý finanční majetek} / \text{Kr. závazky} \quad (2)$$

$$\text{Likvidita peněžní (okamžitá)} = \text{Krátkodobý finanční majetek} / \text{Kr. závazky} \quad (3)$$

Výsledky ukazatele likvidity v analyzovaných letech jsou uvedeny v Tabulce 13. Z výpočtů jsem zjistila, že likvidita běžná a pohotová vykazují stejné výsledky. Běžná likvidita zahrnuje všechny složky oběžného majetku, kdežto pohotová likvidita vylučuje nejméně likvidní položku – zásoby. Jak již bylo uvedeno, oběžná aktiva obce Dolní Lhota tvoří pouze pohledávky a krátkodobý finanční majetek, proto je výpočet běžné i pohotové likvidity je stejný.

V roce 2010 a 2011 hodnota běžné, pohotové i peněžní likvidity přesahovala horní hranici doporučené hodnoty. Běžná a pohotová hodnota se pohybovaly na úrovni 2,66 v roce 2010 a 3,52 v roce 2011. Výsledky výrazně převýšily doporučené rozmezí, tj. 2-2,5 u běžné likvidity a 1-1,5 u pohotové likvidity. Příznivé hodnoty byly způsobeny zejména vysokými hodnotami pohledávek a krátkodobého finančního majetku. Obec tedy byla v letech 2010 a 2011 dostatečně likvidní, tzn., byla schopna uhradit své krátkodobé závazky z oběžných aktiv. Kritických výsledků ukazatele ale dosáhla v roce 2012 a 2013, kdy likvidita běžná, pohotová i peněžní byly výrazně pod dolní hranici doporučené hodnoty. Důvodem tohoto nepříznivého stavu byla velmi nízká hodnota krátkodobého finančního majetku. Dokonce v roce 2012 byla hodnota ukazatele peněžní likvidity 0,0034, tzn., obec byla schopna pokrýt své krátkodobé závazky krátkodobým finančním majetkem pouze z 0,34 %. Příčinou tohoto výsledku byla vysoká hodnota krátkodobých závazků a extrémně nízká

⁷ Zdroj: Otrusínová a Kubíčková, 2011, s. 99-102

hodnota krátkodobého finančního majetku. Z uvedeného plyne, že obec Dolní Lhota v letech 2012 a 2013 nebyla zcela schopna uhradit krátkodobé závazky.

Tabulka 13: Likvidita v letech 2010-2013

Likvidita	Doporuč. hodnota	2010	2011	2012	2013
Běžná (celková)	2,0-2,5	2,66	3,52	0,20	0,84
Pohotová	1,0-1,5	2,66	3,52	0,20	0,84
Peněžní (okamžitá)	0,2-0,5	1,59	3,07	0,00*	0,06

* hodnota je 0,0034

Zdroj: Rozvaha obce k 31. 12. 2010, 2011, 2012, 2013 (vlastní zpracování)

4.2.4 Ukazatel dluhové služby

Významným indikátorem hospodaření je ukazatel dluhové služby, jehož limitní hodnota je stanovena na 30 %. Ukazatel dluhové služby se ve všech letech pohyboval do tohoto limitu s výjimkou roku 2012, kdy ukazatel dosáhl 38,66 %. K překročení ukazatele došlo v důsledku vyšší hodnoty dluhové služby, konkrétně uhrazených splátek, které v tomto roce činily celkem 3 147 tis. Kč. Z toho ve výši cca 2 669 tis. Kč obec splatila jednorázově úvěr. V ostatních letech obec neměla problém uhrazovat splátky dlouhodobých půjčených prostředků (úvěrů) ze svých příjmů a hodnota ukazatele dluhové služby se pohybovala od mezi 1,07 % do 5,75 %.

Tabulka 14: Ukazatel dluhové služby v letech 2010-2013

Položka v tis. Kč	2010	2011	2012	2013
Úroky	12	67	63	58
Uhr. splátky dluhopisů a půjč. prostředků	132	108	3 147	380
Dluhová služba	144	175	3 210	438
Příjem celkem (po konsolidaci)	13 453	11 876	8 303	7 619
Dluhová základna	13 453	11 876	8 303	7 619
Ukazatel dluhové služby	1,07 %	1,47 %	38,66 %	5,75 %

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu obce Dolní Lhota za roky 2010-2013 (vlastní zpracování)

4.2.5 Monitorující ukazatelé

Monitorující ukazatelé jsou součástí soustavy SIMU. Jedná se o podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům v % a celková likvidita. Kritické hodnoty těchto ukazatelů je podíl vyšší než 25 % a likvidita v intervalu <0;1>. Pokud obec dosáhne těchto hodnot, lze označit její hospodaření za velmi rizikové. Příložená tabulka (Tabulka 15) shrnuje výsledky těchto ukazatelů v letech 2010 až 2013.

Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům obce Dolní Lhota nepřesáhl ani v jednom roce kritickou hodnotu 25 %. Podíl v analyzovaných letech mírně kolísá, ale navíc je potřeba vzít v úvahu, že došlo ke změně algoritmu u položky Aktiva celkem. Od roku 2012 se při výpočtu pracuje s Brutto hodnotou namísto původní Netto hodnoty (pro výpočet v roce 2010 a 2011). Podíl cizích zdrojů obce na celkových aktivech není příliš vysoký a pohybuje se mezi cca 2-6 %. Druhým ukazatelem je celková likvidita. Ta se pohybovala v kritickém intervalu $\langle 0;1 \rangle$ v posledních dvou analyzovaných letech. Obec byla schopna pouze ze 17 % v roce 2012 a z 84 % v roce 2013 uhradit své krátkodobé závazky. Příčina nízké likvidity byla určena již při výpočtech všech stupňů likvidity.

Tabulka 15: Monitorující ukazatelé v letech 2010-2013

Monitorující ukazatel	Vyšší míra rizika hospodaření	2010	2011	2012	2013
Podíl CZ k celk. A v %	> 25 %	1,63	5,37	3,92	2,45
Celková (běžná) likvidita	interval $\langle 0;1 \rangle$	2,66	3,52	0,17	0,84

Zdroj: Rozvaha obce k 31. 12. 2010, 2011, 2012, 2013, (vlastní zpracování)

4.2.6 Provozní přebytek

Provozní přebytek (Tabulka 16) představuje rozdíl běžných příjmů a běžných výdajů. Ten ukáže, zda obec byla schopna pokrýt ze svých běžných příjmů běžné výdaje. Za připomenutí stojí také požadavek na vyrovnanost běžné části rozpočtu, který je důležitý zejména v dlouhodobém časovém horizontu.

Z výpočtu ukazatele provozního přebytku jsem zjistila, že v letech 2010 až 2012 měla obec problém financovat běžné výdaje z běžných příjmů. Tzn., běžná část rozpočtu vykazovala schodek. Největší schodek byl 1 145 tis. Kč v roce 2010. V důsledku nižších nedaňových příjmů a neinvestičních přijatých transferů dosahovaly běžné příjmy pouze 6 948 tis. Kč, což bylo zároveň nejméně v analyzovaném období. V roce 2013 běžné hospodaření vykazovalo přebytek 1 486 tis. Kč, který byl ovlivněn zejména nižšími běžnými výdaji.

Zaměřila jsem se také na kapitálovou část rozpočtu obce (Tabulka 17). Ověřovala jsem, zda kapitálový rozpočet prohloubil schodek běžné části rozpočtu, anebo jej zmenšil. V roce 2010 vykazoval kapitálový rozpočet přebytek ve výši 549 tis. Kč, částečně tak došlo ke snížení schodku běžné části rozpočtu. Podstatný vliv na tento výsledek měly kapitálové příjmy, které byly v analyzovaném období nejvyšší (6 505 tis. Kč). Od roku 2011 však kapitálový rozpočet vykazoval schodek, který se postupně zvyšoval, což bylo způsobeno především snižujícími se kapitálovými příjmy (třída 3). I přesto, že běžný rozpočet

vykazoval v roce 2013 přebytek ve výši 1 486 tis. Kč, kapitálový rozpočet vykazoval schodek 1 075 tis. Kč.

Tabulka 16: Provozní přebytek obce v letech 2010-2013 v tis. Kč

Položka	2010	2011	2012	2013
Daňové příjmy	5 563	5 710	4 989	5 979
Nedaňové příjmy	897	1 878	1 578	1 095
Neinvestiční přijaté transfery	488	418	1 381	789
Běžné příjmy	6 948	8 006	7 948	7 863
Běžné výdaje	8 093	8 087	8 425	6 377
Provozní přebytek	-1 145	-81	-477	1 486

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu obce Dolní Lhota za roky 2010-2013 (vlastní zpracování)

Tabulka 17: Kapitálový rozpočet obce v letech 2010-2013 v tis. Kč

Položka	2010	2011	2012	2013
Kapitálové příjmy*	6 505	1 200	5	41
Investiční dotace	0	2 669	350	0
Kapitálové příjmy celkem**	6 505	3 869	355	41
Kapitálové výdaje	5 956	4 664	1 181	1 116
Přebytek kap. rozpočtu	+549	-795	-826	-1 075

* RS třída 3 Kapitálové příjmy

**součet položky Kapitálové příjmy a Investiční dotace

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu obce Dolní Lhota za roky 2010-2013 (vlastní zpracování)

4.3 Rekapitulace hospodaření v letech 2010-2013

Daňové příjmy, které jsou stěžejním příjmem obce, převážně rostly. Výjimkou bylo hospodaření v roce 2012, kdy tyto příjmy klesly pod hranici 5 000 tis. Kč. V ostatních letech tuto hranici výrazně překračovaly a pohybovaly se mezi 5 561 tis. Kč až 5 982 tis. Kč. Nedaňové příjmy spolu s daňovými příjmy tvoří stabilní příjem rozpočtu obce. Významný podíl na nedaňových příjmech mají zejména příjmy z poskytování služeb a výrobků a také příjmy z pronájmu ostatních nemovitostí, zejména z pronájmu sportovní haly v obci. V případě kapitálových příjmů se potvrdilo, že jsou nahodilé a jednorázové. Odvíjí se od aktuálních priorit obce, které jsou následně realizovány. Výše přijatých transferů je závislá na výši příjmů a výdajů státního rozpočtu, ale i tak tvoří tyto transfery stabilní příjem obce.

Běžné výdaje tvoří jednoznačně největší část všech výdajů. V analyzovaných letech se pohybovaly od 8 087 do 8 426 tis. Kč, navíc v roce 2013 klesly na 6 377 tis. Kč. Tyto

výdaje zahrnují především platy, odměny a pojistné, neinvestiční transfery zřízené příspěvkové organizaci a neinvestiční nákupy (např. nákup pohonných hmot, služeb, energie, voda, plyn a další). Naopak kapitálové výdaje jsou odrazem záměrů obce. Obvykle se tyto výdaje pohybují mezi 1 115 tis. Kč až 2 459 tis. Kč.

Obec hospodaří především s dlouhodobým majetkem (stavby a pozemky). Krátkodobý majetek tvoří pohledávky a základní běžný účet. Obec neúčtuje o zásobách. Jmění účetní jednotky (obce) spolu s výsledkem hospodaření představují vlastní zdroje financování. Cizí zdroje financování zahrnují pouze závazky – dlouhodobé a krátkodobé, s převahou závazků dlouhodobých.

Pomocí ukazatele likvidity bylo zhodnoceno, zda byla obec schopna uhradit své závazky. Výsledky všech stupňů likvidity v roce 2012 a 2013 byly výrazně pod doporučenou hodnotou a obec tedy nebyla schopná uhradit své krátkodobé závazky z oběžných aktiv. Ukazatel dluhové služby překročil kritickou hranici 30 % pouze v roce 2012, kdy obec jednorázově splatila přijatý úvěr ve výši 2 669 tis. Kč. Monitorující ukazatel podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům se pohyboval v rozmezí 1,63 % až 5,37 %, což bylo v rámci doporučeného podílu 25 %. Ukazatel celkové likvidity, jako druhý monitorující ukazatel, se pohyboval v roce 2012 a 2013 v kritickém intervalu (viz. výše).

Provozní přebytek ukázal, jestli byla obec schopna ze svých běžných příjmů pokrýt své běžné výdaje. Pouze v roce 2013 běžné příjmy převyšovaly běžné výdaje, kdy provozní přebytek dosahoval kladné hodnoty 1 486 tis. Kč, naproti tomu v předchozích letech dosahoval záporných hodnot, tzn., obec nebyla schopna pokrýt své běžné výdaje z běžných příjmů. Ani přebytek kapitálového rozpočtu nenabýval kladných hodnot, s výjimkou roku 2010.

I přesto, že došlo k překročení některých ukazatelů finanční analýzy, lze označit hospodaření obce za poměrně zodpovědné.

4.4 Schválený rozpočet na rok 2014

Obec Dolní Lhota sestavila a schválila rozpočet na rok 2014 jako přebytkový s využitím třídy 8 – Financování. Příjmy byly rozpočtovány ve výši 6 455 tis. Kč, výdaje ve výši 6 075 tis. Kč. Saldo rozpočtu vykazuje přebytek 380 tis. Kč, který je určen na úhradu splátek DPPP. Schválený rozpočet na rok 2014 jsem porovnála se schválenými rozpočty v předchozích letech (Tabulka 18). Za pozornost stojí pouze kapitálové příjmy, které

zpravidla nebyly zahrnuty ve schváleném rozpočtu, což potvrzuje skutečnost, že obec cíleně neplánuje prodej majetku. Přijaté transfery ve schváleném rozpočtu zahrnovaly jen neinvestiční transfery. Na druhou stranu u kapitálových výdajů si lze povšimnout, že se objevily již ve schváleném rozpočtu, výjimkou je pouze rok 2014. Saldo příjmů a výdajů vykazovalo ve všech letech přebytek, který byl určen na úhradu splátek DPPP.

Je vhodné dodat, že ve srovnání schváleného rozpočtu a skutečného plnění příjmů i výdajů v předchozích letech byly vždy příjmy i výdaje ve schváleném rozpočtu nižší než jejich výsledné plnění. Tento vývoj lze očekávat i v roce 2014.

Tabulka 18: Schválený rozpočet obce v letech 2010-2014 v tis. Kč

Položka	2014	2010	2011	2012	2013
Daňové příjmy	5 543	3 696	5 607	5 240	5 599
Nedaňové příjmy	802	506	1 034	886	834
Kapitálové příjmy	0	0	1 220	0	10
Přijaté transfery	110	120	374	152	0
Příjmy celkem	6 455	4 322	8 235	6 278	6 443
Běžné výdaje	6 075	4 159	7 188	5 698	4 888
Kapitálové výdaje	0	90	927	100	811
Výdaje celkem	6 075	4 249	8 115	5 798	5 699
Saldo příjmů a výdajů	+380	+73	+120	+480	+744
Změna stavu bankovního účtu	0	0	0	0	0
Dl. přijaté půjčené prostředky (DPPP)	0	0	0	0	0
Uhrazené splátky DPPP	380	73	120	480	744
Financování	-380	-73	-120	-480	-744
Dluhová služba	380	73	120	480	744
Dluhová základna	6 455	4 322	8 235	6 278	6 443
Ukazatel dluhové služby v %	5,89	1,69	1,46	7,65	11,55
Běžné příjmy	6 455	4 322	7 015	6 278	6 433
Běžné výdaje	6 075	4 159	7 188	5 698	4 888
Provozní přebytek	380	163	-173	580	1 545

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu obce Dolní Lhota za roky 2010-2013, schválený rozpočet obce na rok 2014 (vlastní zpracování)

Na základě příjmů a výdajů schváleného rozpočtu na rok 2014 jsem spočítala dva nejdůležitější ukazatele, ukazatel dluhové služby a provozní přebytek. Tyto výsledky jsou pouze přibližné a je potřeba brát s rezervou. Hodnota **ukazatele dluhové služby** je 5,89 %. Z něj vyplývá, že obec bude pravděpodobně schopna hradit splátku přijatých půjčených prostředků ze svých rozpočtovaných příjmů. **Provozní přebytek**, tj. přebytek běžné části rozpočtu, by se měl pohybovat na úrovni 380 tis. Kč a je určen na úhradu splátek DPPP.

5 ZHODNOCENÍ STÁVAJÍCÍHO ZPŮSOBU SESTAVOVÁNÍ ROZPOČTOVÉHO VÝHLEDU A STANOVOVÁNÍ PRIORITY OBCE

Usnesením z konce roku 2011 schválilo zastupitelstvo obce platný rozpočtový výhled na období let 2013 až 2017 (viz. *Příloha II*). Výhled je sestaven na 5 let, příjmy a výdaje jsou členěny dle druhového třídění na úrovni tříd. Rozpočet je v každém roce sestaven jako vyrovnaný s využitím třídy 8 – Financování. Financování zahrnuje pouze splátku dlouhodobých přijatých půjčených prostředků (DPPP). Příjmy jsou 6 620 tis. Kč, výdaje 6 150 tis. Kč a financování, resp. splátka DPPP, je 470 tis. Kč. Rozpočtový výhled splňuje zákonem stanovenou strukturu i délku, ale chybí jeho pravidelná aktualizace. Navíc objem příjmů i výdajů je neměnný. Z toho usuzuji, že obec tento finanční nástroj nevyužívá účinně.

5.1 Priority obce

Obec Dolní Lhota nezpracovává plán investic, a proto jsou investiční akce realizovány na základě jejích aktuálních potřeb. Jak již bylo zmíněno, obec je významnou dopravní spojkou mezi Zlínem, Luhačovicemi a Valašskými Klobouky v oblasti autobusové dopravy. Stávajícím a zároveň nevyřešeným problémem je rekonstrukce místní komunikace, která slouží jako autobusová točna. Stav jejího povrchu je ale značně nevyhovující, a proto usiluje obec o její rekonstrukci.

Od roku 2010 je zpracován položkový rozpočet. Součástí plánu je rekonstrukce místní komunikace (točny a příjezdové komunikace), vybudování nových chodníků a autobusových nástupišť. Tabulka 19 obsahuje rozpis výdajů. Nejvyšší položkou rozpočtu jsou výdaje na rekonstrukci pojižděné plochy nádraží, rozpočtované ve výši cca 3 094 tis. Kč bez DPH. Celkové výdaje dosahují 5 480 tis. Kč bez DPH.

Tabulka 19: Rozpis výdajů na rekonstrukci místní komunikace v obci Dolní Lhota v tis. Kč

Objekt	Cena bez DPH	DPH 21 %	Cena celkem
Místní komunikace	455	96	551
Chodníky, zpevněná plocha	860	181	1 041
Nádraží – pojižděné plochy	3 094	650	3 744
Nádraží – plochy pro pěší	1 071	225	1 296
Celkem výdaje	5 480	1 152	6 632

Pozn.: zaokrouhleno matematicky na celé tis. Kč

Zdroj: interní materiály obce

Situační plán je uveden na následujícím obrázku (Obrázek 12). Místní komunikace se nachází před obecním úřadem, kde je i pošta a obchod s potravinami.

Zdroj: Seznam.cz, a. s., © 1996-2014 (vlastní zpracování)

Obrázek 12: Situační plán místní komunikace určené k rekonstrukci

6 ROZPOČTOVÝ VÝHLED OBCE DOLNÍ LHOTA 2015-2016

Cílem práce je sestavení rozpočtového výhledu obce Dolní Lhota na roky 2015 a 2016. Výhled je sestaven ve 2 variantách. Varianta A, která je namodelována jako základní, nezahrnuje zvažovanou investiční akci (rekonstrukci místní komunikace). Tato varianta rozpočtového výhledu zahrnuje nejen běžné příjmy a výdaje, ale i kapitálové příjmy a výdaje. V tomto případě se jedná o prodej a koupi pozemků v roce 2014 a pravidelně poskytovanou dotaci DSO. Varianta B vychází z varianty A, ale zahrnuje navíc zvažovanou investiční akci. Porovnáním obou navrhovaných variant rozpočtového výhledu bude obec schopna zhodnotit, zda v těchto letech investiční akci realizovat nebo ne.

Sestavení rozpočtového výhledu obce Dolní Lhota je podloženo:

- analýzou rozpočtu v letech 2010 až 2013,
- schváleným rozpočtem na rok 2014,
- zveřejněnými záměry obce na rok 2014,
- konzultacemi se starostou obce,
- střednědobým výhledem státu na rok 2015 a 2016,
- makroekonomickou predikcí za 1. čtvrtletí 2014,
- vymezenými nahodilými příjmy a výdaji.

Příjmy nejsou výrazně nadhodnoceny a výdaje podhodnoceny. Data jsou uvedena v celých tisících Kč, procentuální hodnoty jsou zaokrouhleny matematicky na 2 desetinná místa.

6.1 Varianta A

Varianta A je navrhována jako základní, tzn. bez zvažované investiční akce. Stěžejní část rozpočtu tvoří běžné příjmy a běžné výdaje. Jelikož obec zveřejnila dne 19. března 2014 záměr na prodej pozemku a záměr na koupi pozemku, jsou i tyto příjmy a výdaje zahrnuty do varianty A rozpočtového výhledu. Jejich výše je ale vzhledem k celkové výši příjmů a výdajů nepatrná. Výhled mimo jiné zahrnuje investiční dotaci Svazku obcí aglomerace Dolní Lhota, která představuje pravidelně se opakující kapitálový výdaj.

Tato varianta může obci sloužit jako podklad pro zvážení případných budoucích investic.

6.1.1 Nahodilé příjmy a výdaje

Nejprve jsem vyčlenila příjmy a výdaje, které jsou nahodilého charakteru. Nahodilé příjmy jsou uvedeny v příložené tabulce (Tabulka 20), která obsahuje vybrané položky daňových a nedaňových příjmů. Při určení jejich výše jsem vycházela z provedené analýzy, z jejich průměrné výše a četnosti výskytu. Odvody z loterií a z výherních hracích přístrojů jsou příjmem obce teprve od roku 2012. U odvodů z loterií jsem proto vycházela z jejich průměrné výše za předchozí 2 roky, naopak u odvodů z výherních hracích přístrojů jsem zohlednila jejich značný pokles mezi roky 2012 a 2013 (cca o 80 %). Přijaté pojistné náhrady jsou nulové.

Tabulka 20: Předpokládané nahodilé příjmy obce v letech 2014-2016 v tis. Kč

Položka	2014	2015	2016
Odvody za odnětí půdy ze ZPF	4	4	4
Odvody z loterií a jiných podobných her	20	20	20
Odvody z výherních hracích přístrojů	5	8	8
Příjmy z úroků (část)	7	7	7
Přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady	10	10	10
Přijaté pojistné náhrady	0	0	0

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 21 sumarizuje nahodilé výdaje. Tyto výdaje byly určeny z jejich průměrné výše v předchozích letech. Navíc jsem zohlednila četnost, s jakou se tyto výdaje vyskytly. V případě ostatních platů se jedná o refundace platů hrazené jiným organizacím. Do výdajů v roce 2014 nejsou refundace zahrnuty, v roce 2015 a 2016 ano, a to v jejich obvyklé výši 5 tis. Kč. Úroky by se měly v daných letech pozvolna snižovat v důsledku splacení dříve přijatých úvěrů. Věcné dary a dary obyvatelstvu jsou poskytované například základní škole, místnímu hasičskému sboru nebo na podporu kultury apod. Jejich výše se odvíjí od aktuálních potřeb obyvatelstva a také od rozhodnutí zastupitelstva, a proto byl jejich objem stanoven průměrem.

Tabulka 21: Předpokládané nahodilé výdaje obce v letech 2014-2016 v tis. Kč

Položka	2014	2015	2016
Ostatní platy	0	5	5
Úroky vlastní	58	58	48
Věcné dary	41	41	41
Dary obyvatelstvu	48	48	48

Zdroj: vlastní zpracování

6.1.2 Příjmy

Nejvýznamnější část příjmů obce Dolní Lhota tvoří **daňové příjmy** (viz. Tabulka 22). Při jejich predikci jsem vycházela ze střednědobého výhledu státu. Ve srovnání skutečného inkasa daní v roce 2013 a návrhu státního rozpočtu na rok 2014, by mělo dojít v tomto roce ke zvýšení celkového inkasa ze sdílených daní u obcí o cca 3,64 mld. Kč. Významný podíl na zvýšení inkasa by měla mít daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, kde se očekává růst o cca 2,85 mld. Kč. (Obec & finance, č. 1, s. 18, 2014). Podle predikce Ministerstva financí se očekává v roce 2015 meziroční zvýšení celostátního inkasa daně z přidané hodnoty o cca 2,7 %. Od roku 2016 dojde k zavedení jednotné sazby daně z přidané hodnoty ve výši 17,5 %, což bude mít za důsledek meziroční snížení tohoto inkasa. Od roku 2016 by se měl také snížit podíl státního rozpočtu na celostátním inkasu daně z přidané hodnoty. Pro obce by se měl podíl na inkasu naopak zvýšit. (Ministerstvo financí ČR, © 2005-2013a)

Výpočty sdílených daní byly provedeny dle rozpočtového určení daní platného na rok 2013 až 2015. Výsledky pro rok 2016 je potřeba brát s rezervou, jelikož se očekávají změny v rozpočtovém určení daní. Proto také doporučuji výhled na rok 2016 aktualizovat. Při výpočtu jsem vycházela z předpokládaného celostátního inkasa na základě střednědobého výhledu státu. U výnosu daně z přidané hodnoty se do roku 2015 očekává mírný růst, naopak v roce 2016 mírný pokles. Daň z příjmů právnických osob bez daně placené obcí by se měla pohybovat ve výši 1 183 tis. Kč v roce 2014, v dalších letech 1 144 tis. Kč a 1 183 tis. Kč. U daně z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů se očekává stejný vývoj jako v případě DPH. Daň z příjmů fyzických osob ze samostatně výdělečné činnosti by měla meziročně růst o cca 50 %. Daň z příjmů ze závislé činnosti bude pravděpodobně nejvyšší v roce 2014, poté se očekává její pokles.

Daně svěřené zahrnují daň z nemovitých věcí a daň z příjmů právnických osob za obec. Dopady změn zákona o dani z nemovitých věcí (dříve „daň z nemovitostí“) nelze přesně predikovat, a proto jsem je určila jejich průměrnou výší z analyzovaných let. Výnos daně z příjmů právnických osob placené obcí se v roce 2014 sníží o cca 47 %, v roce 2015 a 2016 se bude pohybovat na dlouhodobé úrovni. Ve srovnání s předchozími roky se očekává razantní zvýšení výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, která by se měla pohybovat okolo 1 500 tis. Kč.

Podíl obce Dolní Lhota na celostátním inkasu daní pro obce:

- DPH, DPPO bez daně placené obcí, DPFO z kapitálových výnosů, DPPO ze SVČ, DPFO ze ZČ (22,87%)0,004110 %
- DPFO ze ZČ (1,5%)0,004769 %

Zbylé daňové příjmy tvoří příjmy z poplatků za komunální odpad, ze psů a správní poplatky, které jsou stanoveny průměrem předchozím let a neočekává se u nich žádný výrazný růst ani pokles. Odvody za odnětí půdy ze ZPF, odvody z loterií a odvody z výherních hracích automatů jsou nahodilý příjem obce.

Tabulka 22: Daňové příjmy obce v letech 2014-2016 v tis. Kč

Položka	2014	2015	2016
DPH	2 625	2 695	2 577
DPPO bez daně placené obcí	1 183	1 144	1 170
DPFO z kapitálových výnosů	124	129	105
Daň z nemovitosti	323	323	323
DPPO za obec	133	70	70
DPFO ze SVČ	83	123	187
DPFO ze ZČ	1 622	1 467	1 492
Poplatek za komunální odpad	222	222	222
Poplatek ze psů	12	12	12
Správní poplatky	8	8	8
Odvody za odnětí půdy ze ZPF	4	4	4
Odvody z loterií a podobných her	20	20	20
Odvody z výherních hracích přístrojů	5	8	8
Celkem daňové příjmy	6 364	6 225	6 198

Zdroj: vlastní zpracování

Nedaňové příjmy jsou uvedeny v Tabulce 23. Tyto příjmy sice netvoří tak značnou část příjmů jako daňové příjmy, přesto je na základě provedené analýzy lze označit jako poměrně stabilní. Jednotlivé položky nedaňových příjmů vycházejí z jejich průměrné výše v analyzovaných letech a budou se pravděpodobně růst z 1 060 tis. Kč v roce 2014 až na 1 173 tis. Kč v roce 2016. U příjmů z poskytování služeb a výrobků se očekává meziroční růst asi o 5 %. Také příjmy z pronájmu ostatních nemovitostí a jejich částí se budou postupně zvyšovat. Přijaté pojistné náhrady jsou v nulové výši, a proto nejsou uvedeny v sestaveném rozpočtovém výhledu. Ostatní položky, které jsou nahodilého charakteru, jsou ponechány v konstantní výši.

Tabulka 23: Nedaňové příjmy obce v letech 2014-2016 v tis. Kč

Položka	2014	2015	2016
Příjmy z poskytování služeb a výrobků	618	652	686
Příjmy z pronájmu ost. nemovitostí a jejich částí	422	442	467
Příjmy z úroků (část)	7	7	7
Přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady	10	10	10
Přijaté pojistné náhrady	0	0	0
Ostatní nedaňové příjmy jinde nezařazené	3	3	3
Celkem nedaňové příjmy	1 060	1 114	1 173

Zdroj: vlastní zpracování

Kapitálové příjmy zahrnuje pouze příjem z prodeje pozemku o rozloze cca 30 m² odhadem ve výši 1 tis. Kč. Záměr bude realizován nejpozději do 31. prosince 2014.

Přijaté transfery v tomto případě zahrnují pravidelné neinvestiční transfery, které jsou obci poskytovány ze státního rozpočtu, případně z rozpočtu krajů. Jejich objem závisí na schváleném státním rozpočtu na příslušný rok. Objem transferů jsem určila ze schváleného státního rozpočtu na rok 2014 a ze střednědobého výhledu státu. Předpokládá se, že se objem neinvestičních transferů poskytnutých ze státního rozpočtu v roce 2015 meziročně sníží, v dalším roce by naopak měl mírně růst. Přijaté transfery jsou uvedeny v následující Tabulce 24.

Tabulka 24: Přijaté neinvestiční transfery obce v letech 2014-2016 v tis. Kč

Položka	2014	2015	2016
Z všeobecné pokladní správy SR	39	36	38
Ze SR v rámci souhr. dotačního vztahu	213	196	204
Ostatní neinvestiční přijaté transfery ze SR	206	190	198
Neinvestiční transfery od krajů	8	10	10
Celkem přijaté neinvestiční transfery	466	432	450

Zdroj: vlastní zpracování

6.1.3 Výdaje

Běžné a kapitálové výdaje obce jsou uvedeny v Tabulce 25. **Běžné výdaje** mají v letech 2014 až 2016 rostoucí charakter. Výdaje na platy, odměny a pojistné jsou stanoveny průměrnou výší z analyzovaných let. Neinvestiční nákupy budou odhadem růst o 5 %, přičemž tato skutečnost bude mít významný vliv na objem celkových běžných výdajů. Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům a neziskovým organizacím jsou určeny také jejich průměrnou výší. Neinvestiční transfery a další platby jsou na stejné úrovni jako v roce 2012 a 2013, tj. ve výši 1 220 tis. Kč.

Kapitálové výdaje zahrnují pravidelně poskytovaná investiční dotace DSO (Svazku obcí aglomerace Dolní Lhota) a výdaj na koupi pozemku, stanovený odhadem ve výši 55 tis. Kč v roce 2014. Tento záměr bude realizován nejpozději do 31. prosince 2014.

Tabulka 25: Běžné a kapitálové výdaje obce v letech 2014-2016 v tis. Kč

Položka	2014	2015	2016
Platy, odměny, pojistné	1 700	1 700	1 700
Neinvestiční nákupy	3 526	3 702	3 887
Neinv. transfery podnik. subj. a nezisk.org.	129	129	129
Neinvestiční transfery a další platby	1 220	1 220	1 220
Neinvestiční transfery obyvatelstvu	48	48	48
Celkem běžné výdaje	6 623	6 799	6 984
Pozemky	55	0	0
Investiční dotace DSO	356	356	356
Celkem kapitálové výdaje	411	356	356

Zdroj: vlastní zpracování

6.1.4 Provozní přebytek

Provozní přebytek (přebytek běžné části rozpočtu) dosahuje v roce 2014, 2015 a 2016 kladných hodnot. Pohybuje se ve výši 1 267 tis. Kč v roce 2014, 972 tis. Kč v roce 2015 a 837 tis. Kč v roce 2016. Přebytek se snižuje v důsledku poklesu daňových příjmů a přijatých neinvestičních transferů. Naopak kapitálový rozpočet je v každém roce schodkový, jelikož výdaje vždy převyšují příjmy. Tento schodek, resp. kapitálové výdaje budou hrazeny z běžných příjmů.

Tabulka 26: Běžný a kapitálový rozpočet obce v letech 2014-2016 (v tis. Kč)

Položka	2014	2015	2016
Daňové příjmy	6 364	6 225	6 198
Nedaňové příjmy	1 060	1 114	1 173
Přijaté neinvestiční transfery	466	432	450
Běžné příjmy	7 890	7 771	7 821
Běžné výdaje	6 623	6 799	6 984
Provozní přebytek	1 267	972	837
Kapitálové příjmy*	1	0	0
Investiční dotace	0	0	0
Kapitálové příjmy celkem**	1	0	0
Kapitálové výdaje	411	356	356
Přebytek kapitálového rozpočtu	-410	-356	-356

* RS třída 3 Kapitálové příjmy

**součet položky Kapitálové příjmy a Investiční dotace

Zdroj: vlastní zpracování

6.1.5 Ukazatel dluhové služby

Ukazatel dluhové služby v % nepřekračuje ani v jednom roce kritickou hodnotu 30 %, pohybuje se v rozmezí 5,65 % až 4,38 %. Navíc v roce 2016 bude splacen i jeden z úvěrů. Z těchto výsledků vyplývá, že obec Dolní Lhota bude schopna uhradit jak úroky, tak i splátky půjčených prostředků z příjmů v daném roce.

Tabulka 27: Ukazatel dluhové služby v letech 2014-2016

Položka v tis. Kč	2014	2015	2016
Úroky	58	58	48
Uhr. splátky dluhopisů a půjč. prostředků	388	388	330
Dluhová služba	446	446	378
Příjem celkem (po konsolidaci)	7 891	7 771	7 821
Dluhová základna	7 891	7 771	7 821
Ukazatel dluhové služby	5,65 %	5,74 %	4,38 %

Zdroj: vlastní zpracování

6.1.6 Volné finanční prostředky

Volné finanční prostředky jsou takové prostředky, které jsou obci k dispozici buď k financování investičních akcí, anebo k tvorbě finanční rezervy. V letech 2014 až 2016 se pohybují od 469 tis. Kč do 151 tis. Kč. Jejich výše klesá zejména v důsledku snižujících se daňových příjmů a zvyšujících se běžných výdajů. Nicméně v roce 2016 může dojít ke změnám ve výši daňových příjmů na základě nového rozpočtového určení daní. Pokud nebudou finanční prostředky využity pro financování neplánovaných investičních výdajů, mohou být uloženy do mimorozpočtového fondu, anebo například na účet ve formě termínovaného vkladu.

Tabulka 28: Volné finanční prostředky obce v letech 2014-2016 v tis. Kč

Položka v tis. Kč	2014	2015	2016
Daňové příjmy	6 364	6 225	6 198
Nedaňové příjmy	1 060	1 114	1 173
Kapitálové příjmy	1	0	0
Přijaté neinvestiční transfery	466	432	450
Příjmy celkem	7 891	7 771	7 821
Běžné výdaje	6 623	6 799	6 984
Kapitálové výdaje	411	356	356
Výdaje celkem	7 034	7 155	7 340
Saldo příjmů a výdajů	857	616	481
Uhr. splátky dluhopisů a půjč. prostředků	388	388	330
Volné finanční prostředky	469	228	151

Zdroj: vlastní zpracování

6.1.7 Rozpočtový výhled varianta A

Přehled hospodaření obce v letech 2014 až 2016 je obsahem následující tabulky. Příjmy a výdaje jsou rozděleny zvlášť do běžného a kapitálového rozpočtu a následně sumarizovány.

Tabulka 29: Souhrnný přehled hospodaření obce v letech 2014-2016 (v tis. Kč)

Položka	2014	2015	2016
Daňové příjmy	6 364	6 225	6 198
Nedaňové příjmy	1 060	1 114	1 173
Přijaté neinvestiční transfery	466	432	450
Příjmy běžné	7 890	7 771	7 821
Kapitálové příjmy	1	0	0
Přijaté investiční transfery	0	0	0
Příjmy kapitálové	1	0	0
Příjmy celkem	7 891	7 771	7 821
Běžné výdaje	6 623	6 799	6 984
Kapitálové výdaje	411	356	356
Výdaje celkem	7 034	7 155	7 340
Saldo příjmů a výdajů	857	616	481
Změna stavu bankovního účtu	469	228	151
Dl. přijaté půjčené prostředky (DPPP)	0	0	0
Uhrazené splátky DPPP	388	388	330
Financování	-857	-616	-481
PŘÍJMY VŠECHNY	7 891	7 771	7 821
VÝDAJE VŠECHNY	7 422	7 543	7 670
SALDO ÚPLNÉ	469	228	151
Provozní přebytek (PP)	1 267	972	837
PP – splátky DPPP	879	584	507
Dluhová služba	446	446	378
Dluhová základna	7 891	7 771	7 821
Ukazatel dluhové služby v %	5,65	5,74	4,83

Zdroj: vlastní zpracování

Následující Tabulka 30 předkládá rozpočtový výhled obce na rok 2015 a 2016 a také předpokládané výsledné hospodaření obce Dolní Lhota v roce 2014.

Tabulka 30: Rozpočtový výhled obce Dolní Lhota varianta A

Položka	2014	Rozpočtový výhled	
		2015	2016
Daňové příjmy	6 364	6 225	6 198
DPFO ze ZČ	1 622	1 467	1 492
DPFO ze SVČ	83	123	187
DPFO z kap. výnosů	124	129	105
DPPO bez daně placené obcí	1 183	1 144	1 170
DPPO za obec	133	70	70

DPH	2 625	2 695	2 577
Odvody ze ZPF	4	4	4
Poplatek za komunální odpad	222	222	222
Poplatek ze psů	12	12	12
Odvod loterie	20	20	20
Odvod hrací přístroje	5	8	8
Správní poplatky	8	8	8
Daň z nemovitých věcí	323	323	323
Nedaňové příjmy	1 060	1 114	1 173
Příjmy z poskytování sl.a výr.	618	652	686
Příjmy z pronájmu ost. nem. a jejich částí	422	442	467
Příjmy z úroků (část)	7	7	7
Přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady	10	10	10
Ostatní nedaňové příjmy jinde nezařazené	3	3	3
Kapitálové příjmy	1	0	0
Příjmy z prodeje pozemků	1	0	0
Přijaté transfery	466	432	450
Neinv. z všeobecné pokladní správy SR	39	36	38
Neinv. ze SR v rámci souhr. dotačního vztahu	213	196	204
Ostatní neinvestiční přijaté ze SR	206	190	198
Neinvestiční transfery od krajů	8	10	10
Investiční transfery. od regionálních rad	0	0	0
Příjmy tř. 1+2+3+4	7 891	7 771	7 821
Běžné výdaje	6 623	6 799	6 984
Platy, odměny, pojistné	1 700	1 700	1 700
Neinvestiční nákupy	3 526	3 702	3 887
Neinv. transfery podnik. subj. a nezisk.org.	129	129	129
Neinv. transfery a další platby	1 220	1 220	1 220
Neinv. transfery obyvatelstvu	48	48	48
Kapitálové výdaje	411	356	356
Pozemky	55	0	0
Investiční dotace DSO	356	356	356
Výdaje tř. 5+6	7 034	7 155	7 340
Saldo příjmů a výdajů	857	616	481
Změna stavu bankovního účtu	469	228	151
Dl. přijaté půjčené prostředky (DPPP)	0	0	0
Uhrazené splátky DPPP	388	388	330
Financování	-857	-616	-481
PŘÍJMY VŠECHNY	7 891	7 771	7 821
VÝDAJE VŠECHNY	7 422	7 543	7 670
SALDO ÚPLNĚ	469	228	151
Provozní přebytek (PP)	1 267	972	837
PP – splátky DPPP	879	584	507
Dluhová služba	446	446	378
Dluhová základna	7 891	7 771	7 821
Ukazatel dluhové služby v %	5,65	5,74	4,83

Zdroj: vlastní zpracování

6.2 Varianta B

Varianta B vychází z varianty A a je navrhována jako alternativní. Tato varianta rozpočtového výhledu zahrnuje zvažovanou investiční akci – rekonstrukci místní komunikace (autobusové točny a příjezdové komunikace). Byly stanoveny tyto předpoklady pro realizaci investiční akce:

- Financování projektu je formou dotace z ROP Střední Morava. Míra podpory se očekává 75 % způsobilých výdajů.
- V roce 2014 bude k rekonstrukci zpracována projektová dokumentace a předložena žádost o dotaci. Dle výhledu bude projekt realizován během roku 2015. Dotace bude poskytnuta ex post na konci roku 2015.

Realizace projektu přinese změny jak v příjmech, tak i ve výdajích obce. Výdaje na zpracování projektové dokumentace byly odhadnuty na 242 tis. Kč včetně DPH. Úvěr na předfinancování projektu je ve výši 5 156 tis. Kč, splátka jistiny a úroku je dohromady 574 tis. Kč. Investiční dotace bude proplacena pravděpodobně koncem roku 2015. Celkové způsobilé výdaje se předpokládají ve výši 6 874 tis. Kč, z toho rekonstrukce místní komunikace ve výši 6 632 tis. Kč včetně DPH a výdaje na zpracování projektové dokumentace 242 tis. Kč včetně DPH. Dotace činí 5 156 tis. Kč (75 % způsobilých výdajů). Předpokládaný, resp. navrhovaný harmonogram financování je uveden v následující tabulce.

Tabulka 31: Navrhovaný harmonogram financování projektu

Položka	tis. Kč	Časový harmonogram
Zpracování projektové dokumentace	242	Podzim 2014
Předfinancování projektu (příjetí úvěru)	5 156	Leden 2015
Fyzická realizace projektu	6 632	Březen až září 2015
Přijatá dotace z ROP Střední Morava (75 %)	5 156	Prosinec 2015
Roční splátka jistiny a úroku z úvěru	574	Prosinec 2015

Zdroj: vlastní zpracování

6.2.1 Příjmy a výdaje

Jelikož varianta B rozpočtového výhledu vychází z varianty A, upravila jsem rozpočet o příjmy a výdaje, které souvisejí s investiční akcí (Tabulka 32). Investiční dotace ve výši 5 156 tis. Kč představuje příjem v roce 2015, výdaje na zpracování projektové

dokumentace ve výši 242 tis. Kč budou vynaloženy v roce 2014 a výdaje na rekonstrukci místní komunikace ve výši 6 632 tis. Kč v roce 2015.

Tabulka 32: Příjmy a výdaje při realizaci projektu v letech 2014-2016 v tis. Kč

Položka	2014	2015	2016
Inv. přijaté transfery od reg. rad – ROP Střední Morava	0	5 156	0
Celkem přijaté investiční transfery	0	5 156	0
Ostatní nákupy DNHM	242	0	0
Budovy, haly a stavby (silnice)	0	6 632	0
Pozemky	55	0	0
Investiční dotace DSO	356	356	356
Celkem kapitálové výdaje	653	6 988	356

Zdroj: vlastní zpracování

6.2.2 Dluhová služba

Předfinancování projektu je formou úvěru u Českomoravské záruční a rozvojové banky, která prostřednictvím Regionálního rozvojového fondu poskytuje municipální úvěry. Úvěr je určen na výstavbu a rekonstrukci technické, dopravní a volnočasové infrastruktury a je poskytován na dobu deset let s úrokovou sazbou asi 2 % ročně.⁸ Úvěr byl nastaven jako anuitní, splátka úroku i jistiny je roční. V Tabulce 33 jsou uvedeny splátky úroků i jistiny.

Tabulka 33: Dluhová služba – nově přijatý úvěr (v tis. Kč)

Položka	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Úroky	103	94	84	74	64	54	44	33	22	11
Jistina	471	480	490	500	510	520	530	541	552	563
Celkem	574	574	574	574	574	574	574	574	574	574

Zdroj: vlastní zpracování

6.2.3 Provozní přebytek

Realizace investiční akce se projeví zejména v kapitálové části rozpočtu. Výjimkou jsou úroky z nově přijatého úvěru, které jsou zahrnuty do běžných výdajů. Provozní přebytek sice dosahuje kladných hodnot, ale jeho výše klesá především kvůli nižším daňovým příjmům a zároveň vyšším běžným výdajům. Provozní přebytek (přebytek běžné části rozpočtu) je 1 267 tis. Kč v roce 2014, 869 tis. Kč v roce 2015 a 743 tis. Kč v roce 2016.

⁸ Zdroj: CRR ČR, © 2011-2014

Kapitálový rozpočet je ve všech letech schodkový. Největší schodek je 1 832 tis. Kč v roce 2015, kdy bude investiční akce realizována.

Tabulka 34: Běžný a kapitálový rozpočet obce v letech 2014-2016 (v tis. Kč)

Položka	2014	2015	2016
Daňové příjmy	6 364	6 225	6 198
Nedaňové příjmy	1 060	1 114	1 173
Přijaté neinvestiční transfery	466	432	450
Běžné příjmy	7 890	7 771	7 821
Běžné výdaje	6 623	6 902	7 078
Provozní přebytek	1 267	869	743
Kapitálové příjmy*	1	0	0
Investiční dotace	0	5 156	0
Kapitálové příjmy celkem**	1	5 156	0
Kapitálové výdaje	653	6 988	356
Přebytek kapitálového rozpočtu	-652	-1 832	-356

* RS třída 3 Kapitálové příjmy

**součet položky Kapitálové příjmy a Investiční dotace

Zdroj: vlastní zpracování

6.2.4 Ukazatel dluhové služby

Ukazatel dluhové služby napoví, zda bude obec schopna hradit splátku jistiny i úroků ze svých příjmů. Jak ukazuje Tabulka 35, zásadní změnu v hodnotě ukazatele lze očekávat v roce 2015. Od tohoto roku zahrnuje dluhová služba navíc úrok a splátku nově přijatého úvěru ve výši 574 tis. Kč (jistina i úrok). Ukazatel dluhové služby pak dosahuje 7,89 % v roce 2015, v dalším roce 12,17 %. Hodnoty ale nepřekračují stanovenou kritickou hranici 30 %. V roce 2016 bude doplacen jeden z dříve přijatých úvěrů, proto lze očekávat, že se hodnota ukazatele dluhové služby nepatrně sníží.

Tabulka 35: Ukazatel dluhové služby v letech 2014-2016

Položka v tis. Kč	2014	2015	2016
Úroky	58	161	142
Uhr. splátky dluhopisů a půjč. prostředků	388	859	810
Dluhová služba	446	1 020	952
Příjem celkem (po konsolidaci)	7 891	12 927	7 821
Dluhová základna	7 891	12 927	7 821
Ukazatel dluhové služby	5,65 %	7,89 %	12,17 %

Zdroj: vlastní zpracování

6.2.5 Volné finanční prostředky

Volné finanční prostředky má obec Dolní Lhota k dispozici pouze v roce 2014 ve výši 227 tis. Kč. Z důvodu realizace investiční akce nemá obec v dalších dvou letech k dispozici žádné volné finanční prostředky. Tuto skutečnost dokládá následující tabulka.

Tabulka 36: Volné finanční prostředky obce v letech 2014-2016

Položka v tis. Kč	2014	2015	2016
Daňové příjmy	6 364	6 225	6 198
Nedaňové příjmy	1 060	1 114	1 173
Kapitálové příjmy	1	0	0
Přijaté neinvestiční transfery	466	432	450
Přijaté investiční transfery	0	5 156	0
Příjmy celkem	7 891	12 927	7 821
Běžné výdaje	6 623	6 902	7 078
Kapitálové výdaje	653	6 988	356
Výdaje celkem	7 276	13 890	7 434
Saldo příjmů a výdajů	615	-963	387
Uhr. splátky dluhopisů a půjč. prostředků	388	859	810
Volné finanční prostředky	227	0	0

Zdroj: vlastní zpracování

6.2.6 Rozpočtový výhled varianta B

Přehled hospodaření s rozlišením běžné a kapitálové části rozpočtu v letech 2014 až 2016 je obsahem Tabulky 37.

Tabulka 37: Souhrnný přehled hospodaření obce v letech 2014-2016 (v tis. Kč)

Položka	2014	2015	2016
Daňové příjmy	6 364	6 225	6 198
Nedaňové příjmy	1 060	1 114	1 173
Přijaté neinvestiční transfery	466	432	450
Příjmy běžné	7 890	7 771	7 821
Kapitálové příjmy	1	0	0
Přijaté investiční transfery	0	5 156	0
Příjmy kapitálové	1	5 156	0
Příjmy celkem	7 891	12 927	7 821
Běžné výdaje	6 623	6 902	7 078
Kapitálové výdaje	653	6 988	356
Výdaje celkem	7 276	13 890	7 434
Saldo příjmů a výdajů	615	-963	387
Změna stavu bankovního účtu	227	3 334	-425
Dl. přijaté půjčené prostředky (DPPP)	0	5 156	0
Uhrazené splátky DPPP	388	859	810
Financování	-615	963	-387
PŘÍJMY VŠECHNY	7 891	18 083	7 821

VÝDAJE VŠECHNY	7 664	14 749	8 244
SALDO ÚPLNÉ	227	3 334	-423
Provozní přebytek (PP)	1 267	869	743
PP – splátky DPPP	879	10	-67
Dluhová služba	446	1 020	952
Dluhová základna	7 891	12 927	7 821
Ukazatel dluhové služby v %	5,65	7,89	12,17

Zdroj: vlastní zpracování

Rozpočtový výhled na rok 2015 a 2016 je uveden v příložené tabulce, která zahrnuje také předpokládané výsledné hospodaření obce Dolní Lhota za rok 2014.

Tabulka 38: Rozpočtový výhled obce Dolní Lhota varianta B

Položka	2014	Rozpočtový výhled	
		2015	2016
Daňové příjmy	6 364	6 225	6 198
DPFO ze ZČ	1 622	1 467	1 492
DPFO ze SVČ	83	123	187
DPFO z kap. výnosů	124	129	105
DPPO bez daně placené obcí	1 183	1 144	1 170
DPPO za obec	133	70	70
DPH	2 625	2 695	2 577
Odvody ze ZPF	4	4	4
Poplatek za komunální odpad	222	222	222
Poplatek ze psů	12	12	12
Odvod loterie	20	20	20
Odvod hrací přístroje	5	8	8
Správní poplatky	8	8	8
Daň z nemovitých věcí	323	323	323
Nedaňové příjmy	1 060	1 114	1 173
Příjmy z poskytování sl.a výr.	618	652	686
Příjmy z pronájmu ost. nem. a jejich částí	422	442	467
Příjmy z úroků (část)	7	7	7
Přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady	10	10	10
Ostatní nedaňové příjmy jinde nezařazené	3	3	3
Kapitálové příjmy	1	0	0
Příjmy z prodeje pozemků	1	0	0
Přijaté transfery	466	5 588	450
Neinv. z všeobecné pokladní správy SR	39	36	38
Neinv. ze SR v rámci souhr. dotačního vztahu	213	196	204
Ostatní neinvestiční přijaté transfery ze SR	206	190	198
Neinvestiční transfery od krajů	8	10	10
Investiční transfery od regionálních rad	0	5 156	0
Příjmy tř. 1+2+3+4	7 891	12 927	7 821
Běžné výdaje	6 623	6 902	7 078
Platy, odměny, pojistné	1 700	1 700	1 700
Neinvestiční nákupy	3 526	3 805	3 981

Neinv. transfery podnik. subj. a nezisk.org.	129	129	129
Neinv. transfery a další platby	1 220	1 220	1 220
Neinv. transfery obyvatelstvu	48	48	48
Kapitálové výdaje	653	6 988	356
Ostatní nákupy DNHM	242	0	0
Budovy, haly a stavby	0	6 632	0
Pozemky	55	0	0
Investiční dotace DSO	356	356	356
Výdaje tř. 5+6	7 276	13 890	7 434
Saldo příjmů a výdajů	615	-963	387
Změna stavu bankovního účtu	227	3 334	-423
Dl. přijaté půjčené prostředky (DPPP)	0	5 156	0
Uhrazené splátky DPPP	388	859	810
Financování	-615	963	-385
PŘÍJMY VŠECHNY	7 891	18 083	7 821
VÝDAJE VŠECHNY	7 664	14 749	8 244
SALDO ÚPLNĚ	227	3 334	-423
Provozní přebytek (PP)	1 267	869	743
PP – splátky DPPP	879	10	-67
Dluhová služba	446	1 020	952
Dluhová základna	7 891	12 927	7 821
Ukazatel dluhové služby v %	5,65	7,89	12,17

Zdroj: vlastní zpracování

6.3 Shrnutí a doporučení

Rozpočtový výhled byl sestaven na základě provedené analýzy a současných priorit obce ve 2 variantách.

První **varianta A** byla namodelována bez zvažované investiční akce. Provozní přebytek je ve všech letech kladný, ale jeho výše klesá z důvodu nižších daňových příjmů a rostoucích běžných výdajů. Pohybuje se od 1 267 tis. Kč do 837 tis. Kč. Kapitálový rozpočet vykazuje v každém roce schodek, tzn., kapitálové výdaje převyšují příjmy. Schodek bude kryt přebytkem běžného rozpočtu, ale i tak bude celkové saldo příjmů a výdajů kladné. Hodnota ukazatele dluhové služby je maximálně 5,74 % (v roce 2015). Volné finanční prostředky se pohybují od 469 tis. Kč do 151 tis. Kč, tyto prostředky by obec mohla využít pro nějakou méně finančně náročnou investici.

V případě příjmů, se očekává nejpříznivější vývoj u nedaňových příjmů, které by se měly pozvolna zvyšovat. Daňové příjmy, které tvoří stěžejní příjem rozpočtu, se budou pohybovat nad průměrem předchozích let, a to od 6 364 tis. Kč do 6 198 tis. Kč. Do rozpočtového výhledu byly zahrnuty pouze plánované kapitálové příjmy, resp. příjmy

z prodeje majetku, nicméně jejich objem nemá zásadní vliv na objem rozpočtu. Finanční prostředky, poskytnuté ve formě transferů ze státního rozpočtu, odvisí od výše příjmů a výdajů státního rozpočtu na příslušný rok. Jejich objem bude mírně kolísat.

Běžné výdaje představují zejména na platy, odměny a pojistné, dále neinvestiční nákupy a neinvestiční transfery a další platby. Kapitálové výdaje zahrnují pravidelně se opakující investiční dotaci DSO a v roce 2014 navíc i výdaje na nákup pozemku odhadem ve výši 55 tis. Kč.

Rozpočet je v každém roce rozpočtového výhledu přebytkový. Přebytek je určen na úhradu splátek dlouhodobých přijatých půjčených prostředků. Zbylé finanční prostředky mohou být uloženy na bankovní účet, anebo do mimorozpočtového fondu.

Varianta B rozpočtového výhledu zahrnuje zvažovanou investici. Jelikož obec nemá dostatek vlastních finančních prostředků na realizaci investice, nastává problém s jejím financováním. Proto je navrhováno částečné financování formou dotace. Investiční akce by dle navrhovaného rozpočtového výhledu měla být realizována v jednom roce. Z důvodů předfinancování projektu by musela obec Dolní Lhota přijat úvěr odhadem ve výši 5 156 tis. Kč (způsobilé výdaje). Úvěr byl namodelován jako anuitní na dobu 10 let s 2% roční úrokovou sazbou a bude splácen již od roku 2015.

Provozní přebytek (rozdíl běžných příjmů a běžných výdajů) je 1 267 tis. Kč v roce 2014, 869 tis. Kč v roce 2015 a 743 tis. Kč v roce 2016. Jeho hodnota se snižuje mimo jiné proto, že jsou úroky z nově přijatého úvěru běžným výdajem. Saldo příjmů a výdajů kapitálového rozpočtu je ve všech letech záporné, a to z důvodu realizace projektu. Tento schodek bude kryt z přebytku běžného rozpočtu s výjimkou roku 2015. Hodnota ukazatele dluhové služby se zvyšuje a pohybuje se na 7,89 % v roce 2015 a 12,17 % v roce 2016. I přesto, nepřekračují tyto hodnoty kritickou hranici 30 %.

K variantě B rozpočtového výhledu je potřeba připomenout, že pracuje s očekávanou mírou podpory, skutečnost tak může být zcela odlišná. Pokud bude investiční akce realizována, bude muset obec přijat úvěr na předfinancování projektu a hradit splátku jistiny a úroků ve výši 574 tis. Kč ročně po dobu 10 let. Poskytnutí úvěru je sice posuzováno individuálně na základě bonity klienta, ale připravený rozpočtový výhled může obci sloužit jako podklad při žádosti o tento úvěr.

6.4 Komparace stávajícího způsobu sestavování rozpočtového výhledu a návrhu rozpočtového výhledu

Jak jsem se přesvědčila, rozpočtový výhled obce Dolní Lhota není dostatečně kvalitně sestaven. Příjmy i výdaje jsou v každém roce ve stejné výši a byly stanoveny pouze odhadem. Nutno poznamenat, že zákonem daná povinnost sestavit rozpočtový výhled v takové struktuře, aby obsahoval souhrnné základní údaje o příjmech a výdajích, dlouhodobých závazcích a pohledávkách, finančních zdrojích a potřebách realizovaných záměrů, byla splněna. Navíc byl rozpočtový výhled sestaven na dobu 5 let. Co ale zákon výslovně neuvádí je skutečnost, že by měl být výhled pravidelně aktualizován. Toto nepsané pravidlo bohužel dodrženo nebylo. Dotazovala jsem se proto u obce, jaké jsou důvody toho, proč rozpočtový výhled při hospodaření účinně nevyužívá. K tomu se vyjádřil starosta, který uvedl jako hlavní problém schopnost představitelů obce plánovat příjmy a výdaje v horizontu na 2 až 5 let dopředu. Také časté legislativní změny, výkyvy ekonomiky a značná vázanost obce na stát (tzn., značný příjem obce je ze sdílených daní) ztěžují možnost plánování příjmů a výdajů v delším časovém horizontu. Další problém, který starosta uvedl, souvisí s časovým vymezením výhledu. Jde o nesoulad mezi jeho délkou a délkou volebního období, které je čtyřleté. Nově zvolení představitelé obce mohou mít odlišné priority, které se následně promítnou i do rozpočtového výhledu.

Z mého pohledu, pokud je rozpočtový výhled dostatečně kvalitně zpracován, přinese především úsporu času při sestavování ročního rozpočtu. Po skončení rozpočtového (kalendářního) roku se z rozpočtového výhledu naopak stává efektivní nástroj kontroly hospodaření obce. Jelikož zákon přesně neurčuje délku rozpočtového výhledu, není nutné jej sestavovat na 5 let dopředu, je ale potřeba dodržet jeho minimální délku 2 roky.

Navrhovaný rozpočtový výhled je podložen analýzou hospodaření obce v letech 2010 až 2013. Na základě jejích výsledků byly odhadnuty příjmy a výdaje obce v letech 2014, 2015 a 2016. Odhad příjmů a výdajů vychází navíc ze střednědobého výhledu státu a makroekonomické predikce Ministerstva financí. Výhled je sice sestaven v minimální zákonem požadované délce, tj. na roky 2015 a 2016, nicméně v tomto roce jej bude nutné prodloužit. Navrhovaný rozpočtový výhled poskytuje také ucelený přehled o budoucím hospodaření obce, jak v souhrnném, tak i v detailním členění příjmů a výdajů. Výhled je sestaven ve 2 variantách, kdy varianta A je namodelována bez investiční akce, varianta B se zvažovanou investiční akcí.

6.4.1 Možnosti zlepšení postupu při sestavování rozpočtového výhledu

Na základě provedené analýzy a navrhovaného rozpočtového výhledu jsem uvažovala o možnostech, jak zlepšit postup při sestavování rozpočtového výhledu obce Dolní Lhota. Celkem je předloženo 6 návrhů, které představují metodický postup pro sestavování rozpočtového výhledu.

1. Pověřit orgán obce

Jelikož není doposud přesně vymezeno, který orgán obce sestavuje rozpočtový výhled, navrhuji, aby zastupitelstvo svěřilo tento úkol finančnímu výboru. Doposud byl rozpočtový výhled sestavován zaměstnancem obecního úřadu.

Riziko: Setrvání u stávajícího způsobu sestavování rozpočtového výhledu.

2. Analýza hospodaření

Aby byl rozpočtový výhled dostatečně kvalitně zpracován, doporučuji analyzovat minulé hospodaření alespoň za 4 předcházející roky. V rámci analýzy by bylo vhodné se zaměřit na strukturu příjmů a výdajů, jejich výši a identifikaci významných odchylek jednotlivých položek. Tak lze také snadno rozpoznat, které příjmy a výdaje obce jsou pravidelné nebo jednorázové.

Riziko: Analýza bude provedena jen na úrovni základních parametrů, anebo nebude provedena vůbec.

3. Zdroje informací o vývoji ekonomiky

Stávající rozpočtový výhled obce není podložen žádnými ekonomickými údaji. Za základní zdroje informací o vývoji ekonomiky považuji střednědobý výhled státu a makroekonomickou predikci Ministerstva financí. Ve střednědobém výhledu státu je potřeba sledovat zejména fiskální cíle centrální vlády, naopak makroekonomická predikce podává přehled o hlavních makroekonomických indikátorech.

Riziko: Absence odborných znalostí a zkušeností představitelů obce.

4. Struktura rozpočtového výhledu

Zákon o rozpočtových pravidlech vymezuje obsah rozpočtového výhledu, tzn., že výhled obsahuje souhrnné základní údaje o příjmech, výdajích, dlouhodobých závazcích a pohledávkách, finančních zdrojích a potřebách dlouhodobě realizovaných

záměrů. (Česko, 2000, s. 3557). Doporučená struktura rozpočtového výhledu obce Dolní Lhota je uvedena v *Příloze III* (s. 101).

Riziko: Nedodržení navrhované struktury rozpočtového výhledu.

5. Aktualizace rozpočtového výhledu

Rozpočtová pravidla sice neukládají povinnost výhled aktualizovat, nicméně snahou obce by mělo být využívat rozpočtový výhled efektivně. Aktualizací výhledu je myšleno, že je potřeba na základě aktuální situace přehodnotit data, která jsou obsahem výhledu (např. při změně rozpočtového určení daní).

Riziko: Nedodržení zásady povede ke zkreslení dat ve výhledu.

6. Provozní přebytek a finanční zdroje

Tvorba provozního přebytku je důkazem, že je obec schopna uhradit běžné výdaje z běžných příjmů. Přebytek může být navíc zdrojem finančních prostředků pro realizaci investic. Proto doporučuji, aby byl kladen důraz především na přebytek běžné části rozpočtu.

Riziko: Nižší inkaso daňových příjmů a nedaňových příjmů, růst běžných výdajů ad.

ZÁVĚR

Diplomová práce je návrhem rozpočtového výhledu obce Dolní Lhota na roky 2015 a 2016. Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část vychází ze studia příslušných zákonů, odborné literatury i odborných časopisů. První kapitola se zabývá hospodařením obcí v podmínkách České republiky, popisuje rozpočtovou skladbu, rozpočet a jeho obsah, zásady a metody sestavení rozpočtu. Zdůrazňuje také úlohu finanční analýzy, která přispívá ke zkvalitnění finančního rozhodování na úrovni obce. V této souvislosti je vhodné dodat, že obce mají povinnost zavést systém finanční kontroly. Jedním z úkolů finanční kontroly je prověřit, zda bylo nakládáno s veřejnými prostředky hospodárně, účelně a efektivně. A právě kvalitně provedená finanční analýza je nástrojem, který pomáhá odhalit kroky, které vedly k ne hospodárnému, neúčelnému a neefektivnímu nakládání s těmito prostředky. Protože i stát provádí kontrolu hospodaření obcí v rámci tzv. monitoringu, je teoretická část doplněna vyjádřením Ministerstva financí k zadluženosti obcí v letech 2010 až 2012. Druhá kapitola se věnuje rozpočtovému výhledu a postupu pro jeho sestavení. Práce také dokládá význam rozpočtového výhledu ve finančním plánování obce, ale poukazuje i negativní faktory, které ovlivňují jeho kvalitu.

Navazující praktická část v úvodu představuje obec Dolní Lhota. Tato část práce se zaměřuje na analýzu hospodaření obce v letech 2010 až 2013 a zahrnuje i návrh rozpočtového výhledu obce na roky 2015 a 2016. Analýza je rozdělena na analýzu rozpočtu, finanční analýzu a analýzu schváleného rozpočtu na rok 2014. Na základě výsledků analýzy jsem zjistila, že daňové příjmy tvoří stěžejní příjem obce – jejich podíl na celkových příjmech se v analyzovaných letech pohyboval mezi 41 % až 76 %. Tyto příjmy zahrnují především sdílené daně, u kterých je inkaso do značné míry ovlivněno celostátním výnosem, resp. vývojem celé ekonomiky. Novelou zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní v roce 2013 došlo ke zvýšení procentního podílu obcí na celostátním výnosu daní u všech sdílených daní, s výjimkou daně z přidané hodnoty, u které se podíl snížil. Právě tyto změny se projeví i ve výsledném hospodaření obce Dolní Lhota v roce 2013, kdy inkaso sdílených daní vzrostlo meziročně o 1 156 tis. Kč. Jak se také potvrdilo, kapitálové výdaje obce jsou nahodilé a jsou odrazem jejich aktuálních potřeb. Výjimkou je pouze poskytovaná investiční dotace DSO, která je opakujícím se kapitálovým výdajem. Hospodaření obce v letech 2010 a 2011 lze označit jako období investic. V roce 2010 byla dokončena stavba sportovní haly, v dalším roce obec realizovala

projekt Revitalizace centra obce, na který získala dotaci z ROP Střední Morava, a za účelem předfinancování této investiční akce přijala úvěr. V roce 2012 úvěr jednorázově splatila, což se projevilo kritickou hodnotou ukazatele dluhové služby, který dosáhl 38,66 %. Realizace projektu se také nepříznivě odrazila v hodnotách některých ukazatelů finanční analýzy. Ukazatel provozního přebytku odhalil, že obec ne vždy dobře hospodařila. Provozní přebytek vykazoval v letech 2010 až 2012 záporné hodnoty, což znamenalo, že obec nebyla schopna uhradit ze svých běžných příjmů běžné výdaje. Výjimkou bylo hospodaření v roce 2013, které sice skončilo přebytkem, ale kapitálový rozpočet vykazoval schodek.

Cílem práce bylo navrhnout rozpočtový výhled obce Dolní Lhota, který bude podložen analýzou jejího hospodaření a bude vycházet z priorit obce. Navrhovaný rozpočtový výhled je sestaven ve 2 variantách s ohledem na to, zda bude realizována investiční akce nebo ne. Varianta A je namodelována bez investiční akce jako základní, varianta B s investiční akcí. Obec Dolní Lhota již dlouho zvažuje rekonstrukci místní komunikace. Stav povrchu komunikace i jejího podloží je ale nevyhovující, proto je rekonstrukce dle položkového rozpočtu odhadována na asi 5 480 tis. Kč bez DPH. Protože se jedná o poměrně finančně náročnou investiční akci vzhledem k celkovému objemu rozpočtu, je potřeba velmi dobře zvážit její realizaci. Navíc situaci komplikuje skutečnost, že tuto komunikaci využívají i soukromí dopravci, protože slouží jako autobusová točna. Myslím, že by nejen místní občané, ale i dopravci jistě uvítali rekonstrukci této komunikace.

V závěru práce jsem navrhla několik možností, jak zlepšit postup při sestavování rozpočtového výhledu. Myslím, že tyto návrhy nejsou nijak přehnané, a obec je schopna je realizovat. Nicméně vše závisí na přístupu obce k dané věci.

Věřím, že mnou navrhovaný rozpočtový výhled bude obci Dolní Lhota sloužit jako kvalitní podklad pro sestavení ročního rozpočtu v následujících letech a také pro zvážení, zda zmíněnou investiční akci realizovat nebo ne.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografie

- [1] KADEŘÁBKOVÁ, Jaroslava a Jitka PEKOVÁ, 2012. *Územní samospráva – udržitelný rozvoj a finance*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 300 s. ISBN 978-80-7357-910-4.
- [2] LORENC, Jiří a Jana KAŠPÁRKOVÁ, 2012. *Rozpočtová skladba a účetnictví 2012 pro územní samosprávné celky*. 4. vyd. Polešovice: M LORDY, 400 s. ISBN 978-80-260-2148-3.
- [3] MACHÁČEK, Jaroslav, Petr TOTH a René WOKOUN, 2011. *Regionální a municipální ekonomie*. Vydání první. Praha: Oeconomica, 200 s. ISBN 978-80-245-1836-7.
- [4] OTRUSINOVÁ, Milana a Dana KUBÍČKOVÁ, 2011. *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek: po novele zákona o účetnictví*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 178 s. ISBN 978-80-7400-342-4.
- [5] PEKOVÁ, Jitka, 2004. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Vydání 1. Praha: Management Press, 375 s. ISBN 80-726-1086-4.
- [6] PEKOVÁ, Jitka, 2011a. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 588 s. ISBN 978-807-3576-141.
- [7] PEKOVÁ, Jitka, 2011b. *Veřejné finance: teorie a praxe v ČR*. Vydání první. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 644 s. ISBN 978-80-7357-698-1.
- [8] PROVAZNÍKOVÁ, Romana, 2009. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada, 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.
- [9] ROSEN, Harvey S. a Ted GAYER, 2010. *Public Finance*. 9th ed. New York: McGraw-Hill Higher Education, 595 s. ISBN 978-0-07-351135-1.
- [10] RUBIN, Irene, 2008. *Public Budgeting: Policy, Process, and Politics*. 1st ed. Armonk: M.E. Sharpe, 515 s. ISBN 978-0-7656-1690-1.
- [11] STRACHOTOVÁ, Eva. *Projekt zlepšení finančního řízení a návrh rozpočtového výhledu města Kunovice v letech 2009-2013*. Zlín, 2013. Diplomová práce.

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta managementu a ekonomiky. Vedoucí diplomové práce Helena Vajdíková.

- [12] ŠTEFANKOVÁ, Blanka, 2012. *Průvodce veřejnými rozpočty*. Vyd. 1. Praha: Český institut interních auditorů, 72 s. ISBN 978-80-86689-37-1.

Legislativní dokumenty

- [13] ČESKO, 2000a. Zákon č. 128 ze dne 12. dubna 2000 o obcích (obecní zřízení). In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 38, s. 1738-1764. Dostupné z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=128/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy
- [14] ČESKO, 2000b. Zákon č. 243 ze dne 29. června 2000 o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní). In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 73, s. 3513-3515. Dostupné z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=243/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy
- [15] ČESKO, 2000c. Zákon č. 250 ze dne 7. července 2000 o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 73, s. 3557-3567. Dostupné z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=250/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy
- [16] ČESKO, 2001. Zákon č. 320 ze dne 9. srpna 2001 o finanční kontrole. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 122, s. 7264-7276. Dostupné z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=320/2001&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy
- [17] ČESKO, 2004. Zákon č. 420 ze dne 10. června 2004 o přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 138, s. 8078-8086. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka->

zakonu/SearchResult.aspx?q=420/2004&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

- [18] ČESKO, 2013a. Vyhláška č. 264 ze dne 23. srpna 2013 o podílu jednotlivých obcí na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 101, s. 2731-2877. Dostupné z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=264/2013&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy
- [19] ČESKO, 2013b. Zákon o státním rozpočtu České republiky na rok 2014. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 184, s. 8054-8114. Dostupné z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=475/2013&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Články v periodících

- [20] Finanční řízení municipalit: Klíč ke dveřím do vaší banky. *Obec & finance*. Praha: Triada, spol. s r. o., 2013, č. 3, s. 18. ISSN 1211-4189.
- [21] Programové období 2014-2020: Méně peněz, ale lépe zacílených. *Moderní obec*. Praha: Economia, a. s., 2014, č. 2, s. 24. ISSN 1211-0507.
- [22] Financování z evropských fondů. *Obec & finance*. Praha: Triada, spol. s r. o., 2014, č. 1, s. 7. ISSN 1211-4189.
- [23] Daňové příjmy většinu obcí nepotěšily, pozor však na avizované změny daňových zákonů od roku 2015. *Obec & finance*. Praha: Triada, spol. s r. o., 2014, č. 1, s. 18. ISSN 1211-4189.

Internetové zdroje

- [24] *ARISweb* [online databáze]. Praha: Ministerstvo financí, [cit. 2014-03-08]. Dostupné z: <http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/aris/iariusc/charakteristika.pl?ico=283878>
- [25] CENTRUM PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ ČESKÉ REPUBLIKY. *CRR – Regionální rozvojový fond* [online]. Praha: CRR ČR, © 2011-2014 [cit. 2014-04-01]. Dostupné z: <http://www.crr.cz/cs/regiony/region-rozvojovy-fond/>

- [26] Dosavadní vývoj sdílených daní a problémy hospodaření obcí. In: *Deník veřejné správy* [online]. Praha: Triada, spol. s r. o., 6. 1. 2014, © 2014, [cit. 2014-02-19]. Dostupné z: <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6629287>
- [27] Miloslav Klíma. Rozpočtový výhled nelze odbýt. *Moderní obec* [online]. Praha: Economica, a.s., 2. 11. 2011, © 1996-2014, [cit. 2014-02-21]. ISSN 1213-7693. Dostupné z: <http://moderniobec.ihned.cz/c1-53467690-rozpocetovy-vyhled-nelze-odbyt>
- [28] MINISTERSTVO FINANČÍ ČR. *Makroekonomická predikce České republiky: leden 2014* [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR, © 2005-2013a [cit. 2014-03-11]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Makro-ekonomicka-predikce_2014-Q1_Makroekonomicka-predikce-komplet-ke-stazeni.pdf
- [29] MINISTERSTVO FINANČÍ ČR. *Monitor – informační portál Ministerstva financí* [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR, © 2013a [cit. 2014-03-13]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2013/>
- [30] MINISTERSTVO FINANČÍ ČR. Monitoring hospodaření obcí | Hospodaření krajů a obcí. *Ministerstvo financí ČR* [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR, © 2005-2013b [cit. 2014-02-19]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/regulace/hospodareni-kraju-a-obci/monitoring-hospodareni-obci>
- [31] MINISTERSTVO FINANČÍ ČR. Nový model sdílených daní pro obce – rok 2013. *Ministerstvo financí ČR* [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR, © 2005-2013c [cit. 2014-02-19]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/prognozy/prijmy-kraju-a-obci/2013/novy-model-sdilenych-dani-pro-obce-10890>
- [32] MINISTERSTVO FINANČÍ ČR. *Střednědobý výhled státního rozpočtu České republiky na rok 2015 a 2016* [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR, 2013b [cit. 2014-03-20]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Navrh_2013_Navrh-zakona-o-statnim-rozpocet-CR-na-rok-2014-Strednedovy-vyhled-2015-a-2016.pdf
- [33] MINISTERSTVO FINANČÍ ČR. Zadluženost územních rozpočtů | Monitoring. *Ministerstvo financí ČR* [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR, © 2005-2013d [cit. 2014-02-19]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/monitoring/zadluzenost-uzemnich-rozpocet>

- [34] MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *Zprávy Ministerstva financí České republiky pro finanční orgány obcí a krajů* [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR, 25. května 2004 [cit. 2014-02-21]. Ročník 2004, číslo 3. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Zpravy-pro-obce-kraje_2004-c-03.pdf
- [35] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. Příprava období 2014-2020. *Strukturální fondy* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, [cit. 2014-02-19]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Koheznipolitika-EU>
- [36] OBEC VELKÝ TÝNEC. Rozpočtový výhled obce Velký Týnec na rok 2014-2018: Ekonomika obce: Velký Týnec. *Velký Týnec* [online]. Jihlava: WEBHOUSE, s. r. o. 2013 [cit. 2014-04-17]. Dostupné z: <http://www.velkytynec.cz/rozpocetovy-vyhled-obce-velky-tynec-na-rok-2014-2018/d-5939/query=rozpocetovy+vuhled&p1=65>
- [37] SEZNAM.CZ, a. s. *Mapy.cz. Seznam – najdu tam co neznám* [online]. Praha: Seznam.cz, a. s., © 1996-2014 [cit. 2014-02-21]. Dostupné z: http://www.mapy.cz/#!d=muni_3054_1&x=17.862553&y=49.141538&z=11&t=s
- [38] ŠPAČKOVÁ, Iva. Stát spustil finanční portál. Najděte si, jak hospodaří vaše obec. In: MAFRA, a.s. *iDNES.cz* [online]. Praha: MAFRA, a. s., 30. dubna 2013, © 1999-2014 [cit. 2014-02-19]. Dostupné z: http://ekonomika.idnes.cz/stat-spustil-financni-portal-o-hospodareni-ministerstev-i-obci-pwf-/ekonomika.aspx?c=A130430_144841_ekonomika_spi
- [39] ÚFIS [online databáze]. Praha: Ministerstvo financí, © 2005-2013 [cit. 2014-02-21]. Dostupné z: <http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/ufis/iufisusc/charakteristika.pl?ico=283878>
- [40] VEŘEJNÁ DATABÁZE ČSÚ [online databáze]. Praha: Český statistický úřad, © 2014 [cit. 2014-02-21]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/publ/1301-13-r_2013

Ostatní zdroje

- [41] Interní materiály obce Dolní Lhota
- [42] Účetní výkazy obce Dolní Lhota

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČSÚ	Český statistický úřad.
CZ	Cizí zdroje.
DM	Dlouhodobý majetek.
DFM	Dlouhodobý finanční majetek.
DHM	Dlouhodobý hmotný majetek.
DNHM	Dlouhodobý nehmotný majetek.
DPFO	Daň z příjmů fyzických osob.
DPFO SVČ	Daň z příjmů fyzických osob ze samostatně výdělečné činnosti.
DPFO ZČ	Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti.
DPPO	Daň z příjmů právnických osob.
DPH	Daň z přidané hodnoty.
DSO	Dobrovolný svazek obcí.
HDP	Hrubý domácí produkt.
KFM	Krátkodobý finanční majetek.
OM	Oběžný majetek.
ROP	Regionální operační program.
RS	Rozpočtová skladba.
RUD	Rozpočtové určení daní.
SIMU	Soustava informativních a monitorujících ukazatelů.
SR	Státní rozpočet.
ÚFIS	Účetní a finanční informace státu.
ÚSC	Územní samosprávný celek.
VH	Výsledek hospodaření.
VK	Vlastní kapitál.

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obrázek 1: Schéma RUD pro obce v letech 2013-2015</i>	<i>30</i>
<i>Obrázek 2: Proces sestavení rozpočtového výhledu</i>	<i>34</i>
<i>Obrázek 3: Poloha obce Dolní Lhota</i>	<i>39</i>
<i>Obrázek 4: Vývoj příjmů, výdajů a salda rozpočtu v letech 2010-2013 v tis. Kč.....</i>	<i>43</i>
<i>Obrázek 5: Podíl jednotlivých příjmů na celkových příjmech obce v letech 2010-2013.....</i>	<i>44</i>
<i>Obrázek 6: Podíl běžných a kapitálových výdajů na celkových výdajích v letech 2010-2013.....</i>	<i>44</i>
<i>Obrázek 7: Vývoj příjmů obce v letech 2010-2013 v tis. Kč.....</i>	<i>45</i>
<i>Obrázek 8: Vývoj sdílených daní v letech 2010-2013 v tis. Kč.....</i>	<i>46</i>
<i>Obrázek 9: Plnění příjmů obce v letech 2010-2013 v tis. Kč</i>	<i>52</i>
<i>Obrázek 10: Vývoj výdajů obce dle odvětvového třídění v letech 2010-2013 v tis. Kč</i>	<i>55</i>
<i>Obrázek 11: Plnění výdajů obce v letech 2010-2013 v tis. Kč</i>	<i>56</i>
<i>Obrázek 12: Situační plán místní komunikace určené k rekonstrukci</i>	<i>66</i>

SEZNAM TABULEK

<i>Tabulka 1: Druhové a odvětvové třídění rozpočtové skladby u obcí.....</i>	16
<i>Tabulka 2: Vývoj hospodaření obce v letech 2010-2013 v tis. Kč.....</i>	42
<i>Tabulka 3: Shrnutí sdílených, svěřených a ostatních daní v letech 2010-2013 v tis. Kč.....</i>	47
<i>Tabulka 4: Nedaňové příjmy obce v letech 2010-2013 v tis. Kč</i>	48
<i>Tabulka 5: Kapitálové příjmy obce v letech 2010-2013 v tis. Kč.....</i>	49
<i>Tabulka 6: Přijaté transfery obce v letech 2010-2013 v tis. Kč</i>	50
<i>Tabulka 7: Běžné a kapitálové příjmy obce v letech 2010-2013 v tis. Kč</i>	51
<i>Tabulka 8: Běžné výdaje obce v letech 2010-2013 v tis. Kč.....</i>	53
<i>Tabulka 9: Kapitálové výdaje obce v letech 2010-2013 v tis. Kč.....</i>	54
<i>Tabulka 10: Výdaje obce dle odvětvového třídění v letech 2010-2013 v tis. Kč</i>	55
<i>Tabulka 11: Vertikální analýza aktiv v letech 2010-2013</i>	57
<i>Tabulka 12: Vertikální analýza pasiv v letech 2010-2013</i>	58
<i>Tabulka 13: Likvidita v letech 2010-2013</i>	60
<i>Tabulka 14: Ukazatel dluhové služby v letech 2010-2013</i>	60
<i>Tabulka 15: Monitorující ukazatelé v letech 2010-2013</i>	61
<i>Tabulka 16: Provozní přebytek obce v letech 2010-2013 v tis. Kč.....</i>	62
<i>Tabulka 17: Kapitálový rozpočet obce v letech 2010-2013 v tis. Kč</i>	62
<i>Tabulka 18: Schválený rozpočet obce v letech 2010-2014 v tis. Kč.....</i>	64
<i>Tabulka 19: Rozpis výdajů na rekonstrukci místní komunikace v obci Dolní Lhota v tis. Kč.....</i>	65
<i>Tabulka 20: Předpokládané nahodilé příjmy obce v letech 2014-2016 v tis. Kč.....</i>	68
<i>Tabulka 21: Předpokládané nahodilé výdaje obce v letech 2014-2016 v tis. Kč.....</i>	68
<i>Tabulka 22: Daňové příjmy obce v letech 2014-2016 v tis. Kč.....</i>	70
<i>Tabulka 23: Nedaňové příjmy obce v letech 2014-2016 v tis. Kč</i>	71
<i>Tabulka 24: Přijaté neinvestiční transfery obce v letech 2014-2016 v tis. Kč</i>	71
<i>Tabulka 25: Běžné a kapitálové výdaje obce v letech 2014-2016 v tis. Kč</i>	72
<i>Tabulka 26: Běžný a kapitálový rozpočet obce v letech 2014-2016 (v tis. Kč)</i>	72
<i>Tabulka 27: Ukazatel dluhové služby v letech 2014-2016</i>	73
<i>Tabulka 28: Volné finanční prostředky obce v letech 2014-2016 v tis. Kč</i>	73
<i>Tabulka 29: Souhrnný přehled hospodaření obce v letech 2014-2016 (v tis. Kč).....</i>	74
<i>Tabulka 30: Rozpočtový výhled obce Dolní Lhota varianta A</i>	74
<i>Tabulka 31: Navrhovaný harmonogram financování projektu</i>	76

<i>Tabulka 32: Příjmy a výdaje při realizaci projektu v letech 2014-2016 v tis. Kč</i>	77
<i>Tabulka 33: Dluhová služba – nově přijatý úvěr (v tis. Kč)</i>	77
<i>Tabulka 34: Běžný a kapitálový rozpočet obce v letech 2014-2016 (v tis. Kč)</i>	78
<i>Tabulka 35: Ukazatel dluhové služby v letech 2014-2016</i>	78
<i>Tabulka 36: Volné finanční prostředky obce v letech 2014-2016</i>	79
<i>Tabulka 37: Souhrnný přehled hospodaření obce v letech 2014-2016 (v tis. Kč)</i>	79
<i>Tabulka 38: Rozpočtový výhled obce Dolní Lhota varianta B</i>	80
<i>Tabulka 39: SIMU za rok 2010</i>	98
<i>Tabulka 40: SIMU za rok 2011</i>	98
<i>Tabulka 41: SIMU za rok 2012</i>	99
<i>Tabulka 42: SIMU za rok 2013</i>	99
<i>Tabulka 43: Doporučená struktura rozpočtového výhledu</i>	101

SEZNAM PŘÍLOH

- PI: SIMU obce Dolní Lhota v letech 2010-2013
- PII: Původní rozpočtový výhled obce Dolní Lhota
- PIII: Nový koncept rozpočtového výhledu obce Dolní Lhota

PŘÍLOHA P I: SIMU OBCE DOLNÍ LHOTA V LETECH 2010-2013

Tabulka 39: SIMU za rok 2010

Informativní a monitorující ukazatelé	Hodnota	Jednotka
Počet obyvatel obce	609	x
Příjem celkem (po konsolidaci)	13 453,17	tis. Kč
Úroky	11,63	tis. Kč
Uhrazené splátky dluhopisů a půjčených prostředků	132,25	tis. Kč
Dluhová služba celkem	143,88	tis. Kč
Ukazatel dluhové služby	1,07	%
Rozvaha aktiv a pasiv	80 552,00	tis. Kč
Cizí zdroje a přijaté návratné finanční výpomoci (PNFV)	1 314,00	tis. Kč
Stav na bankovních účtech	909,02	tis. Kč
Úvěry a komunální dluhopisy	741,00	tis. Kč
Přijaté návratné finanční výpomoci a ostatní dluhy	0	tis. Kč
Zadluženost celkem	741,00	tis. Kč
Podíl zadluženosti na cizích zdrojích a PNFV	56,39	%
Zadluženost (cizí zdroje a PNFV) na 1 obyvatele	2,16	tis. Kč
Oběžná aktiva	1 522,00	tis. Kč
Krátkodobé závazky	573,00	tis. Kč
Podíl cizích zdrojů a PNFV k celkovým aktivům	1,63	%
Celková (běžná) likvidita	2,66	x

Zdroj: ČSÚ, Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu k 31. 12. 2010, Rozvaha k 31. 12. 2010

Tabulka 40: SIMU za rok 2011

Informativní a monitorující ukazatelé	Hodnota	Jednotka
Počet obyvatel obce	609	-
Příjem celkem (po konsolidaci)	11 876,21	tis. Kč
Úroky	67,27	tis. Kč
Uhrazené splátky dluhopisů a půjčených prostředků	108,46	tis. Kč
Dluhová služba celkem	175,73	tis. Kč
Ukazatel dluhové služby	1,48	%
Aktiva celkem	74 867,20	tis. Kč
Cizí zdroje	4 019,62	tis. Kč
Stav na bankovních účtech	2 595,88	tis. Kč
Úvěry a komunální dluhopisy	3 174,23	tis. Kč
Přijaté návratné finanční výpomoci a ostatní dluhy	0,00	tis. Kč
Zadluženost celkem	3 174,23	tis. Kč
Podíl zadluženosti na cizích zdrojích	78,97	%
Cizí zdroje na 1 obyvatele	6,60	tis. Kč
Oběžná aktiva	2 972,36	tis. Kč
Krátkodobé závazky	845,39	tis. Kč
Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům	5,37	%
Celková (běžná) likvidita	3,52	x

Zdroj: ČSÚ, Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu k 31. 12. 2011, Rozvaha k 31. 12. 2011

Tabulka 41: SIMU za rok 2012

Informativní a monitorující ukazatelé	Hodnota	Jednotka
Počet obyvatel obce	606	-
Příjem celkem (po konsolidaci)	8 303,19	tis. Kč
Úroky	63,47	tis. Kč
Uhrazené splátky dluhopisů a půjčených prostředků	3 146,62	tis. Kč
Dluhová služba celkem	3 210,09	tis. Kč
Ukazatel dluhové služby	38,66	%
Aktiva celkem	85 981,71	tis. Kč
Cizí zdroje	3 367,63	tis. Kč
Stav na bankovních účtech	5,03	tis. Kč
Úvěry a komunální dluhopisy	1 885,53	tis. Kč
Přijaté návratné finanční výpomoci a ostatní dluhy	0	tis. Kč
Zadluženost celkem	1 885,53	tis. Kč
Podíl zadluženosti na cizích zdrojích	55,99	%
Oběžná aktiva	259,36	tis. Kč
Krátkodobé závazky	1 482,10	tis. Kč
8leté saldo	-2 738,89	tis. Kč
Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům	3,92	%
Celková (běžná) likvidita	0,17	x

Zdroj: ČSÚ, Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu k 31. 12. 2012, Rozvaha k 31. 12. 2012, ARISweb a ÚFIS (vlastní zpracování)

Tabulka 42: SIMU za rok 2013

Informativní a monitorující ukazatelé	Hodnota	Jednotka
Počet obyvatel obce	611	-
Příjem celkem (po konsolidaci)	7 619,41	tis. Kč
Úroky	58,1	tis. Kč
Uhrazené splátky dluhopisů a půjčených prostředků	379,53	tis. Kč
Dluhová služba celkem	437,63	tis. Kč
Ukazatel dluhové služby	5,74	%
Aktiva celkem	86 071,25	tis. Kč
Cizí zdroje	2 107,26	tis. Kč
Stav na bankovních účtech	38,48	tis. Kč
Úvěry a komunální dluhopisy	1 506,00	tis. Kč
Přijaté návratné finanční výpomoci a ostatní dluhy	0	tis. Kč
Zadluženost celkem	1 506,00	tis. Kč
Podíl zadluženosti na cizích zdrojích	71,47	%
Oběžná aktiva	507,04	tis. Kč
Krátkodobé závazky	601,26	tis. Kč
8leté saldo	-1 837,18	tis. Kč
Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům	2,45	%
Celková (běžná) likvidita	0,84	x

Pozn.: Byly použity algoritmy SIMU 2012.

Zdroj: ČSÚ, Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu k 31. 12. 2013, Rozvaha k 31. 12. 2013, ARISweb a ÚFIS (vlastní zpracování)

PŘÍLOHA P II: PŮVODNÍ ROZPOČTOVÝ VÝHLED OBCE DOLNÍ LHOTA

Rozpočtový výhled obce Dolní Lhota v tis. Kč

ROK		2013	2014	2015	2016	2017
A	Počátek pen. prostředků	200	200	200	200	200
P1 Třída 1	Daňové příjmy 4010	5400	5400	5400	5400	5400
P2 Třída 2	Nedaňové příjmy 4020	1000	1000	1000	1000	1000
P3 Třída 3	Kapitálové příjmy 4030	20	20	20	20	20
P4 Třída 4	Přijaté dotace	200	200	200	200	200
Pc P1-4	Příjmy celkem po konsol.	6620	6620	6620	6620	6620
P5	úvěry krátkodobé 8113					
P6	úvěry dlouhodobé 8123					
P8	příjem dluhopisy 8111					
P9	příjem dluhopisy 8121					
P10	ostatní (banka úvěr)					
Pf P 5 -10						
P Pc + Pf	KONSOLIDOVANÉ PŘÍJMY CELKEM	6620	6620	6620	6620	6620
V1 Třída 5	běžné výdaje 4210	5400	5400	5400	5400	5400
V2 Třída 6	kapit. výdaje 4220	750	750	750	750	750
Vc V1 – 2	Výdaje celkem po konsol.					
V4	splátka úvěrů 8114					
V5	splátka úvěrů 8124	470	470	470	470	470
V7	splátka dluhopisů 8112					
V8	splátka dluhopisů 8122					
V9	ostatní					
Vf V4-9	Splátky jistin, úvěrů celkem	470	470	470	470	470
V Vc+Vf	KONSOLIDOVANÉ VÝDAJE CELKEM	6620	6620	6620	6620	6620
D P-V	Hotovost běžného roku	200	200	200	200	200
E A+D	Hotovost na konci roku	200	200	200	200	200

PŘÍLOHA P III: NOVÝ KONCEPT ROZPOČTOVÉHO VÝHLEDU OBCE DOLNÍ LHOTA

Tabulka 43: Doporučená struktura rozpočtového výhledu

Položka	Rozpočet	Rozpočtový výhled	
	201x	201x + 1	201x + 2
Daňové příjmy			
Nedaňové příjmy			
Přijaté neinvestiční transfery			
Příjmy běžné			
Kapitálové příjmy			
Přijaté investiční transfery			
Příjmy kapitálové			
Příjmy celkem			
Běžné výdaje			
Kapitálové výdaje			
Výdaje celkem			
Saldo příjmů a výdajů			
Změna stavu bankovního účtu			
Dl. přijaté půjčené prostředky (DPPP)			
Uhrazené splátky DPPP			
Financování			
PŘÍJMY VŠECHNY			
VÝDAJE VŠECHNY			
SALDO ÚPLNÉ			
Provozní přebytek (PP)			
PP – splátky DPPP			
Dluhová služba			
Dluhová základna			
Ukazatel dluhové služby v %			

Zdroj: vlastní zpracování dle AQE advisors, a. s. (Obec Velký Týnec, 2013)